Lietuvių
Nacionalinio
Muziejaus
Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 17 (1784) 1984 BALANDIS-APRIL 26 • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Lietuviška manifestacija

Kukliai prasidėjo kazimieriniai metai. Kai spaudoje pasirodė vyskupų atsišaukimas, kviečiantis lietuvius į šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimą, dar nebuvo ženklų apie kazimierinį sujudimą. Slinko savaitė po savaitės, bet jokio ryškesnio žygio nesigirdėjo. Palengva pradėjo išeiti viešumon vienas kitas renginys. Apie kovo mėnesį prasiveržė daugybė renginių didelėse ir mažose lietuvių gyvenvietėse ne tik Š. Amerikoje, bet ir kituose kraštuose, kur kiek daugiau yra lietuvių. Romos iškilmės išvedė kazimierinį sąjūdį į pasaulinę plotmę. Šv. Tėvas Jonas-Paulius II oficialiai parodė, kad karalaitis Kazimieras yra Lietuvos šventasis. Jo žodis ir mostas padrąsino lietuvius dar plačiau minėti tą šventąjį karalaitį. Galimas dalykas, tai paskatino daugelį parapijų, organizacijų, įvairių vienetų rengti vietinio pobūdžio minėjimus. Kaip matyti iš aprašymų spaudoje, kazimierinė banga rieda per daugelį laisvojo pasaulio kraštų. Iki šiol dar joks sąjūdis nebuvo toks platus, paliečiantis visą lietuvių išeiviją, kaip kazimierinių metų. Tai rodyte rodo, kad šventasis Lietuvos karalaitis nėra tuščia abstrakcija, negyva istorinė asmenybė, nebeturinti ryšio su tauta. Tai aiškiai liudija, kad šv. Kazimieras yra gyvas tautoje, galįs sujudinti mases.

VIS dėlto ir šiandieną ne vienas mūsiškių tautiečių žvelgia kitokiomis akimis į šv. Kazimierą, būtent laiko jį vien pamaldumo bei skaistumo pavyzdžiu, uždaro jį šventovėje ir ten jį palieka vien pamaldiem žmonėm. Nėra abejonės, kad šv. Kazimieras yra toks pavyzdys, bet neužmirškime — jis yra daugiau nei maldos žmogus. Iš jo gyvenimo aprašymų matyti, kad jis buvo ir valstybės bei tautos žmogus, kuriam rūpėjo krašto gerovė ir laisvė. Tautos sąmonėn jisai įaugo kaip riteris, vedantis kariuomenę ginti kraštą nuo užpuolikų. Jis yra įkvėpėjas riteriškos drąsos sunkiomis tautai valandomis. Dėl to jis yra laikomas laisvės kovos simboliu, labai nemėgstamu pavergėjų. Pastarieji kovoja su tuo simboliu, kuris kaip didelis šešėlis slenka per visą Lietuvą. Nepakenčia pavergėjas net Šv. Kazimiero šventovės Vilniuje — išniekino ją, paversdamas ateizmo muziejumi. Nepakenčia jo palaikų Vilniaus katedroje — ištrėmė juos į Antakalnį. Bet tai pavergėjo kova su šešėliu, kuris ir plakamas, ir niekinamas nesitraukia. Jis niekad nesitrauks iš savo krašto, nors ir didžiausios armijos jį okupuotų. Šv. Kazimiero šešėlis pykina pavergėją, bet guodžia bei drąsina pavergtąjį. Jo guodžiama tauta Lietuvoje negali šiuo metu rengti manifestacijų, užtat žvelgia į laisvąjį pasaulį, kur jos yra galimos.

OLAISVAJAME pasaulyje tų kazimierinių manifestacijų gausu. Jos plačiai skleidžia kazimierinę dvasią, skatinančią stiprinti tautos moralę, tikėjimą ir šaukiančią kovoti už tautos ateitį. Dėl to visos kazimierinės manifestacijos yra ne tik religinės, bet ir tautinės apraiškos. Tai kartu ir lietuviškumo manifestacijos. Dar niekad laisvajame pasaulyje Lietuvos vardas taip plačiai nenuskambėjo, kaip šiais kazimieriniais metais. Tai skatina mus visus ir toliau gausiai dalyvauti kazimierinėse manifestacijose, ypač stambaus masto, kur daug sveria ir dalyvių skaičius. Tokia lietuvių išeivijos mastu rengiama manifestacija-kongresas bus Toronte š. m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis. Šiuo kongresu norima tarti lietuvių išeivijos žodį šiuo kritišku mūsų tautos gyvenimo momentu. Tas žodis bus tartas specialiomis pamaldomis, paskaitomis, jaunimo svarstybomis ir kazimierine opera-misterija, kurioje suspindės ne tiktai praeities vaizdai, bet ir ateities užmojai. Rengėjai daro viską, kad šis kongresas būtų turiningas, apimtų visą išeiviją ir būtų jos balsu. Tačiau jo sėkmė priklausys ypač nuo dalyvių skaičiaus. Dėl to svarbu, kad ypač Kanados ir JAV lietuviai kongrese gausiai dalyvautų. Romoje Lietuvos vardą iškėlė ne dalyvaujančių lietuvių gausa, o Šv. Tėvo žodis bei mostas, o Toronte jį turi iškelti patys dalyviai savo jėga bei gausiu dalyvavimu.

Lietuvaitės, besiruošdamos tautinių šokių šventei Klivlande, mokosi dailių judesių — Nuotr. V. Maco

KANADOS ĮVYKIAI

Brangus paštas, bet lėtas

Kanados paštas, tapęs valdine bendrove 1981 m., paskelbė savo pirmą apyskaitą parlamentui. Joje teigiama, kad anksčiau turėtas beveik bilijono dolerių metinis deficitas šiemet bus sumažintas iki $282 milijonų. Bendrovės vadovas M. Warrenas prisipažino, kad deficito sumažinimui didžiausios įtakos turėjo pašto paslaugų pabranginimas 76% 1982 m., tarnautojų skaičiaus sumažinimas ne jų atleidimu, bet išėjimu pensijon. Šiemetinio paslaugų pabranginimo bus vengiama. Subalansuotą biudžetą tikimasi pasiekti 1987 m. Didžiausią problemą sudaro per aukštos algos pašto tarnautojams, išsikovotos dažnais streikais, ir per mažas jų darbingumas. Esą kai kurias siuntas pristatančių privačių bendrovių tarnautojai savo darbingumu net 20% pralenkia paštininkus. M. Warrenas paštininkų darbingumą nori padidinti 20%, laikytis mažesnio algų didinimo. Su tokia mintimi nesutinka paštininkų ir laiškanešių unijos, kurių sutartis pasibaigs šiais metais. Jų vadovai yra įsitikinę, kad pašto tarnautojai dirba pilnu savo pajėgumu. Laiškanešių unija pradėjo šnekėti apie streiką, jeigu laiškanešiams darbo diena bus padidinta 90 minučių. Iš tikrųjų niekas tiksliai nežino, kiek valandų tie laiškanešiai dabar dirba. Žinomas tik jų atėjimas paštan į darbą ir išėjimas jį užbaigus. Spaudoje pasirodė jau ne vienas pranešimas apie alinėse geriančius laiškanešius, ten laukiančius oficialios darbo dienos užbaigos. Esą jiems būna per anksti grįžti į paštą darbo dienai užbaigti.

Liūdniausia, kad pašto paslaugos vis dar tebėra lėtos. Gal šiek tiek paspartėjo laiškų pristatymas, kuriam dabar skiriamas pagrindinis dėmesys, bet vis dar ignoruojamos II klasės siuntos, kurioms priklauso laikraščiai, jau paskirstyti pagal kodą ir sudėlioti į atskirus pašto maišus administracijose. "TŽ" patirtis liudija, kad šiame aviacijos amžiuje, kai pasaulį kasdien jungia tūkstančiai lėktuvų, laikraščiai į užjūrius pradedami pristatyti laivais. Atrodo, tai yra M. Warreno idėja deficitui sumažinti.

(Nukelta į 8-tą psl.)

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Sukilimų grėsmė satelitinėse valstybėse

Švedų istorikas apie Sovietų Sąjungą ir Rytų Europą

Padidėjęs sovietinių karišku susidomėjmas Švedija yra surištas su sukilimų pavojais satelitinėse valstybėse. Taip teigia švedas istorikas Kristianas Gerneris, neseniai Lundo universitete viešai apgynęs daktaro disertaciją apie Vengrijos, Čekoslovakijos ir Lenkijos politinę raidą bei šių kraštų santykius su Sov. Sąjunga pokario metais. Nauja sovietų politika Švedijos atžvilgiu su nesibaigiančiais povandeninių laivų įsibrovimais rodo stiprią karišku padėtį Sov. Sąjungoje ir gali būti suprantama kaip sąmoningas siekimas sukurti saugumo zoną aplink Lenkiją. Naujo lenkų sukilimo pavojus tebėra nepašalintas. Povandeniniai laivai, pasak Gernerio, gali būti jėgos demonstravimas, gal net ir spaudimo priemonė, kad Švedija su Sov. Sąjunga pasirašytų saugumo sutartį.

Savo disertacijoje "Sovietų Sąjunga ir Vidurio Europa pokario metais" Gerneris nagrinėja tris komunistų valdomas Rytų Europos valstybes, kuriose liaudies sukilimai buvo numalšinti karinėmis priemonėmis. Su laiku sovietinė taktika patobulėjo, pastebi autorius. Vengrijos sukilimą žiauriai numalšino sovietinė kariuomenė. Čekoslovakijoje buvo panaudota Varšuvos sutarties šalių kariuomenė ir nedaug kraujo išlieta. Lenkijai pakako pademonstruoti karinę jėgą pasienio pratybose.

Kariuomenei ne visada reikia panaudoti ginklus, kad ji būtų veiksminga, teigia švedas istorikas. Tačiau įvykiai parodė, kad Sov. Sąjunga, norėdama išlaikyti savo imperiją, turi griebtis vienokių ar kitokių karinių metodų. Tų jėgų, kurios išsilaisvino, žlugus stalinizmui, neįmanoma kitaip suvaldyti kaip jėga.

Vengrijoje, Čekoslovakijoje ir Lenkijoje būtų susikūrusios partijos ir nauja ūkio santvarka, jeigu laisvės siekimai nebūtų buvę sulaikyti. Sov. Sąjunga buvo priversta įsikišti dėl savo saugumo. Tai savotiškas prieštaravimas, kad Vengrija, toji satelitinė valstybė, kurioje sukilimas buvo žiauriausiai nuslopintas, palyginti mažiausiai iš visų trijų kraštų nukentėjo. Šiuo metu čia sistemos rėmuose leidžiama reikštis šiokiai tokiai ūkio laisvei. Vengrija yra ir vienintelė Rytų šalis, kuri turi žemės ūkio gaminių perteklių. Tačiau vengrų tauta ir jos vadovai gerai žino, jog bet koks žingsnis politinės demokratijos linkme būtų iššūkis, sukeliantis sovietinio įsikišimo pavojų.

Tačiau padėtis tebėra jautri. Ūkio decentralizavimas ir rinkos dėsniai remiasi skirtingų interesų pripažinimu, o tai nesiderina su vienos partijos valdymo sistema. Tačiau Vengrijoje kol kas dar pavyko išsaugoti pusiausvyrą ir, svarbiausia, pasiekti palyginti aukštą medžiaginės gerovės lygį.

Čekoslovakijos nelaimė buvo per daug pasitikėti Sov. Sąjunga 1948 ir 1968 metais. Gyventojų skirtumai didesni su sena įtampa tarp čekų ir slovakų. Neostalinizmas todėl tapo politinės krašto kultūros dalimi, teigia švedų istorikas. Jo nuomone, apatija Čekoslovakijoje plečiasi, kritiški balsai negausūs.

Visiškai kitokia padėtis Lenkijoje. Pasak Gernerio, čia visą laiką gyvuoja "anarchinė demokratija" ir stipri opozicija iš apačios. Lenkai niekada nepripažino vyriausybės ir vienos partijos režimo. Solidarumas iš tikrųjų pirmoje eilėje politinis sąjūdis, ne profesinis. Taip jį apibūdina ir lenkai sociologai. Jame glūdi daugelio partijų užuomazga.

Padėtis Lenkijoje tebėra labai nepastovi. Reikia skaitytis su galimybe, kad lenkai vėl iš naujo mėgins sukilti. Gerneris netiki, kad būtų kokių vilčių "laisvės sąjūdžiui" Sov. Sąjungoje. Jo nuomone, sovietinis komunizmas iš esmės remiasi politine carinės Rusijos tradicija. Bolševikai ir Stalinas pasirinko autoritetinį režimą, kurio šaknys glūdi pačioje tautoje.

Tokia autoriaus išvada stebina. Šiaip jau labai įžvalgus ir gerai su Rytų Europos politine raida susipažinęs istorikas kažkodėl nepajėgia pastebėti, kad Sov. Sąjunga toli gražu ne viena rusų tauta. Jeigu Čekoslovakija kenčia dėl dviejų tautų — čekų ir slovakų įtampos, tai ką bekalbėti apie Sov. Sąjungą, kurią plėšo daugybės pavergtų tautų įtampos.

A. Lembergas

Pasaulio įvykiai

VISUS DIDŽIOSIOS SAVAITĖS ĮVYKIUS SPAUDOS PUSLAPIUOSE nustelbė automato šūviai iš liaudies biuru vadinamos Libijos ambasados Britanijos sostinėje Londone, kai prie jos demonstravo prieš plk. M. Gadafio režimą nusiteikusių 70 Libijos studentų. Demonstracija buvo taiki, prižiūrima Londono policijos. Pro ambasados langą paleista šūvių serija sužeidė 11 demonstrantų ir policininkę Y. Fletcher, mirusią ligoninėje operacijos metu. Specialūs policijos daliniai su taikliaisiais šauliais apsupo Libano ambasadą. Britanijos vyriausybė pareikalavo plk. M. Gadafio leidimo atlikti kratą ambasadoje Libijos diplomatų priežiūroje. Į šį reikalavimą buvo reaguota masinėmis demonstracijomis prie Britanijos ambasados Tripolyje bei jos pastato apsupimu, kuris buvo atšauktas po poros dienų. Pats plk. M. Gadafis paneigė šaudymą iš ambasados Londone, kaltę suversdamas policininkams ir demonstrantams. Toks pasiaiškinimas buvo absurdiškas, nes demonstracija buvo filmuojama, faktai užfiksuoti televizijai skirtose vaizdajuostėse. Žvalgybinis JAV erdvių satelitas dar prieš demonstraciją pagavo radijo bangomis Libijos vyriausybės pasiųstą įsakymą ambasadai Londone imtis jėgos priemonių prieš demonstrantus. Ši žinia buvo perduota Britanijai, bet Londoną pasiekė pavėluotai.

Kruvinas dikatorius

Plk. M. Gadafis, valdžion atėjęs 1969 m. sukilimo dėka, yra pasižymėjęs teroristų bei jų grupių rėmimu, savo režimo opozicijos narių žudymu ne tik pačioje Libijoje, bet ir užsienio šalyse. Žudymus atlieka užsienin specialiai atsiųsti agentai. Egipto prez. A. Sadatas karingąjį plk. M. Gadafį 1977 m. yra viešai pavadinęs nepilnapročiu žmogumi. Panašios nuomonės buvo ir sovietų kompartijos vadas L. Brežnevas. Premjerės M. Thatcher vyriausybė, įsakiusi Libijos ambasados apsupimą, atsidūrė nepavydėtinoje būklėje. Libijoje yra apie 8.000 Britanijos piliečių, daugiausia dirbančių naftos pramonėje, galinčių susilaukti plk. M. Gadafio režimo keršto. Vienoje 1964 m. priimta konvencija draudžia kratas užsienio atstovybėse, diplomatų suėmimus bei jų teismus be juos atsiuntusios valdžios sutikimo. Iš kitos pusės Libijos ambasada Londone nėra tikra atstovybė, nes ją užvaldė pastatan įsiveržę revoliuciniai plk. M. Gadafio studentai. Policija netgi nežino, kiek toje ambasadoje ir kokių yra žmonių. Spėjama, kad jų gali būti apie 30.

Bomba orauostyje

Įtampą dar labiau sustiprino Londono Heathrow orauosčio bagažinėje sprogusi bomba, sužeidusi 22 keleivius, vieną sunkiai. Jokia grupė neprisiėmė šios bombos sprogimo. Policijai ji labai panaši į anksčiau Libijos teroristų panaudotas bombas. Kadangi prieš bombos sprogimą buvo atskridęs keleivinis Libijos lėktuvas, ji galėjo būti atgabenta lagamine ir palikta bagažinėje. Bombą atvežęs asmuo tuo pačiu lėktuvu galėjo grįžti Libijon. Tokiose aplinkybėse premjerė M. Thatcher, neturėdama kitos išeities, pasirinko diplomatinių ryšių nutraukimą su Libija. Asmenims, kurie dabar yra Libijos ambasadoje, duota savaitė laiko išeiti iš pastato ir grįžti Libijon. Šiam laikui praėjus, žadama imtis kitų priemonių.

Vilios sportininkus

Problemų šią vasarą Los Angeles mieste įvyksiančioje pasaulinėje olimpiadoje gali susilaukti Sovietų Sąjunga bei kitos komunistinės R. Europos valstybės. Grupė amerikiečių ir ateivių iš R. Europos jau sudarė koaliciją, kuri rūpinsis politinės globos suteikimu pabėgti norintiems sportininkams. Prie greitkelių, kuriais bus vežiojami olimpiados dalyviai, bus specialios reklaminės lentos, rusų kalba skatinančios pabėgimus, duodančios telefono numerius pagalbai susilaukti. Amerikos baltiečių laisvės lygos vicepirm. Antanas Mažeika pranešė spaudai, kad bėgliams bus parūpinta apie 500 saugių namų pasislėpti pas rytų europiečius. Jiems taipgi bus parūpinti advokatai politinei globai gauti.

Žinios iš Maskvos

Į V. Vokietijos ambasadą bandė įsiveržti 12 vokiečių kilmės vyrų, moterų ir vaikų, atvykusių iš Lietuvos ir Kaukazo. Jie nori išvykti V. Vokietijon, bet negauna leidimo. Įsiveržėlius sulaikė ir suėmė milicininkai. – Pirmuoju Latvijos kompartijos sekretoriumi staiga buvo paskirtas KGB viršininkas Borisas Pugo, pakeitęs I sekr. Augustą Vossą, turintį 67 metus amžiaus. Laisvųjų latvių federacijos atstovo J. Kadelio pranešimu, buvęs KGB viršininkas B. Pugo yra pasižymėjęs disidentų persekiojimu. 1983 m. ir šių metų pradžioje Latvijoje buvo nuteista 15 disidentų. Laukiama sustiprinto disidentų persekiojimo. Manoma, kad A. Vossas buvo atleistas dėl neįstengimo susidoroti su disidentais.

Šiame numeryje:

Lietuviška manifestacija
Kazimierinės iškilmės ir būsimasis lietuvių kongresas Toronte

Sukilimų grėsmė satelitinėse valstybėse
Švedų akademiko studija bei jo samprotavimai

Tvirta tradicija Lietuvoje
AP spaudos agentūros paskleista informacija apie Lietuvą

Krašte, kur unijos tarnauja darbdaviui
Balio Gajausko straipsnis apie darbininkus sovietų sistemoje

Naujas Lenkijos lietuvių laikraštis
Studentų pastangos leisti mašinėle rašytą laikraštį Varšuvoje

Grįžus iš Vilniaus
Nepropagandiniai įspūdžiai aplankiusio dabartinį Vilnių

Lietuviškos pavardės didžiojoje spaudoje
Jos dažnai iškyla, bet lietuviai jas nevisuoment pastebi

Senovės kankinių takais
Kai Romon suvažiuoja šimtai lietuvių iš daugelio kraštų

Ten mano karūna
Radijo vaizdelis apie jauną karalaitį šv. Kazimierą

Antroji Vydūno knygos laida
Prūsijos lietuviai ir jų likimas septynių šimtmečių tėkmėje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $19, pusmetinė — $10, rėmėjo — $25
(Amerikoj — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $19.00 per year, $10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Tvirta tradicija Lietuvoje

Tarptautinė žinių agentūra AP išplatino savo korespondento pranešimą iš Vilniaus. Pateikiame jo vertimą

Du jaunuoliai klūpojo puošnioje šventovėje, melsdamiesi į Lietuvos globėją šv. Kazimierą. Už trijų kilometrų toliau vadovas vedė kitus vaikus per šv. Kazimiero šventovę, kuri kitados buvo miesto katalikų bendruomenės centras, o dabar yra valstybinis ateizmo muziejus.

Kai Lietuvos katalikai švenčia šv. Kazimiero sukakties metus, kontrastas tarp Mišių ir muziejaus gerai iliustruoja jautrią vyriausybės leistos K. Bendrijos poziciją šioje tvirtai katalikiškoje, smarkiai tautiškoje respublikoje.

Su maždaug dviem milijonais veiklių narių K. Bendrijai reikia vairuoti tarp valdžios varžtų ir disidentų kunigų, kurie ragina tvirtai laikytis prieš sovietinius religiją varžančius įstatymus. Kaip ir visa katalikų dvasininkija sovietiniame bloke, daugelis Lietuvos kunigų laukia iš Vatikano paramos santykiuose su valdžia, santykiuose, kurie kartais yra buvę audringi. Tačiau kai kas teigia, kad ši parama nebuvo pakankamai stipri, ir viliasi, kad šv. Kazimiero sukaktis padės patraukti Vatikano dėmesį.

Pagal naujausią valdžios pranešimą, Lietuvoje veikia 630 šventovių ir viena kunigų seminarija. Iki sovietinės aneksijos 1940 m. čia veikė apie 700 šventovių, 500 koplyčių ir vienuolynų. Tačiau K. Bendrija tebėra veikli. Lietuviai tvirtai siejasi su katalikybe. Tai tradicija, paveldėta iš lenkų, kurie valdė Lietuvą 350 metų (? Red.), ir dabar sudaro didoką mažumą su 18% iš Vilniaus 500.000 gyventojų.

Nors Latvijoje ir Ukrainoje taip pat yra daug katalikų, tačiau ne tiek daug kaip Lietuvoje. Vakaruose manoma, kad iš trijų su puse milijono Lietuvos gyventojų apie 60% yra praktikuojantys katalikai. Pravažiuojančio reporterio klausiami vilniečiai praktiškai visi sakėsi esą katalikai, nors daugelis tvirtino nelanką pamaldų. "Aš lietuvis, todėl esu katalikas", sakė dvidešimtmetis studentas.

Šimtai žmonių neseniai sekmadienio Mišioms buvo susirinkę į atnaujintą puošnaus baroko Šv. Petro ir Povilo šventovę. Tikintieji užpildė visą šventovę po auksiniais ir baltais lubų skliautais, susispaudę prie altoriaus su aštuonių pėdų statulomis prie sidabrinio šv. Kazimiero karsto šonų.

Du paaugliai klūpojo šventovės gale šalia senyvo vyro, kuris turėjo pasitieseș ant grindų sulankstytą kaklaraištį, kad būtų minkščiau keliams. Už jų grūdosi jauna moteris, tempdama du vaikus.

Minioje labiausiai krito į akis didelis amžiaus įvairumas: daug daugiau vaikų, paauglių ir jaunų suaugusių, negu paprastai galima sutikti Rusijos šventovėse.

Prie altoriaus patarnavo trys jaunuoliai ir du vaikai, kaip įprasta Vakaruose, bet ne Sov. Sąjungoje. Rusų ortodoksų šventovėse, pavyzdžiui, dabar patarnauja suaugusieji, o Vakaruose tokias pareigas atlieka jaunesni.

Sovietiniai įstatymai draudžia mokyti mažamečius tikybos, tik tėvams leidžiama. Mažamečiai negali priklausyti religiniams susivienijimams. Įstatymas neleidžia skleisti tikėjimo. Tačiau Šv. Petro ir Povilo šventovės klebonas kun. Pranas Vaičekonis sakė, kad vaikų dalyvavimas didėja, ir jo šventovėje leidžiamos katekizmo pamokos bei pirmosios Komunijos apeigos.

Tebedaromas spaudimas, įskaitant valdžios pastangas įskiepyti jaunimui komunistinius idealus vietoj religinių. Valdžia nepakenčia didesnės dvasininkų, kaip ir kitų sluoksnių, opozicijos ir kontroliuoja aukštesnių hierarchijos vietų paskyrimus.

Dviem vadovaujantiem Lietuvos disidentam kunigam pernai paskirtos ilgalaikės kalėjimo bausmės už tariamus antisovietinius pamokslus. Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius išsiųstas į mažą miestą, jam neleidžiama eiti savo pareigų.

Buvo pranešta, kad popiežius paskyręs Steponavičių kardinolu "in pectore", t.y. širdyje, bet Vaičekonis sakė, jog tai maža paguoda lietuviams. "Mums reikia daugiau negu žodžių", kalbėjo jis. "Popiežius sakė, kad jo širdis Lietuvoje, bet tai tik žodžiai. Kardinolas duotas Latvijai".

1983 m. sausio mėnesį popiežius Jonas-Paulius II pakėlė kardinolu Julijoną Vaivodą iš kaimyninės Latvijos, kur aktyvių katalikų tėra apie 290.000. Vaivodas tapo vieninteliu Sov. Sąjungoje gyvenančiu kardinolu, tačiau daugelis lietuvių nepatenkinti parinkimu. Buvo spėliojimų, kad popiežius parinko Latviją, kad išvengtų naujos konfrontacijos jau įtemptuose Vatikano ir Kremliaus santykiuose.

Be simboliškų mostų, Vatikanas nedaug ką gali padaryti Lietuvos tikintiesiems, kad nebūtų apkaltintas kišimusi — teigė vakarietis tikybos reikalų žinovas Maskvoje.

Derindamasi prie sovietinės visuomenės, Lietuvos K. Bendrija nuo ginkluoto tautinio pasipriešinimo dienų perėjo oficialiai vadinamą "prisitaikymo laikotarpį", kai iš kunigų buvo reikalaujama prisitaikyti prie "realaus gyvenimo".

1968 m. išleistoje maldaknygėje nurodyta, kad į sąžinės sąskaitą įeina klausimas, ar "gerbei viešąją nuosavybę". Tokius dalykus kritikavo kunigai disidentai. Penki iš jų sudarė religinių teisių komitetą. (Kunigas) Vaičekonis sakė suprantąs savo vaidmenį kitaip. "Žinoma, galima kovoti, — kalbėjo jis. — Bet jei kas padeda kitam žmogui, tai irgi geras dalykas. Mes suprantame, kad gyvename Sov. Sąjungoje. Esu kunigas, bet ir sovietinis pilietis. Suprantu, jeigu prieš ką nors kalbėsiu, būsiu teisiamas. O jeigu gyvensime pagal įstatymą, valstybė nieko neturės prieš mus". **A.L.**

Red. pastaba. Šio užsieniečio korespondento pranešime netiksliai paliesta Lietuvos istorija. Lenkija niekad nevaldė Lietuvos. Net ir po Liublino unijos Lietuva neprarado savo valstybingumo bendroje Lietuvos-Lenkijos sandraugoje. Tiksliau būtų sakyti, kad ilgą laiką lietuvių dinastija valdė Lenkiją, nors lenkiškai įtakai neatsispyrė.

AMBER VIDEO PRODUCTIONS
Edvardas Gataveckas
Vestuvių iškilmės filmuojamos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.
Skambinti telefonu 242-4114 Toronte.
Norintiems parodomi pavyzdžiai.

Krašte, kur unijos tarnauja darbdaviui

BALYS GAJAUSKAS

Tai trečias straipsnis iš ilgo rankraščio. Jame atvaizduojamas realus darbininko gyvenimas sovietinėje santvarkoje. RED.

Bolševikų imperijoje labai paplitęs girtuokliavimas: girtuokliauja darbininkai, tarnautojai, girtuokliauja vyrai ir moterys. Darbininkai, gavę algas, po kelias dienas neateina į darbą. Kalinys negirtuokliauja — jį gali kur nori nuvežti dirbti. Tad suprantama, kodėl XX š. vergvaldžiai taip atkakliai laikosi kalinių darbo.

Atokesniuose šalies rajonuose pramonei reikia vis daugiau darbininkų, tačiau prie kiekvieno fabriko negalėjo įsteigti konclagerio. Chruščiovo laikais statė daug chemijos fabrikų, kuriems reikėjo darbininkų. Tuomet atsirado nauja kalinių grupė — vadinamieji "chemikai". Tai kriminaliniai nusikaltėliai, pagal teismo nuosprendį siunčiami į chemijos fabrikų statybas arba atkalėjusieji didesnę dalį bausmės, taip pat ir politiniai kaliniai. Jie gyvena atskiruose bendrabučiuose, be sargybos, bet prižiūrimi. Tokie kaliniai bolševikams pasirodė labai naudingi ir dabar juos plačiai naudoja visoje šalyje. Jie dirba ir sveikatai žalingus darbus, kurių laisvieji darbininkai vengia. Daugiausia vadinamųjų "chemikų" yra naftos, cemento, trąšų gamyklose, įvairiose statybose ir kitose srityse, ypač kur reikia slėpti kalinių darbą.

Tremtiniai

Stalino laikais didelę nubaustųjų dalį sudarė tremtiniai. Tuomet buvo lengva apkaltinti žmones nelojalumu ir ištremti į Sibirą. Trėmė čečėnus, totorius, ukrainiečius, lietuvius, latvius, estus ir kitas tautas. Vienus trėmė apšaukę buožėmis, kitus — potencialiais priešininkais, nelojaliais, trėmė politkalinių šeimas. Tremtiniai sudarė didelę darbo armiją Sibire ir kituose tolimuose šalies rajonuose. Jie turėjo užpildyti pustuštes teritorijas ir buvo pusiau belaisviai. Po Stalino mirties tremtiniams leido grįžti į tėvynę. Daugelis grįžo. Dabar tremtinių nedaug, jie neturi ankstesnės reikšmės šalies ūkiui.

"Laisvieji" darbininkai

Kas tas "laisvasis darbininkas"? Jis turėtų pats papasakoti apie save: kuo jis džiaugiasi, ko liūdi, ko jam trūksta, apskritai, kam jis gyvena. Tai būtų teisingiausia informacija. Tačiau bolševikų imperijoje darbininkas tylus ir nieko negali papasakoti.

Bolševikų imperijoje darbininkas neturi nei savo spaudos, nei televizijos, nei radijo, nei susirinkimų teisės. Už jį daug kalba partiniai šulai. Jį paišo laikraščiuose gerai įmitusį, dažnai, iškėlusį kumštį, karingai nusiteikusį. Už jį daug kalba ir bolševikų korespondentai. Vieno kito drąsesnio darbininko balsas, nuskambėjęs kur nors susirinkime, skęsta propagandos triukšme. Paklausai saldžios bolševikų gražbylystės ir atrodo, kad darbininkas gyvena rojuje viskuo aprūpintas, be jokių rūpesčių, o bolševikų vadeivos dieną ir naktį tegalvoja kaip pagerinti jo gyvenimą. Tie vadeivos, nuskurdintų ir užguitų savo darbininkų vardu "laisvina" kitų šalių darbininkus, nors anie visiškai to neprašo.

Darbdavys — valstybė

Sunkiausia darbininko padėtis, kai jo uždarbį ir darbo sąlygas nustato vienintelis darbdavys — valstybė. Žmogus turi dirbti, nes kito pasirinkimo nėra. Vienintelė priemonė išreikalauti teisingą aukštesnį atlyginimą už darbą — protestas, bet už jį baudžia. Ir tik kaip paskutinės priemonės drąsiausi darbininkai griebiasi protesto. Kai kada net išdrįsta streikuoti.

Bolševikai skubiai malšina streikus, neleidžia jiems plisti. Spauda niekad apie juos nerašo, o sklindančias visuomenėje ir pasiekusias užsienį žinias apie streikus paneigia. Bolševikų imperija turi priemonių priversti darbininkus dirbti už bet kokį atlyginimą. Tai platus šnipų tinklas, milicija, saugumas, kalėjimai, konclageriai, pagaliau kariuomenė. Darbininkai tartum sužnybti geležinėmis replėmis.

Tad kokios darbininko teisės bolševikų imperijoje? Jis turi teisę nuolatos girti šios imperijos santvarką, bet neturi teisės į teisingą uždarbį, negali protestuoti dėl žemo atlyginimo, neturi teisės išvykti į kitą šalį.

Bolševikų propaganda mėgsta postringauti apie bedarbius Vakarų šalyse ir įkyriai bruka melą apie laimingą darbininko gyvenimą sovietinėje imperijoje. Vienintelė laimė gyvenime esanti darbas, kuriuo ji aprūpina. Ir Romos imperijoje aprūpindavo vergus darbu, o baudžiavos laikais užtekdavo darbo baudžiauninkams nuo ryto iki vakaro, bet jie laimingi nebuvo. Kiekviename laikraščio puslapyje vaizduojamas darbininko gyvenimas šviesiausiomis spalvomis ir tiesiai duriama pirštu į tikslą: todėl, kad pas mus socialistinė, pažangiausia visuomenės santvarka, o pas jus — kapitalistinė, istorijos pasmerkta, atsilikusi, atgyvenusi, mirštanti.

Nėra bedarbių?

Bolševikų imperijoje darbininkai taip pluša, kad atrodo nėra bedarbių. Priežastys glūdi specifinėje bolševikų imperijos santvarkoje. Jų yra keletas. Tai žemas technikos lygis, gausi valstybinė partinė biurokratija, daug žmonių užimti milicijoje, saugume, kariuomenėje ir kituose pusiau kariniuose junginiuose.

Tiesa, kai kurios pramonės šakos šoktelėjo į priekį ir pasiekė aukštoką technikinį lygį. Todėl bendras šalies techninio lygio rodiklis pakilo. Gerai aprūpinta užsienio ir savo naujausia technika karinė ir stambiųjų miestų pramonė. Šalies periferijoje technikinis lygis žemas. Ten dirbama su žemiausio našumo pasenusiais įrengimais. Visoje šalyje labai žemas technikinis lygis žemės ūkyje, statyboje, lengvojoje pramonėje. Šiose srityse darbas nenašus, blogai apmokamas, todėl nuolatos trūksta darbininkų.

Bolševikų imperijos pramonė toli atsilieka nuo aukštai išsivysčiusių Vakarų šalių, todėl jai reikia daug darbininkų.

Gausi biurokratija

Bolševikų imperijoje gausi biurokratija. Turbūt nėra pasaulyje kitos valstybės, kurioje taip klestėtų biurokratija. Kur nepažvelgsi, visur įstaigų įstaigėlių, o jose prigalvota visokių pareigų pareigėlių — viršininkas ant viršininkėlio, t.y biurokratas ant biurokratėlio. Visi vaizduoja, kad dirba, kad be jų gyvenimas nekunkuliuos. Jie palaiko vienas kitą, nes beveik visa biurokratija partinė. Aukščiausia biurokratiją sudaro pertijos elitas. Jis šventai saugo savo pelningas vietas. Nepajudink jo teisių, nes sutrins tave į miltus. Elitas mažai dirba ir stengiasi kuo daugiau gauti. Jis naudojasi įvairiausiomis privilegijomis, kurias slepia nuo pašalinės akies.

Svarbų vaidmenį imperijoje atlieka partinė biurokratija. Ji taria lemiamą žodį. Ji — tai centrinis valstybės aparatas, kurį sudaro gerai apmokamų partinių karjeristų armija. Anot Džilo, tai "naujoji klasė". Nė viena normali valstybė negalėtų išlaikyti tokios gausios biurokratijos — neturėtų iš ko apmokėti.

Bolševikų imperijos griaučiai — milicija, saugumas, kariumenė ir kitos pusiau karinės formuotės. Be šių griaučių ji susmuktų kaip kūnas be kaulų. Ta didžiulė armija gina bolševikų imperijos ir biurokratijos interesus. Šią veltėdžių armiją turi išlaikyti darbininkai ir valstiečiai. Štai dėl ko atrodo, kad bolševikų imperijoje nėra bedarbių.

Uždarbiai

Bolševikai daug kalba apie darbą, darbininkus, tačiau jie vengia kalbėti apie uždarbį. Atrodo, kad darbininkui visai nereikia atlyginti už darbą, kad svarbu tik duoti darbą. Kartais jie skelbia vidutinį uždarbį, bet jis miglotas, nerealus. Be to, bolševikine statistika sunku patikėti. Žemesnės organizacijos savo ataskaitose pirašinėja, išpučia duomenis, kaip joms geriau. Todėl galutinė statistika labai išpūsta. Taip ir su vidutiniu uždarbiu. Jis gali būti išlaužtas iš piršto. Oficialus uždarbis neparodo tikrosios darbininko padėties.

Prieš kelerius metus tuometinis bolševikų imperijos valdovas Brežnevas paskelbė vidutinį darbininko atlyginimą — 160 rb. Jis tvirtino, kad tai labai aukštas vidurkis. Prie to dar pridėjo nemokamą mokslą, gydymą, pensijas. Visa tai sudarytų 210 rb. į mėnesį. Matome, kad tie "nemokamieji priedai" kainuoja darbininkams 50 rb. į mėnesį. Jeigu akyliau panagrinėsime tą vidutinį uždarbį, tai pamatysime, kad jis visai nedidelis. Iš tų 160 rb. atskaito pajamų mokestį, profsąjungų nario mokestį, kai kuriems — mažašeimių mokestį. Lieka maždaug 140 rb.

Toks vidutinis uždarbis mažas, nes maisto ir kitų prekių kainos aukštos. Vidutinė šeima iš tokio uždarbio tik skurdžiai pragyvena. Dauguma darbininkų negauna ir to vidutinio atlyginimo. Dirbantieji sveikatos apsaugoje, lengvojoje pramonėje, prekyboje, švietime gauna vos 80-100 rb. į mėnesį. Taigi, vidutinis darbininko uždarbis yra dar žemesnis.

Papildomos pajamos

Bolševikų propaganda nuolatos tauškia apie nemokamą gydymą, mokslą, socialinį aprūpinimą. Atrodo, kad ne darbininkai ir valstiečiai tai uždirba, o bolševikams viskas nukrenta iš oro, ir jie dalina tas "nemokamas" gėrybes. Jie visai pamiršta, kad juos pačius dirbantieji neša ant savo pečių.

Kiekvieną mėnesį ima iš dirbančiųjų dalį uždarbio net jų neatsiklausę tų vadinamųjų "nemokamų" gėrybių apmokėjimui — gydymui, mokslui, pensijoms. Darbininkai net nežino savo realaus uždarbio. Juk ne kiekvienas gydosi kas mėnesį, ne kiekvieno vaikai, jeigu jų turi, mokosi.

Prie nuolatinės algos reikia pridėti kai kada kai kuriems darbininkams išmokamas premijas. Paprastai jos būna nedidelės — 5-10 rb. Didesnes sau skiria viršininkai. Nedidelės premijos nepakeičia bendros darbininkų padėties. Jiems vis tiek reikia jieškoti papildomų pragyvenimo šaltinių. Toks oficialus šaltinis yra papildomos pareigos, kaip jas vadina "pusė etato". Dirbantysis, pasiėmęs papildomas pareigas, jas atlieka vakarais ir poilsio dienomis. Taip darbininkas šiek tiek pakelia savo uždarbį, atisakydamas poilsio. Kai kurie dirba vasaros atostogų metu, tačiau tokių nedaug.

O ką daro tie, kurie negali oficialiai pasididinti atlyginimo? Tokių yra dauguma, ir gyvenimas verčia juos jieškoti papildomų lėšų kitokiais būdais. Lengviausia vogti jų pačių gamybą, ją vartoti ir pardavinėti. Tačiau tokiu būdu gerinti savo gyvenimą rizikinga, nes už tai baudžia. Vis dėlto bausmės žmonių nebaugina, ir jie vagia. Vagystės iš fabrikų, sandėlių, valgyklų, restoranų, kolūkių tiek paplito, kad žmonės jų nelaiko vagystėmis. Jas vadina "kombinavimu".

Po karo buvo pelninga dirbti maisto pramonėje, ypač mėsos kombinatuose, saldainių fabrikuose, maisto sandėliuose. Tada žmonės gyveno pusbadžiai. Gerai dar buvo Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje — ten ūkininkai dar nebuvo suvaryti į kolchozus. Nors ir terorizuojami, valstiečiai aprūpindavo kraštą maistu. Net iš Rusijos plūsadvo žmonės į Baltijos kraštus pirkti maisto. Vėliau gyvenimas gerėjo, bet ne tiek, kad visko užtektų ir būtų galima iš algos pragyventi.

Po karo daug metų bolševikų imperija statė mažai gyvenamųjų namų, gamino mažai namų apyvokos daiktų bei kitų prekių. Gyventojai turėjo verstis kaip išmanė, "kombinuoti". Kas nesugeba "kombinuoti", laikomas nevykėliu. Todėl "kombinuoja" ir darbininkai, ir viršininkai. Darbininkas tempia kišenėmis, o viršininkas veža mašinomis, didesniems viršininkams viską sutvarko žemesnieji. Kadangi bolševikų imperijoje

(Nukelta į 6-tą psl.)

A†A
LEONUI KALINAUSKUI
iškeliavus amžinybėn,
skausmo dienose sūnums — GEDIMINUI su šeima, RIMUI ir ARŪNUI reiškiame nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime –
Elena ir Juozas Pažėra
Los Angeles, Kalifornia

A†A
JUOZUI BALTADUONIUI
mirus,
jo žmonai GRETAI, dukroms – RŪTAI ir IRENAI su šeimomis gilią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime –
I. Raškevičienė su sūnumis

LŠST garbės narei
SOFIJAI
PŪTVYTEI-MANTAUTIENEI
mirus,
jos vyrui ALEKSANDRUI, sūnui profesoriui VAIDEVUČIUI, dukrai RAMINTAI, seseriai EMILIJAI bei visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia -
Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopa

Mielam kolegai
A†A
PETRUI LELIUI
mirus,
jo artimiesiems: seserims – STASEI ALIŠAUSKIENEI ir AGOTAI KNYSTAUTIENEI Montrealyje, broliams JUOZUI ir dr. JONUI, seserims KOSTEI ir IZABELEI Lietuvoje, dukteriai LAIMAI ir sūnui JONUI gyvenantiems Toronte gilią užuojautą reiškia –
B. Baranauskas

A†A
PETRUI LELIUI
mirus,
dukrą LAIMĄ, sūnų JONĄ, seseris – S. ALIŠAUSKIENĘ, A. KNYSTAUTIENĘ, jų šeimas ir visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
A. B. J. Brakai — *M. R. Pavilioniai*
E. Mitchell — *A. I. Sabaliauskai*
A. A. Žiobakai

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Draudžiamosios spaudos paroda ir BR. KVIKLIO serijinio veikalo "Lietuvos bažnyčios" sutiktuvės buvo surengtos Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose š. m. kovo 31 d. Nuotraukoje — renginio organizatoriai bei dalyviai. Iš kairės: V. Bireta, Č. Senkevičius, autorius Br. Kviklys, kun. Pr. Gaida, J. Gustainis **Nuotr. St. Dabkaus**

Naujas Lenkijos lietuvių laikraštis

Tautinių mažumų studentų leidinys "Susitikimai", pasirodęs Varšuvoje

Lenkijos lietuvių leidinys "Susitikimai" pasirodė 1983 m. pabaigoje Varšuvoje. Pirmame puslapyje išspausdintas kreipimasis į skaitytojus lenkų kalba. Čia sakoma, kad po daugelio vargų ir nesėkmių pasirodo naujas lietuviškas laikraštis, savo forma ir paskirtimi panašus į tuos, kuriuos baltarusių ir ukrainiečių kalbomis leidžia Lenkų studentų susivienijimo aukščiausioji taryba. Todėl ir paantraštėje įrašyta, jog tai "tautinių mažumų studentų vienkartinis leidinys". Iš to, kad jis pažymėtas antruoju numeriu ir skaitytojai prašomi atsiliepti su pastabomis ir pasiūlymais, galima spręsti, jog leidėjai viliasi savo "vienkartinį" leidinį pratęsti. Leidinio tikslas — suartinti lenkų visuomenę su Lenkijos lietuvių kultūra, tradicijomis ir papročiais, supažindinti su lietuviškųjų mokyklų, Punsko Lietuvių kultūros namų ir Lenkijos lietuvių visuomeninės kultūros draugijos veikla.

"Susitikimų" antrąjį numerį suredagavo: Rūta Burdinaitė, Darius Čėpla, Aldona Gaidinskaitė, Nijolė Kolytė, Jurgis Kuliešius, Bronius Mickevičius, Antanas Venslauskas. Administratorė — Violeta Ramanauskaitė.

Išspausdinta 1500 egzempliorių. Žurnalo dydžio 24 puslapiai, iš jų keturi skirti nuotraukoms iš pernai vasarą Pščelnike įvykusio Lietuvos transatlantinių lakūnų Dariaus ir Girėno žuvimo 50-jų metinių minėjimo.

Jaunųjų akimis

Antrasis "Susitikimų" numeris prasideda išsamiu straipsniu "Jaunųjų akimis žiūrint". Autoriai D. ir P. Zimnickai iškelia daugybę svarbių ir praktiškų problemų, su kuriomis šiandien susiduria iš Punsko kilę lietuviai studentai ir aplamai to krašto jaunimas. Tikrovė vaizduojama nenudailinta, negerovės nenutylimos, tačiau tai neveda autorių į nusivylimą. Priešingai, netobuloje kasdieninio gyvenimo tikrovėje jie randa paskatų karščiau mylėti savo tėviškę ir siekti savo idealo — būti naudingais savo visuomenės ir tautos nariais, kaip rodo Zimnickų straipsnio pabaiga:

"Taurumas, drąsa, meilė — tai jaunystės dovanos, kurias išsaugoti ligi senatvės toli gražu ne visiems pavyksta. Bet mes šito paparčio žiedo nesurasime nei alkoholio dvoke, nei nežinojimo tamsybėse — šitai reikia gerai įsisąmoninti. Ir siekti. Kitaip — galime pavirsti savo visuomenės ir tautos šiukšlėmis".

Punskietis Juozas Vaina svarsto Punsko vietovardžio kilmės klausimą, nesitenkindamas tik savo pastebėjimais, bet ir pateikdamas įvairių žinių, kurios įdomios šio krašto istorijai. Tyrinėtojišku kruopštumu autorius galėtų būti skatinantis pavyzdys kitų Lietuvos sričių tyrinėtojams.

Grožinė kūryba

Kitas vertingas kraštotyrinis straipsnis, pasirašytas "Tėvo" slapyvardžiu, yra senovinio "vaikų stalo" aprašas su brėžiniais.

Grožinei kūrybai šiame "Susitikimų" numeryje atstovauja S.B. inicialais pasirašęs autorius, paskelbęs du eilėraščius: "Keli patarimai iš nebūties" ir "Ar skaitysi". Iš jų kalba dzūkiškam žmoniškumui būdingas gėrio ir švelnumo ilgesys: "Ne — dar aš nepardaviau/ gyvenimo,/ nors Judas siūlė man jau trisdešimt skatikų/ už vieną pabučiavimą . . ./ Dar noriu išeiti į mišką,/ susilyginti su žole,/ pajusti bičių kvapą/ ir paliesti visų brolių,/ bičiulių rankas."

Daugiau drąsos

Dviejuose straipsneliuose "Pilietis" ir "Stebėtojas" vaizdingomis užuominomis ragina nepasiduoti menkavertiškumo jausmui, kurio neišvengia jokia tautinė mažuma jai nepalankioje aplinkoje. Ši tema užgriebta ir pradžioje minėtame Zimnickų straipsnyje. Jie rašo: "Būna ir tokių, kurie ištisą studijų laiką slepia prieš naujus draugus savo tautybę, stengiasi kuo greičiausiai susilieti su nauja aplinka. O kad kartais jų kas neiššifruotų, vengia net susitikti savo krašto žmogų — juk dar kas nugirs kitaip kalbančius. Atsitinka, kad kitados, atrodė, neišskiriami draugai susyk vienas kito 'nepažįsta', neatsako į pasisveikinimus."

Gerbti savo kalbą

Bet tik silpnieji pasiduoda tokiam aplinkos spaudimui. Todėl "Pilietis" straipsnyje "Giminė ne giminė" primena: "Žinotina, kad mandagumas reikalingas ne tiktai lietuviams. Nėra Lenkijoje įstatymo, draudžiančio tarpu savęs kalbėtis, baltarusiškai, rusiškai, ukrainietiškai, čekiškai ar lietuviškai savo namuose, parkuose ar kitose viešose vietose. Netgi įstaigose, jeigu valdininkas moka tavo kalbą, atsako užklaustąja kalba". Ragindamas išlaikyti savo tautinę savigarbą, "Susitikimų" bendradarbis papasakoja atvejį, kai du lietuviai į savo autovežimį priima lietaus sulytą pakeleivį ir jį vėl palieka lietaus valiai, kai tas pradėjo juos barti už lietuvišką kalbėjimą.

"Susitikimai" skiria savo tėvų kalbai reikiamą dėmesį. Tai rodo ir kalbininkės Antanės Kučinskaitės straipsnis, raginantis susirūpinti virtuvės kalba. Pridėtas šiam kraštui būdingų šnekamosios kalbos svetimžodžių sąrašas su literatūrinės kalbos pakaitais.

Šalia Lenkijos lietuvių visuomeninės veiklos žinučių išspausdintas ir straipsnelis "Argentinos lietuviukai mokosi lietuviškai". Pasiremdami "Argentinos lietuvių balso" žiniomis, Varšuvos "Susitikimai" teigia: "Tūkstančiai Argentinos lietuviukų lanko pradines tos šalies mokyklas, keli šimtai lanko gimnazijas bei įvairaus pobūdžio aukštesnes mokyklas ir universitetus. Visų susipratusių tėvų vaikai kalba gražiai lietuviškai".

Šviesus pragiedrulis

Malonu pabrėžti, kad šitas kuklus Lenkų studentų susivienijimo aukščiosiosios tarybos leidinėlis lietuvių kalba yra šviesus pragiedrulis. Lietuviai ne tik Lenkijoje, bet ir už jos ribų mielai jį skaitys, vertindami "Susitikimų" redakcinio kolektyvo pastangas ir gimtinės meilę, kuria dvelkia šio antrojo numerio puslapiai. Tai paprasta ir nuoširdi meilė, kaip ir ta dainelė, kuria baigiamas "Susitikimų" antrasis numeris: "Šiaudais dengta trobelė/ Langučiais mažutėliais/ Su girgždančiom durelėm/ Tai mano tėviškėlė./ Graži Tėvynė mano/ Nuo šimtmečių senų/ Tėveliai čia gyveno/ Ir aš čia gyvenu.

A. Lembergas

IRENA ir VIOLETA MARCINKEVIČIŪTĖS su savo mama Štetine, dabartinėje Lenkijoje. Abi dukrelės, mamos išmokytos, deklamuoja lietuviškus eilėraščius iškilmingose šventėse bei susirinkimuose

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Grįžus iš Vilniaus

Vilniaus krašte gyvenau ir Vilnių lankiau įvairiomis progomis. Buvau Vilniuje prieš keletą savaičių, po Vilniaus kraštą važinėjau ir susitikau su įvairaus išsilavinimo žmonėmis. Viską susumavęs, rašau savo išvadas.

Maskva nori, kad lietuviai smerktų lenkus ir vokiečius už jų praeities elgesį, bet tylėtų apie sibirinius trėmimus, psichiatrines ligonines, apie išniekintą Vilniaus katedrą, uždarytas šventoves, lietuvių rusinimą.

Lietuvių tautai pavojus kyla ne iš lenkų ar vokiečių pusės, bet iš rusų. Juk kas kaltas už Vilniaus krašto sunaikinimą? 1944-1945 m. rusai užėmė Lietuvą, Lenkiją ir Vokietiją iki Berlyno. Rusai, norėdami sunaikinti Vilniaus bei artimas lietuvių sritis, jas išdalino: rytinę Vilniaus krašto dalį atidavė Gudijai, Suvalkų trikampį — Lenkijai, o likusią Vilniaus dalį su Vilniumi pasiliko sau, kaip ir visą Lietuvą.

Sunkiausia priespauda teko tiems lietuviams, kurie buvo priskirti Gudijai. Jie ten neturi nei lietuviškų parapijų, nei lietuviškų mokyklų, nei lietuviškos spaudos — negali užsisakyti net lietuviškų laikraščių iš Lietuvos. Kai kuriuose kolchozuose nurašo darbo dienas už lietuvių kalbą. Jiems nedaug gali padėti okupuotos Lietuvos lietuviai, užmiršti jie ir išeivijos. Gudai uoliai vykdo Maskvos nurodymus lietuvybei naikinti.

Suvalkų trikampyje lietuviai ūkininkauja savo tėvų sodybose, nes Lenkijoje privatus ūkis leidžiamas. Ten yra lietuviškų mokyklų, viena gimnazija, ir lietuviškų parapijų. Tačiau, kaip skundžiasi Seinuose leidžiamas lietuvių laikraštis "Aušra", ten lietuviai nutautėja asimiliacijos būdu — jaunimas, eidamas į universitetus, jieško geresnių darbų miestuose ir atitrūksta nuo lietuvybės.

Seinų "Aušra" kreipiasi į užjūrio lietuvius, kviesdama visus ją prenumeruoti, nes jų skaitytojų skaičius mažėja. Esant didesniam skaitytojų skaičiui, ji galėtų būti didesnė ir gal galėtų gauti leidimą sudažnėti. "A u š r o s" leidėjai prašo pasiųsti 10 dolerių šiuo adresu: A. Nevulis (arba E. Petruškevičius), 16-500 Sejny, ul. Armii Czerwonej 7, Poland. Už tai jie atsiųs keletą numerių susipažinti.

Kaip yra rusų okupuotoje Vilniaus krašto daly ir visoje Lietuvoje, žinome: mūsų tėvų sodybos, stovėjusios nuo kunigaikščių laikų ir atlaikiusios švedų, prancūzų, lenkų ir vokiečių okupacijas, yra išgriautos, šeimos išdraskytos. Daugelis pateko į Sibirą, kalėjimus, žuvo partizaniniame kare, psichiatrinėse ligoninėse arba pabėgo į Vakarus.

Rusinimas pradedamas nuo vaikų darželių. Mūsų tautos ir katalikybės šventovė — Vilniaus katedra uždaryta, statulos nugriautos, šv. Kazimiero palaikai perkelti į Vilniaus priemiestį — Antakalnį. Pogrindžio "LKB Kronika" mus pakartotinai ragina kalbėti, rašyti, reikalauti, kad Vilniaus katedra ir šv. Kazimiero šventovė būtų grąžinta lietuviams katalikams. Mūsų tylą dėl šių šventovių išniekinimo rusai supranta kaip pritarimą. Ta tyla drąsina rusus dar daugiau šventovių uždaryti.

Kaip atrodo Vilnius dabar? Vilniaus centras susenęs. Matyti priemiesčiuose daugiaaukščių namų. Juose buvau. Tai primityviai įrengti butai su įvairiais trūkumais. Maistas paprastas, bet sotus. Butų ir maisto padėtį Vilniuje vykusiai pavaizdavo A. Kairys knygoje "Kelionė į Vilnių". Okupuotos Lietuvos gyvenimo lygį mažina ir rusų parama užsieniui. Mačiau daug negrų Vilniaus, Rygos ir Maskvos viešbučiuose. Sakėsi — iš Mozambiko.

Sekmadienio rytą buvau lenkų pamaldose. Žmonių buvo visai mažai. Dieną nuėjau į lietuvių pamaldas — buvo pilna šventovė įvairaus amžiaus ir lyties žmonių. Trys kryžiai kalne sunaikinti. Švč. Jėzaus Širdies šventovė nugriauta. Vilniaus katedra paversta paveikslų galerija, tačiau ten jų matyti nedaug. Šv. Kazimiero šventovė paversta ateizmo muziejumi. Norėjau įeiti, bet neleido. Kai pasisakiau, kad esu iš Amrikos ir tą muziejų pamatęs žinosiu, kaip panašų muziejų įrengti Amerikoje, įleido. Tai prieš tikėjimą ir dvasiškiją šmeižtų rinkinys. Vilniaus kalvarijos sunaikintos. Vilniaus pilyje plevėsuoja okupanto primesta vėliava. Šv. Petro ir Povilo šventovė remontuojama. Šv. Kazimiero sidabrinės spalvos karstas stovi pakeltas netoli altoriaus kairėje pusėje.

Jeigu Vilniuje klausi praeivius kelio, tai sužinai, kad iš 10 vienas nemoka lietuviškai. Reiškia supranta lietuviškai ir nelietuviai. Dabar Vilniuje lenkų yra tris kartus mažiau nei lietuvių. Žydų Vilniuje yra mažiau kaip 4000, gudų — apie 31.000. Kiek yra rusų, nėra statistikos, bet jų yra nemažai, ir jų kontrolė naktį sustabdė ir mane.

Vilniaus "Tiesa" rašo, kiek primelžta pieno, apie socialistines lenktynes, įdeda vieną kitą žinutę iš užsienio. Kaip ir Maskvos "Pravdoje", dažnai užsipuolami lenkai, kam jie reikalauja daugiau laisvės, griauna rusų planus valdyti pasaulį, garbina premiją gavusį Valensą.

Būdamas Vilniuje susidariau įspūdį, kad mes daugiau padėtume atgauti Lietuvos nepriklausomybę, bendradarbiaudami su užsienyje esančiais latviais, lenkais, estais, ukrainiečiais ir vokiečiais.

Vilnietis

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS
su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieriavimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronte, KAROLIS ABROMAITIS

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Kolumbo dienos proga Venezuelos prezidentas apdovanojo buvusį JAV ambasados patarėją ir Venezuelos lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininką dr. VYTAUTĄ A. DAMBRAVĄ ir Venezuelos lietuvių katalikų misijos vedėją kun. ANTANĄ PERKUMĄ, SDB, už nuopelnus šiai valstybei ir plačiajai šio krašto visuomenei

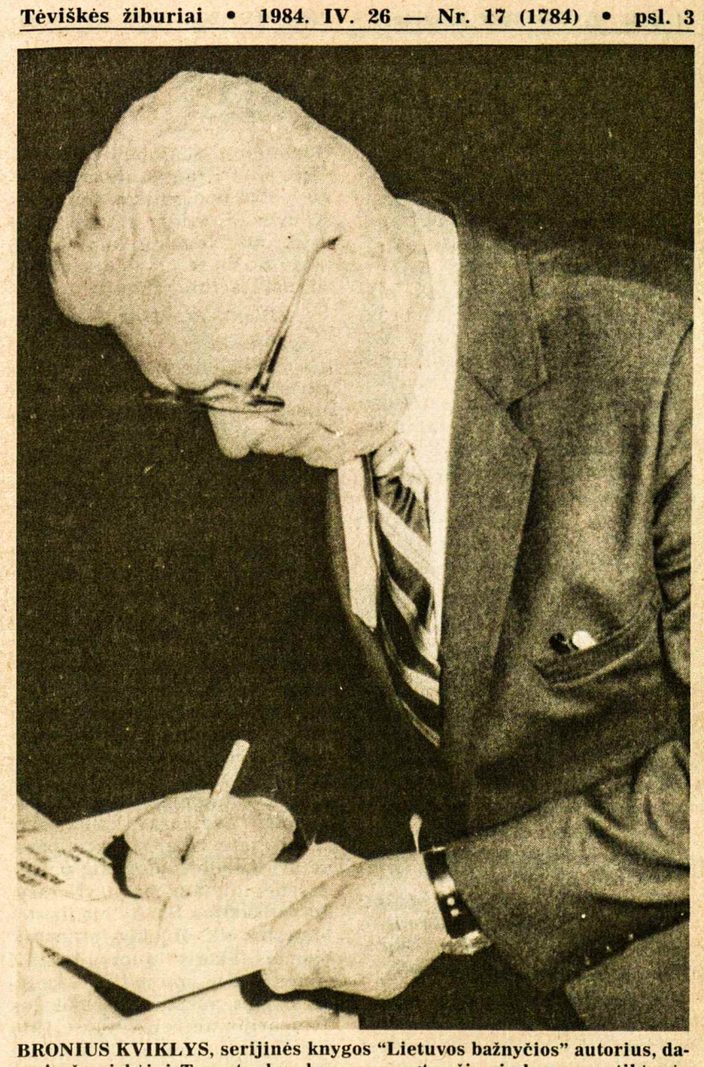

BRONIUS KVIKLYS, serijinės knygos "Lietuvos bažnyčios" autorius, daro įrašą pirkėjui Toronte, kur buvo surengtos šios jo knygos sutiktuvės ir draudžiamosios spaudos paroda **Nuotr. St. Dabkaus**

Lietuviškos pavardės didžiojoje spaudoje

ANTANAS MUSTEIKIS

Apie savųjų žygius bei darbą dažnai pasiskaitome savojoje spaudoje, bet reikšmingiau, kai plačiojoje krašto spaudoje užtinkame tokių iškilių lietuvių pavardes, kaip Simas Kudirka, Vladas Šakalys, Nijolė Sadūnaitė. Kartais pasitaiko, kad savuosiuose laikraščiuose nerandame to, kas apie lietuvius pastebima angliškoje spaudoje. "Platieji vandenys" vilioja; jais tenka džiaugtis, taip pat ir nusivilti. Su godumu tenka pasekti kiekvieną lietuvišką ar lietuvių kilmės pavardę. Šiais 1984 m. atsitiktinai mano akys užkliuvo už dviejų lietuviškų pavardžių, ir aš norėčiau pasidalyti mintimis su skaitytojais apie nuostabius nutikimus, kurie, man atrodo, yra gana charakteringi lietuvio būdui.

Nuotykis kelionėje

Pirmąją istoriją papasakojo žurnalistas Andy Rooney. Tai tas pats humoristas, įprastai užbaigiąs sekmadieninę CBS televizijos kanalo programą, pavadintą "60 minučių". Programa dokumentinė, gana populiari ir patraukli, nors gerokai pakrypusi į kairę, prožydiška ir antiarabiška. Tik Andy Rooney humoristiniai priedėliai nėra tendencingi.

Savo laikraštinėje skiltyje jisai pateikė nusikaltimo ir bausmės problemą ir užbaigė smagia istorija, kurios pagrindinis veikėjas yra **Viktoras Vaitužis** (jei tiksliai atsimenu pavardę, ji rašoma su z vietoj ž). Kalėdų švenčių metu tasai Viktoras keliavo į savo namus ir drauge su kitais keleiviais atsidūrė lyg išmestas į krantą ("stranded") vienoje mažoje geležinkelio stotyje. Matyt, ir traukiniai švenčių proga labiau sutrinka, tad keleiviai turėjo ilgai laukti stoties priebutyje, kol šaltis ėmė negailestingai gnaibyti. Keleiviai susitraukę žiūri pro stiklą ir mato, jog šalia nekūrento priebučio yra šiltas stoties kambarys, bet durys į jį užrakintos, tarnautojų bei raktų nėra, ir niekas nežino, ar jie iš viso pasirodys . . . Tada jaunuolis Viktoras, dirbąs kaip teatro scenos pagalbininkas, išsprendė problemą: išdaužė stiklą, atidarė duris, ir visi šiltoje patalpoje smagia nuotaika laukė traukinio.

Beje, istorija čia tik prasidėjo. Kažkas įskundė Viktorą, atsirado policija, kuri jį nusivedė į daboklę ir iš jos neišleido, nes jisai neturėjo su savim 50 dol. užstato. Tada viena susigraudinusi keleivė surinko aukas geradariui išlaisvinti, ir policija jį paleido ligi teismo.

Kai po kiek laiko buvo sprendžiama Viktoro byla, teisėjas jį išteisino: gailestingoji aukų rinkėja atgavo pinigus, tik aukotojams sugrąžinti tų aukų negalėjo, nes neturėjo adresų . . . Gi Andy Rooney istoriją užbaigė troškimu, kad pasaulyje atsirastų daugiau Viktoro tipo "nusikaltėlių".

Radiacijos pavojuje

Antroji istorija paskelbta JAV "ružavų" liberalų žurnale (The Nation, 1984 m. kovo 24). Vyr. savaitraščio redaktorius yra Victor Navasky, kuris dar ligi šių dienų tebegina atominių šnipų Rosenbergų "nekaltybę". Straipsnio pavadinimas: "Vieniša laboratorijos darbininko pergalė", o titulinė išsauka skelbia: "Silkwood at MIT".

Manau, kad skaitytojai yra matę įdomų filmą "Silkwood", kur to vardo darbininkė, apsikrėtusi radiacijos dulkėmis, kariauja prieš darbdavį už savo bei darbininkų teises. Filmo pagrindas yra paimtas iš realaus gyvenimo. Pirmoji teismo instancija žuvusios Silkwood vaikams iš darbdavio priteisė milijoninį jieškinį. Beje, filmo menas kai kur prasilenkia su tiesa: pvz., herojė, norėdama iškelti į viešumą patirtą skriaudą, vyksta į pasimatymą su "New York Times" korespondentu ir pakely žūsta automobilio nelaimėje. Filme tačiau kyšo insinuacija, jog pakelėje sunkvežimis (gal bendrovės valia?) herojės lengvąją mašiną sutraiško . . .

Filmas susuktas pagal pastarojo dešimtmečio madą: herojė negali būti šiaip sau mergina ar ištekėjusi moteris, bet būtinai "išlaisvinta" — divorsuota, lytinga ("sexy") ir, savaime aišku, nevengianti nuogumo. (Atrodo, kad tikroji Silkwood tokia ir buvo).

Straipsnio redaktorius, pradėdamas Silkwood epizodu, iškasa kitą tokį pat atvejį Massachusetts technologijos institute (MIT), kurio vienoje laboratorijoje dirbo **Vincas (Vince) Raulinaitis,** instrumentų gamintojas. Bet jis nežinojo, kad metalai, kuriuos jis vartojo, buvo radijuoti. Kai jis tai atsitiktinai pastebėjo, prasidėjo jo vargai: buvo aprūpintas radiacijos detektoriais, ir norėta, kad įvykis būtų užmirštas. Tačiau jis reikalavo pilnos informacijos apie darbo pavojus, kol už "nepaklusnumą" buvo atleistas iš darbo. Tada drąsusis Raulinaitis pasekė Silkwood pavyzdžiu: savo baisią istoriją paskelbdino "The Boston Globe" dienraštyje. Galiausiai jis laimėjo atitinkamą kompensaciją ir privertė MIT pilniau susirūpinti darbininkų apsauga.

Abu šie lietuviai savo elgsena ypatingai atspindi geruosius lietuvio būdo bruožus: geraširdiškumą ir teisybės jieškojimą.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NELAIMĖS REZULTATAI

Visą Lietuvą sukrėtė 1981 m. gruodžio mėnesį Baltijos jūrą nusiaubusi audra, ant Klaipėdos uosto molo užmetusi Britanijos tanklaivį "Globe Asimi". Iš perskilusio tanklaivio plačiai pasklido mazutas, kurio jame buvo apie 16.000 tonų. Mazuto tyrė, vietomis turėjusi dešimties centimetrų sluoksnį, padengė daugiau kaip 150.000 metrų vandens paviršių. Daugiausia nukentėjo prekybos uosto, laivų remonto gamyklos, žvejybos uosto vandenys, celiuliozės ir kartono kombinato, žuvininkystės kolchozų užtakai. Bangos mazutą išplovė net į Palangos ir Šventosios paplūdimius. Nelaimei pašalinti buvo panaudota tūkstančiai klaipėdiečių, palangiškių, kretingiškių, pakrantės kaimų gyventojų. Įsijungė ir mechanizuoti būriai iš Kauno, Šiaulių, Vilniaus, Liepojos, Kaliningrado. Valymo darbams vadovavo specialistai iš Baku, Novorosijsko, Rygos ir Maskvos. Panaudoti net ir naftos atliekas renkantys laivai. Valymas buvo užbaigtas maždaug po mėnesio. Valytojų pastangas šiltai įvertino Klaipėdon atvykę tarptautinių vandenų apsaugos specialistai.

ATSILYGINO UŽ ŽALĄ

"Gimtojo krašto" pranešimu balandžio 5 d. laidoje, nelaimės padaryti nuostoliai visą mėnesį buvo svarstomi Klaipėdos miesto liaudies teismo posėdžiuose, kuriems pirmininkavo S. Doda ir kuriuose dalyvavo liaudies tarėjai I. Arštikienė ir B. Kalpokas. Pasinaudojant tarptautine Briuselio konvencija, liečiančia civilinę atsakomybę už vandens užteršimą nafta, buvo svarstomas Klaipėdos ir Palangos vykdomųjų komitetų, kai kurių įmonių bei įstaigų ieškinys padarytiems nuostoliams padengti. Teismas priteisė laivo savininkams sumokėti 1.350.-324 rb. kompensaciją. Atsakovai teismo sprendimą pripažino teisingu. Ši suma paskirstyta tarp įmonių, įstaigų ir organizacijų, kurios patyrė žalą nelaimės metu. Tanklaivio kapitonui iškelta baudžiamoji byla nutraukta, neradus jo nusikaltimo.

LAIVAI NEMUNE

Pavasariais pirmieji Nemune pradeda plaukioti plūdurų priežiūros laivai — "Sakalas", "Komjaunuolis", "Ruonis", "Delfinas". Jie turi sudėti plaukimo vietas kitiems laivams nurodančius plūdurus, patikrinti po žiemos kartais pasikeitusias seklumas, surasti srovės išplautus klastingus akmenis. Matuoklėmis nustatomas Nemuno gylis, į tinkamiausias vietas nuleidžiami praplaukimą ženklinantys plūdurai. Anksčiau jie būdavo mediniai, o dabar yra metaliniai, aprūpinti nakčia degančiomis šviesomis. Navigacinius plūdurus vidutiniškai viens nuo kito skiria 500-800 metrų. Plūdurų prižiūrėtojų laivai dirba visą sezoną, savo ruožuose ieškodami pasikeitimų Nemuno dugne. Pastebėtas akmenų kliūtis pašalina narai, dugno pagilinimus atlieka žemsiurbės. Nemunu plaukiojantiems laivams yra būtinas minimalus vieno metro penkiolikos centimetrų gylis. Saugiam plaukiojimui užtikrinti Nemune nuo Kauno iki jo žiočių reikia daugiau kaip 200 navigacinių plūdurų.

ŽIEMOS PALYDĖTUVĖS

Šalčininkuose surengta žiemos palydėtuvių šventė susilaukė apie 4.000 dalyvių, kurių eilėse buvo patys šalčininkiečiai, svečiai iš Vilniaus, Varėnos rajonų ir net iš Varanavo rajono Gudijoje. Karnavalą papildė važnyčiotojų ir motociklininkų lenktynės, sunkumų kilnojimo, virvės traukimo, figūrinio automobilių vairavimo, šaudymo varžybos. Gražiame pušyne, kur vyko žiemos palydėtuvės, pirkėjų laukė mugė, juos viliojo suvenyrų ir keramikos dirbinių paviljonai.

ŽMONIŠKAS NEKROLOGAS

"Gimtasis kraštas" savo skaitytojus apie a.a. Juozo Ereto mirtį Bazelyje painformavo balandžio 5 d. laidoje paskelbtu nekrologu "Šveicaras, kalbėjęs ir rašęs lietuviškai". Nekrologas, neturintis nei autoriaus pavardės, nei inicialų, matyt, yra rašytas redakcijos. Skaitytoją jis stebina beveik objektyviai pateikiamais faktais: "Juozas Eretas, gimęs 1896 m. spalio 18 d. Bazelyje, baigęs aukštuosius mokslus Šveicarijos universitetuose, 1919 m. atvyko į Kauną. Laikinojoje Lietuvos sostinėje jis gyveno iki 1941 m. kovo mėn., kai vėl grįžo į gimtąjį kraštą, kur ir mirė š. m. kovo mėn. Lietuvoje J. Eretas dirbo Užsienio reikalų ministerijoje, spaudoje, dėstė (nuo 1922 m.) Universitete. Energingas ir įvairių interesų žmogus, jis mūsų krašte, kur sukūrė šeimą, aktyviai reiškėsi visuomeniniame, kultūriniame, sportiniame gyvenime. Sąlygas iškilti į vadovaujančius veikėjus sudarė tai, jog J. Eretas susiejo savo veiklą su klerikaliniais Lietuvos sluoksniais, dalyvavo jų organizacijose, buvo krikščionių demokratų partijos veikėjas, rėmė tuometinį Lietuvos režimą . . ." Toliau primenama, kad velionis, grįžęs Šveicarijon, mokytojavo, kol 1962 m. išėjo pensijon, "palaikė ryšius su antitarybiniais emigrantais, dalyvavo jų politinėje ir kultūrinėje veikloje". Pabrėžiama, kad J. Eretas buvo išmokęs lietuvių kalbą ir ja rašė greta vokiečių kalbos: "Lietuvoje išspausdino knygų katalikybės, vokiečių literatūros istorijos (ypač apie J. V. Gėtę) temomis, išleido sporto literatūros. Šveicarijoje išleido knygų apie lietuvių katalikų ideologus ir veikėjus . . ." Konkrečiai minima tik S. Šalkauskio monografija, pasirodžiusi 1961 m. Prisimenamas ir velionies bendradarbiavimas emigracinėje spaudoje "egzilinėmis" temomis, vokiečių kalba atspausdinti "antitarybiniai raštai" apie Lietuvą. Tai betgi atliekama santūriai, be propagandai skirto pykčio ir komentarų. Atrodo, tas šveicaras, kalbėjęs ir rašęs lietuviškai, Lietuvai paskyręs visą savo gyvenimą, nekrologe susilaukė nusipelnytos pagarbos.

V. Kst.

Maloniai kviečiame visus tautiečius dalyvauti

Lietuvių mergaičių choro "Aidas"

metiniame koncerte

gegužės 5, šeštadienį, 7.30 v.v., Jaunimo centre (48 Dundurn St. N., Hamiltone)

Programoje:

Klivlando jaunų vyrų dainos vienetas "Uždainuokim", Hamiltono mergaičių choras "Aidas"

Po meninės programos *— smagūs šokiai, baras, turtingas bufetas, loterija, laimės staliukai.* Įėjimas — $5.00, studentams — $3.00

"Aidas" laukia visų! ***Rengėjai***

Hamilton, Ontario

SLA 72-ROS KUOPOS gegužinė įvyks š. m. liepos 22 d. A. Padolskio sodyboje, Paris, Ont. Piniginės loterijos šį kartą nebus. Hamiltono kuopa yra užsimojusi šiais metais įamžinti okupuotoje Lietuvoje be jokios kaltės sovietų nuteistą kun. A. Svarinską Kanados lietuvių fonde. Be to, kuopa kas metai iš gegužinės gauto pelno remia aukomis Tautos fondą, Vasario 16 gimnaziją, "Lituanus" žurnalą, BATUNą, Kanados lietuvių spaudą, radijo valandėlę "Gintariniai aidai". Kuopos valdyba kreipsis į geros valios lietuvius, kad paremtų gegužinės ruošą, paaukodami loterijai laimikių. Savanoris-kūrėjas A. Padolskis tam tikslui jau paaukojo vertingą laimikį.

SLA 72-ros kuopos valdyba prašo organizacijas tą dieną neruošti gegužinių ir kviečia atvykti į jos ruošiamą gegužinę liepos 22 d.

Valdyba

Delhi-Tillsonburg, Ont.

A.a. LEOKADIJAI CIBULSKIENEI mirus, jos atminimui "TŽ" paaukojo Juozas Jocius $20, Julius Strodomskis $10, Vincas Dirsė $8, Bronius Čeika $10, Petras Augaitis $5, G. Rugienis $10. Dėkojame dosniems aukotojams.

London, Ontario

ATGAIVINKIME LITUANISTINĘ MOKYKLĄ. 31 metus Londono lituanistinei mokyklai vadovavusiam L. Eimantui susirgus ir dar prie to prisidėjus kitoms priežastims, mokykla 1983 m. nustojo veikusi.

Jaunosios kartos atstovė Kristina Jakubaitienė sutiktų būti mokytoja ar net vedėja, jei atsirastų reikiamas skaičius mokinių. Ji labai gerai kalba lietuviškai ir yra mokytojavusi lituanistinėje mokykloje Australijoje. Reikia manyti mokyklon įsijungtų ir kitos viduriniosios bei jaunosios kartos atstovės.

Londono askirųjų mokyklų vadyba mūsų mokyklėlės nėra uždariusi — ji gali pradėti veikti atsiradus minimaliam mokinių skaičiui. Tėvai, suinteresuoti savo vaikus siųsti į šią mokyklą, gali kreiptis į K. Jakubaitienė, 97 Edmunds Cr., London, Ont. N5Z 4J1. Tel. 681-4279. Mokinių skaičių yra svarbu žinoti jau dabar, nes pavasario ir vasaros laikotarpis nei veiklai, nei susižinojimui nėra palankus. Po to tuoj reiks pradėti mokslo metus, o niekas nebus paruošta. Todėl nors numatomas mokinių skaičius turėtų būti žinomas dar prieš vasaros atostogas.

D. E.

Edmonton, Alberta

KEIČIASI KLIMATAS. Paskutinių 10-ties metų laikotarpyje Albertos klimatas, ypač centrinės Albertos-Edmontono ruože, yra gerokai pasikeitęs. Pažymėtinos ypač paskutinių dvejų metų švelnios ir su mažu sniego kritulių kiekiu žiemos. Kai rytinė Kanada bei daugelis JAV pergyveno didžiules sniego pūgas bei šalčius, Edmontone š. m. sausio mėnesis buvo 6-tas, vasario mėnesis 3-čias šiltumu 103 metų laikotarpyje. Pvz. š. m. vasario mėnesio vidurkio temperatūra buvo tik –0.3°C palyginus su ilgamete vidurkio temperatūra –9.6°C ir –2.7°C, sakysime, 1936 m. Š. m. vasario šilčiausia diena buvo –11.2°C, o šalčiausia naktis –10.4°C. Kritulių š. m. vasaris turėjo tik 0.2 mm lietaus ir 5.5 cm sniego, palyginus su vidurkiu kritulių kiekiu vasario mėnesiui – 21.3 cm.

Gal tai tik ciklas, bet gal palaipsniui Alberta darosi antroji Kalifornija? O gal vėl dinozaurų gadynė artėja?

Dobilas

Advokatas

Audrius A. Stonkus, B.A., LL.B.

Dirba kartu su advokatais

Jaskula ir Sherk

678 Main St. East, Hamilton, Ontario L8L 7V7

Telefonas (416)547-0504

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvui "Talka" reikalingas

TARNAUTOJAS

suprantąs buhalteriją bei skaitytuvo (kompiuterio) operacijas, kalbantis lietuviškai ir angliškai. Prašymus rašyti *"Talkos" vedėjui, 830 Main St. E., Hamilton, Ont. L8M 1L6*

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 18 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	6%	nekiln. turto pask.	10¼%
santaupas	7½%	asmenines paskolas	12½%
kasdienines palūkanas už santaupas	7%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	9½%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	10%		
reg. pensijų fondo	9¼%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	9%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $10.000.*	

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

Simon *Travel*
nauju pavadinimu

AUDRA *Travel*
kviečia keliauti kartu

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

11 DIENŲ LIETUVOJE

Gegužės 15 — Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 21	Liepos 4	Rugpjūčio 9
Gegužės 29	Liepos 12	Spalio 2
Birželio 27	Liepos 26	Gruodžio 19
VIENOS SAVAITĖS ⇨ Gegužės 21		Rugsėjo 10
Liepos 10		Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- *sutvarkant dokumentus iškvietimams*
- *nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje*
- *tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.*

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872
Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

The Marlatt

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East (East of Sanford)

laidotuvių namai ir koplyčia

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lituanistikos katedros prie Ilinojaus universiteto reikalai aptarti kovo 9 d. Jaunimo centro kavinėje surengtoje vakaronėje. Ją pradėjo lėšų telkimo pirm. J. Kavaliūnas, primindamas pernai rudenį įmokėtą pradinę $200.000 sumą. Šiemetiniam įmokėjimui jau sutelkta $71.000. Tad bendra surinktoji suma — $271.000. Iš Kanados lietuvių gauta tik apie $10.000, bet tikimasi susilaukti didesnio įnašo, nes ir kanadiečių aukos dabar atleidžiamos nuo pajamų mokesčio. Iki pilno katedros įsteigimo dar ketverius metus reikės sumokėti po $100.000. Savo darbą ji galės pradėti šį rudenį, kai vėl bus įnešta $100.000 ir pasiektas pusiaukelis. J. Kavaliūnas dabar rūpinasi stipendijomis būsimiems katedros studentams. Paramos gaunama iš JAV Lietuvių fondo ir Vydūno fondo. Vakaronėje pranešimus padarė — Ilinojaus universiteto planavimo reikalų direktorius prof. dr. N. Moravcevich, slavistikos departamento serbų kilmės direktorė prof. B. B. Sljivic-Simsic, lituanistikos pogramos direktorė prof. M. Stankus-Saulaitė ir lituanistikos kursų asistentė D. Račiūnaitė. Buvo patariama padidinti tų kursų lankytojų skaičių. Juos per ketverius metus lankė 266 studentai. Tie kursai gali tapti įvadu į studijas lituanistikos katedroje.

Metinės lietuvių kunigų rekolekcijos birželio 4-8 d.d. įvyks Nekaltai Pr. Marijos seserų vienuolyno patalpose Putname, Conn. Lietuvių kunigų vienybės centro valdyba netrukus atsiųs asmeninius kvietimus visiems kunigams JAV ir Kanadoje.

LB politinių studijų savaitgalį-konferenciją Niujorke gegužės 11-12 d.d. rengia PLB, JAV LB, Kanados LB ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos visuomeninių reikalų komisijos. Pagrindinis dėmesys teks Europos parlamento priimtos rezoliucijos Baltijos šalių klausimu iškėlimui Jungtinėse tautose. Programą organizuoja PLB visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Gečys ir vicepirm. G. Damušytė, talkinami kitų LB veikėjų. Kalbėtojais yra pakviesti kitų tautybių bei institucijų atstovai.

Venezuela

VLB krašto valdyba paruošė 1983 m. žymiausiuose Venezuelos dienraščiuose paskelbtų straipsnių rinkinį apie Lietuvą. Tą 64 psl. rinkinį ofsetu atspausdino VLIKas, pridėdamas VLB krašto valdybos įvadą. Išleistiną rinkinį ELTA išsiuntinės įtakingiems asmenims P. Amerikoje jų informacijai bei tolesniam pasinaudojimui.

Lietuviškomis Mišiomis balandžio 1 d. buvo prisimintas Bazelyje miręs a. a. prof. dr. Juozas Eretas. Venezuelos lietuviai jau ne kartą naudojosi įvairiom progoms skirtais magnetofoniniais įrašais, į kuriuos yra įsijungusi anksti mirusi velionies dukra aktorė Aldona.

Brazilija

Sao Paulo lietuviams šv. Kazimiero 500 metų sukakties proga pavyko išsikovoti jai skirtą specialų Brazilijos pašto antspaudą, kuriuo pirmieji laiškai buvo antspauduojami kovo 11 d. Brazilijos lietuvių sąjungos salėje. Išleistas ir specialus vokas su padidinta to antspaudo reprodukcija. Daug kas laiškus su tuo antspaudu siuntė giminėms okupuotoje Lietuvoje. Antspaudas galiojo kovo 11-18 d.d. Kadangi ne visi suskubo juo pasinaudoti, buvo gautas pratęsimas vienam mėnesiui. Antspauduojami tušti vokai su bet kokiu pašto ženklu. Vėliau juos galima adresuoti, įdėti laišką, tik reikia užkiljuoti reikalaujamus pašto ženklus, kurie susilaukia normalaus Brazilijos pašto antspaudo šalia kazimierinio. Taipgi buvo išleista ir šv. Kazimiero atvirukų,

Australija

Australijos lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas, įvykęs sausio 28-29 d.d. Kanberoje, susilaukė nemažai dalyvių iš Adelaidės, Sydnėjaus ir Melburno. Buvo aptartos jaunimo problemos, V-jo kongreso nutarimų vykdymas, VI-sis jaunimo kongresas Australijoje. Jo programą norima suderinti su lietuvių sporto šventė. Kongresas bus atidarytas 1988 m. gruodžio 23 d. Sydnėjuje, o po Kalėdų prasidės studijų dienos Kanberoje. Vienos savaitės stovykla bus surengta Viktorijoje. Kongreso uždarymas bus 1989 m. sausio 15-17 d.d. — Adelaidėje. Sėkmingai kongreso ruošai teks sudaryti daug komisijų, reikės daug lėšų. Pradžiai dar šiais metais keturiose didžiausiose lietuvių kolonijose tikimasi surinkti $15.000 iki sekančio Australijos lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimo, kuris įvyks Australijos lietuvių dienose 1983 m. gruodžio pabaigoje.

Britanija

Lietuvių Šv. Kazimiero parapiją Londone gegužės 13, sekmadienį, aplankys kardinolas B. J. Hume, Vestminsterio arkivyskupas. Atvyks ir V. Europos lietuvių vysk. A. Deksnys. Bus teikiamas Sutvirtinimo sakramentas.

Mančesterio lietuviai šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį paminėjo kovo 10 d. vietiniame savo klube. Minėjimą surengė Lietuvių Katalikų Bendrija Mančesteryje. Dalyvius pasveikino ir programai vadovavo jos sekr. A. Jaloveckas. Paskaitą apie šv. Kazimiero gyvenimą, jo kelią į šventuosius skaitė A. Padvoiskis. Meninę programą atliko iš Derbio atvykusi jaunimo grupė "Tėviškėlė", vadovaujama mokytojos I. Venskienės. Buvo skaitomi bei deklamuojami šv. Kazimierui skirti lietuvių poetų eilėraščiai, papildyti lietuviškomis dainomis ir muzika.

Prancūzija

Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis kovo 25 d. paminėta iškilmingomis pamaldomis garsiojoje Paryžiaus Notre Dame katedroje. Šventovę užpildė apie 4.000 maldininkų. Su Paryžiaus arkivyskupu kardinolu Lustigeriu Mišias koncelebravo lietuviai, prancūzai ir lenkai kunigai. Lietuviams atstovavo jų misijos vadovas kun. Jonas Petrošius. Senosios katedros skliautuose pirmą kartą skambėjo lietuviškos giesmės, atliekamos tautiniais drabužiais pasipuošusio moksleivių choro iš Vasario 16 gimnazijos. Lietuvių kalba buvo skaitomos kai kurios tikinčiųjų maldos. Jaunas paryžietis Vytas Bačkis prancūziškai perskaitė invokaciją, skirtą okupuotoje lietuvoje nuteistiems kunigams — Alfonsui Svarinskui ir Sigitui Tamkevičiui, prašančią Dievą jiems suteikti stiprybę dabartinėse kančiose, pagreitinti jų išlaisvinimą. Kardinolas Lustigeris maldininkams priminė ilgą Katalikų Bendrijos kančios kelią okupuotoje Lietuvoje, lietuvių tautos drąsą, jos gilų tikėjimą, atnešusį nesibaigiančias kančias.

Belgija

Vasario 16 minėjimas, susietas su šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktimi, įvyko vasario 26 d. Liežo mieste. Mišias laikė iš Paryžiaus atvykęs kapelionas kun. J. Petrošius, pamokslą skyręs šv. Kazimierui. Po pamaldų visus dalyvius pasveikino BLB krašto valdybos pirm. Stasė Baltus, supažindindama juos su šventės reikšme. Koncertinę programą atliko jau antrąkart pas Belgijos lietuvius atvykusi Olandijos jaunuolių grupė "Daina", atlikusi lietuviškų dainų pynę su skudučiais "Daina ir Rymantas", palydėtą vaizdais iš Lietuvos ir komentarais olandų kalba, nes ši programa jau anksčiau buvo skirta ir atlikta olandams.

Vokietija

Dr. Albertas Gerutis, Lietuvos diplomatinės tarnybos narys Šveicarijoje, kovo 13-16 d.d. lankėsi Bonnoje. Čia jis susitiko su Estijos diplomatinės tarnybos įgaliotiniu V. Vokietijoje E. Reisenbergu ir Latvijos diplomatiniu įgaliotiniu A. Šilde. Buvo aptartas veiklos koordinavimas, prisiminta, kad š. m. rugsėjo 12 d. sukaks 50 metų, kai Tautų sąjungos būstinėje Ženevoje Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministeriai pasirašė Baltijos santarvės sutartį.

Lenkija

Šv. Kazimieras buvo prisimintas senojoje Lenkijos sostinėje Krokuvoje. Šventasis buvo gimęs Wawelio pilyje. Tad iškilmingos pamaldos buvo laikomos jos katedroje, dalyvaujant beveik visiems Lenkijos vyskupams su Krokuvos arkivyskupu kardinolu Macharskiu. Lenkijos vyskupai visos savo Katalikų Bendrijos vardu kreipėsi į Lietuvos tikinčiuosius, reikšdami jiems savo solidarumą, reikalaudami, kad jiems būtų grąžintos pagrindinės žmogaus teisės, priklausančios visiems žmonėms, nedalomos ideologinėmis užtvaromis.

Kanados lietuvių jaunimo atstovai baltiečių vakare parlamento rūmuose Otavoje. Iš kairės: Sigita Bersėnaitė, Darius Čuplinskas, parlamento narys kun. R. de Corneille, Rita Rudaitytė, Nijolė Vytaitė Nuotr. L. Giriūno

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Gvildename veikalą "Tėviškės pastogėje"

Hamiltono lituanistinių kursų mokiniai skaitė Petro Vaičiūno dramą "Tėviškės pastogėje" ir stebėjo "Aukuro" aktorių vaidybą. Čia spausdiname kai kuriuos jų pasisakymus. RED.

ONUTĖ STANEVIČIŪTĖ: Mano akimis, gražiausiai atliktas vaidmuo buvo Pakalnio (Kazimieras Bungarda). Grimas, apranga, vaidyba įtikino žiūrovą, kad Pakalnis yra išdidus ir garbės trokštantis ūkininkas. Pakalnienė (Elena Kudabienė) gražiai, natūraliai atliko ūkininkės vaidmenį. Martynas (Albinas Stasevičius), vyriausias jų sūnus — miesčionis, sukčius. Išsipuošęs, gerokai pastorėjęs, mėgstąs prabangiai gyventi, visus skaniai prajuokino ketvirtame veiksme savo pasakymu: "Ką? Man ūkyje dirbti? Aš geriau atgal į kalėjimą". Ir kai visa šeima susirūpinusi tėviškės pastoge, jis šaltai pareiškia: "Aš noriu valgyt". Jonas (Kęstutis Kalvaitis) atliko sunkiausią ir ilgiausią vaidmenį natūraliai ir įspūdingai. Tikras kaimo vyras: tvirtas, stiprus, kur reikia švelnus, (kartais gražus). Tik drabužiai pirmame veiksme buvo per švarūs, nes dirbo iš molio plytas. Stasys (Edvardas Labuckas), jauniausias Pakalnių sūnus, svajoja išplaukti į jūrą ir tapti jūrų kapitonu. Tikrai atrodė, kad be jūros negali gyventi. Emilija (Marija Kalvaitienė) — visad šviesi ir maloni. Drabužiai miesčioniški — šviesūs, geras grimas. Tai padėjo sukurti charakterį. Leokadija (Ina Kudabaitė) — turtinga Pakalnių kaimynė. Tikra flirtininkė. Kupina širdis meilės Jonui. Puikiai atliko savo vaidmenį. Aliutė (Onutė Stanevičiūtė) — Pakalnių tarnaitė, darbšti, skaisti mergina. Jono pamilta, bet tėvų neapkenčiama, nes beturtė. Sudėtingas vaidmuo. Mykolas (Almis Lukavičius) — Aliutės brolis iš Brazilijos sugrįžta ir pasikeičia ne tik sesers, bet ir Pakalnių padėtis. Svarbus vaidmuo.

Visų aktorių labai gerai suvaidintas veikalas. Žiūrovai tikėjosi sunkios dramos, bet buvo daug juokingų momentų. Nors ir keturi veiksmai, bet nenuobodūs. Daugumas sakė eis dar kartą pažiūrėti, jei tik bus proga.

ONUTĖ ŽUKAUSKAITĖ: Mano manymu "Tėviškės pastogėje" veikalas intriguojantis, aktoriai žiūrovus įtikina, kad tikrai 1929 m. Lietuvoje, turtingų ūkininkų šeimoje, panašūs pergyvenimai tikrai atsitiko.

Veikalas iš pat pradžios pagauna žiūrovą. Pokalbis tarp dviejų brolių išryškina jų charakterius. Vienas prisirišęs prie žemės, o antras svajoja išplaukti į vandenynus. "Man paukščių kelias neduoda ramybės, tolis vilioja, aš visą laiką svajoju jūrą vagoti, tapti jūrų kapitonu", sako jauniausias Pakalnių sūnus Stasys. Tuo tarpu Jonas myli žemę ir sako: "Aš iš savo tėviškės niekur neisiu". Vyriausias sūnus Martynas — sukčius, nesigaili nė senų tėvų. Norėdamas prabangaus gyvenimo, prikalbina, kad ant vekselių pasirašytų, visai negalvodamas apie jų išpirkimą. Net ir kalėjimas jo nepamokė, tik svorio numetė, iš pilvoto pasidarė liesas vyras.

Pakalnis su Pakalniene pasižymi gobšumu. Turėdami nemažai žemės, dar trokšta daugiau ir nesiliaudami ragina sūnų Joną vesti turtingą, kaimynystėje gyvenančią Leokadiją. Leokadija buvo Jono mergina, bet Jonui išėjus į kariuomenę buvo neištikima jam, ir dabar jis nenori jos nė matyti. Jonas myli Aliutę — tėvų samdinę, dorą, darbščią mergaitę. Bet visa nelaimė, kad ji neturtinga, tėvai apie jų vestuves nė girdėti nenori. Ir taip per visus keturis veiksmus vyksta kova tarp gėrio ir blogio. Net ir sesuo Emilija pasmerkia savo brolį Martyną ir savo turtuolį vyrą už nedorus darbus. Padėtis pasikeičia, kai sugrįžta Aliutės brolis Mykolas iš Brazilijos. Nors netekęs sveikatos, bet pinigingas. Čia ir pasisuka visas veiksmas kita kryptimi.

Aktoriai pasigėrėtinai atliko savo vaidmenis, ir veikalas nuo pradžios iki galo įdomus. Apranga, grimas — puikūs, tik norėtųsi geresnių dekoracijų, scenos apšvietimo, garsų.

RAMONA MAČYTĖ šitaip atsiliepia: "Tėviškės pastogėje" veikalas atvaizdavo turtingo ūkininko šeimą. Man patiko jų vidurinis sūnus Jonas, kuris labai mylėjo žemę, buvo doras ir darbštus. (Kęstutis Kalvaitis savo vaidmenį labai gerai atliko. Garsiai, aiškiai kalbėjo ir labai jausmingai vaidino. Edvardas Labuckas taip pat žiūrovams labai patiko. Jo taisyklinga lietuvių kalba gražiai skambėjo ir Stasio — jūrininko vaidmuo jam labai tiko. Sesuo Emilija, nors miestietė, bet kupina meilės savo tėveliams, broliams ir tėviškei. Nemėgo nedorų žmonių, didžiavosi savo mokytojos profesija. Pakalniai — Elena Kudabienė ir Kazimieras Bungarda savo vaidmenis atliko įtikinančiai, buvo tikri Lietuvos ūkininkai.

Vyriausiojo brolio silpnybė — turtas, nežiūrint kokiais būdais įsigytas. Martynas nuskriaudė net savo tėvus, prikalbindamas juos pasirašyti ant vekselių. Tėviškė jam mažai rūpėjo, jis gyveno mieste.

Turtinga Leokadija labai meilinosi Jonui, bet jos turtas Jono nesuviliojo. Jam patiko jų samdinė Aliutė, nors ir neturtinga, bet dora mergaitė. Tėvai sakė neduos Jonui palaiminimo, jeigu jis pasirinks Aliutę, bet viskas pasikeitė, kai Aliutės brolis Mykolas grįžo iš Brazilijos su stora pinigine. Veikalo pabaiga buvo linksma, Aliutė po didelių vargų ištekėjo už Jono.

Skautai žygiuoja su vėliavomis Vasario 16 iškilmėse Nuotr. Vyt. Maco

"Jis buvo pavyzdžiu visiems..."

A.a. jaunąjį Tomą Prakapą prisimenant 1962-1983

Kai miršta senatvės paklupdytas žmogus, ne vienas taria: tai ką gi, laikrodis jo valandą jau išmušė. Vadinasi, taip ir reikėjo. Žinoma, tą paskutinę valandą laiko dūžiai išmuša ne tik seniems, bet dažnokai ir jauniems. Tačiau mes esame įsitikinę, kad miręs jaunuolis ar jaunuolė vis dėlto galėjo dar ilgai ilgai pagyventi, nes jų pilnutinio gyvenimo kelias dar neišeitas, jų pareigos dar neatliktos nei Dievui, nei tėvynei, nei artimui. Ogi jie ir patys iškeliavo į tolimas tolimas glūdumas, pilnai nepažinę šios žemelės stebuklo ir kraupios jos gyventojų buities. Taigi, ar neatrodo, kad seniesiems mirtis yra tarytum prievolė, o jauniesiems kaip išskirtinis Dievo šūktelėjimas.

Gal šitaip reikėtų žiūrėti ir į tėvų bei šeimos numylėtą jauną sūnų ir brolį Tomą, kuriam š. m. kovo 24 d. suėjo vieneri metai nuo jo mirties. Jis buvo pašauktas pagal mums nežinomą Dievo planą.

* * *

Jauno žmogaus mirtį mes visi sutinkame kaip tragišką, kaip didį netekimą ne tik šeimoje, bet ir mūsų visuomenės dirvonuose, kurie yra taip reikalingi paslaugios rankos.

Dar savo jaunose dienose tokią paslaugią ranką turėjo ir mūsų kaimynas Tomas. Ne be reikalo jo gimnazijos, kurią jis buvo baigęs prieš porą metų, direktorius, patyręs apie savo buvusio mokinio mirtį, didžiavosi jo asmens savybėmis, kuriomis jis praturtino jo vadovaujamą mokslo įstaigą ir pats tapo pavyzdžiu. Paguodos žodžiais direktorius kreipėsi į Tomo tėvelius, išreikšdamas gilią užuojautą visų mokytojų vardu. Ir iš tikrųjų šią gimnaziją (Royal York Collegiate Institute) baigus, jam buvo įteiktas garbės pažymėjimas, ir jo vardas buvo įrašytas garbės lentoje.

Tomo mirtį apgailestavo ir Toronto universitetas, kuriame jam teko porą metų studijuoti ekonominius mokslus.

* * *

Lietuviško gyvenimo poreikiams Tomas ruošėsi, besimokydamas šeštadieninėje Maironio mokykloje ir Aukštesniuosiuose lituanistiniuose kursuose, o ypač tėvų patriotinės šeimos aplinkoje, kurioje taip pat dvelkė ir jo paties dvasinė šiluma.

Nuo vaikystės dienų jis priklausė Toronto ateitininkų organizacijai ir buvo išrinktas į moksleivių ateitininkų valdybą. Šią organizaciją jis pasirinko ne kaip madingą skraistę, bet kaip kilnių idealų šviesulį.

Nesvetimas jam buvo ir sportas — jis gana aktyviai reiškėsi lietuvių golfo klube. O anglišku pavyzdžiu telkiant lėšas labdaringoms institucijoms, jis mielai dalyvaudavo tolimų distancijų eitynėse, kuriose už nueitą nuotolį aukotojas atitinkamai sušelpdavo labdaros darbus. Tomas tai darydavo net ir negaluodamas, sugrįžęs iš ligoninės. Pagalba žmogui visad būdavo jo širdies mostas.

Šie žvilgsniai į trumpą Tomo gyvenimo kelią nurodo idealinę gairę, kuriai jis prasmingai paaukojo savo jaunas dienas. Leukemija pakirto jo jaunystės sparnus.

Prakapų šeima neteko savo mylimo sūnaus ir brolio, o lietuviškoji Toronto išeivija nustojo daug žadančio jaunuolio savo darbų baruose.

Tegul jam dieviškų pažadų buveinėse šviečia nauja saulė ir nauji žvaigždynai . . .

A. Kalnius

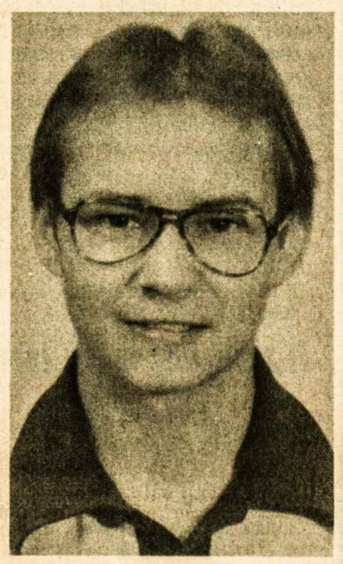

A. a. stud. TOMAS PRAKAPAS, miręs Toronte prieš metus laiko

Pogrindžio "Lietuvos ateitis"

Neseniai pasiekė mus Lietuvos pogrindžio laikraštėlis "Lietuvos ateitis". Iki šiol yra gauti du numeriai — 6 ir 7. Atrodo, šis laikraštis parašytas jaunimo, gal moksleivių ateitininkų.

Susidomėję šiuo klausimu mes, Toronto moksleiviai, pasikvietėme seselę Onutę Mikailaitę į Prisikėlimo parapijos patalpas pasikalbėti su mumis apie šį laikraštį. Ses. Onutė įdomiai kalbėjo apie tą laikraštėlį, palygindama jį su mūsų pačių redaguojamu "Pirmyn jaunime". Ji rado daug panašumų. Abu laikraštėliai turi poezijos, prozos, pasakojimų. Ir mūsų laikraštėlio paskutinis numeris, ir jų septintas nr. buvo paskirti jaunimo gerbiamiems kunigams: mūsų — kunigui St. Ylai, o jų — kunigams A. Svarinskui ir S. Tamkevičiui. Vieną skirtumą ses. Onutė pastebėjo: Lietuvos jaunimo laikraštis atrodo daug rimtesnis, neturintis jaunatviškos dvasios — džiaugsmo gyvenimu ir pokštų.

Ses. Onutė mums paskaitė ištrauką iš sūnaus laiško motinai. Sūnus dėkojo motinai, kad jį pagimdė, užaugino ir išmokė tikėti į Dievą. Įpusėjus laiškui, tonas pasikeitė — sūnus išreiškė savo nusivylimą motina, kad ji jo neužtarė, kai jis viešai išreiškė savo tikėjimą ir pradėjo priešintis Lietuvos pavergėjų valdžiai. Šis laiškas išreiškė apleidimą, kurį kovotojai jaučia iš savo tautiečių ir gal net šeimų.

Toliau tęsėm susirinkimą, skaitydami kartu Lietuvos jaunimo laišką laisvajame pasaulyje gyvenančiam lietuvių jaunimui. Šiame laiške Lietuvos jaunimas išreiškia didžiąsias savo problemas šiuo metu ir mus ragina grįžti į Lietuvą. Jei tai mums neįmanoma, tai skatina veikti: skelbti pasauliui apie Lietuvos padėtį bei komunizmo darbus ir melstis kartu su lietuviais Lietuvoje.

Aš perskaičiau abu gautus "Lietuvos ateities" numerius. Man buvo yaptingai įdomu juos skaityti, nes žinojau, kad buvo parašyti mano amžiaus jaunimo, kuris visą savo ateitį rizikavo, rašydamas bei redaguodamas šį laikraštėlį. Nors nesu literatūros kritikė, man atrodė, kad straipsniai labai gerai parašyti. Man buvo labai ryški jų būsena priespaudoje.

Patarčiau visiems perskaityti tuos "Lietuvos ateities" numerius. Baigėme susirinkimą, parašydami 27 velykinius laiškus kaliniams ir jų šeimoms Lietuvoje.

Indrė Čuplinskaitė,
Moksleivių ateitininkų
Toronto kuopos valdybos
sekretorė

• Tėvynės laisvės netekimas yra toks didžiulis įvyks, jog jis perskverbia visą išeiviją ligi pat tolimiausių jos kartų, todėl keičia jos padėtį ligi pat jos būvio gelmių.

A. MACEINA

Jaunimo atstovai, pasiruošę koncertinei programai Lietuvos nepriklausomybės šventės iškilmėse Toronte-Mississaugoje Nuotr. Vyt. Maco

Popiežius geriau skaito lietuviškai kaip aš

Įspūdžiai iš kelionės į Romą

Pirmiausia noriu papasakoti apie šv. Kazimiero iškilmes, nes tai buvo mūsų kelionės tikslas. Mišios buvo tikrai įspūdingos. Žinoma, Šv. Petro bazilikos išvaizda daug prisidėjo prie šios šventės iškilmingumo. Sunku buvo tikėti, kad tokio didelio masto renginys buvo skirtas tik lietuviams. Dar sunkiau buvo prisipažinti, kad popiežius geriau paskaitė lietuviškai negu aš!

Šv. Tėvo audiencijos belaukiant, daug italų, kiniečių ir kitų svetimtaučių bandė pralysti pro sargybą. Mat, audiencija buvo uždara — skirta tik lietuviams. Sekiau vieną lenkų šeimą, kuriai pasisekė patekti į mums skirtą audienciją. Jie ėjo su mumis, giedodami Lietuvos himną, o jų mažiausias sūnus apie kaklą buvo apsirišęs Lietuvos vėliavą.

Einant į Vatikano audiencijų salę, reikėjo aukštai lipti, ir juo aukščiau lipom, juo šviesiau darėsi.

Pagaliau atėjo Šv. Tėvas, baltai apsirengęs. Atsisėdo baltame soste, o virš jo žibėjo balta šviesa. Malonu buvo matyti popiežių, kuris moka žmones paveikti ne tik savo žodžiu, bet ir laikysena. Džiaugiuosi, kad turėjau progą jį pamatyti.

Kitą dieną man teko stebėti kunigo Kazimiero Kaknevičiaus šventinimo apeigas. Tai buvo gražus ir jaudinantis momentas, o pačios apeigos labai įdomios.

Visoms iškilmėms užsibaigus, pradėjau lankyti Romos įžymybes. Mačiau beveik visas bazilikas, šventoves ir Vatikano muziejų.

Griuvėsių buvo visur, ir jei nebuvo kas paaiškina jų istoriją, neverta buvo į juos žiūrėti. Labai mažai išliko imperatorių rūmų ir pagonių šventyklų. Įspūdinga buvo senojo romėnų forumo stebinanti ir milžiniška statyba.

Buvau nuvažiavusi į Tivoli miestelį už Romos ribų apžiūrėti garsiųjų Tivoli fontanų. Kadangi Tivoli fontanai yra pakalnėje, vanduo be sustojimo į juos teka, ir jie nuolat veikia. Kovo mėnesį matyti fontanus nėra labai įspūdinga, nes daug prie jų grožio prisideda vasarą žydinčios gėlės ir augalai. Mes prisipirkom atvirukų su gražiausiomis gėlių spalvomis.

Kur tik ėjom, prie visų žymesnių vietų stovėjo būriai pardavėjų, siūlančių visokiausius suvenyrus. Tokių suvenyrų, kaip geležinių rožinių arba porą centų kainuojančių brangenybių, buvo galima nusipirkti ant kiekvieno kampo. Taip pat visur buvo galima pirkti su popiežiaus veido atvaizdais puodukus, lėkštes, monetas. Taigi atvažiavęs į Romą su pora dolerių gali grįžti į namus su pilnu maišu suvenyrų.

Parduotuvėse prie garsiųjų ispaniškų laiptų jau neužtenka poros dolerių. Čia savo darbus pardavinėja visame pasaulyje žinomi madų kūrėjai, kaip Valentino ir Armani. Todėl be šimtinių neapsieisi. Įdomu buvo pastebėti, kad tarp europiečių madų kūrėjų visai nesimatė garsesnių amerikiečių madų kūrėjų pavardžių.

Jaunimas Romoje laisvą laiką praleidžia daugiausia ne apsipirkimo centruose, kaip Amerikoje, bet prie šventovių arba kitų istorinių vietų. Pavyzdžiui, vakarais prie Trevi Fontano susirenka būriai gimnazistų.

Būnant Romoje, porą sykių teko valgyti restoranuose. Pastebėjau, kad nesvarbu kokį maistą užsakai, vis kur nors atsiranda makaronai. Visi valgo makaronus — net gyvuliams duoda. Buvau vienam restorane šalia griuvėsių ir mačiau kaip restorano tarnautojai su virve nuleido didelį dubenį makaronų griuvėsių dugne gyvenantiems katinams. Sako, kad taip daroma kasdien.

Italai nėra stori žmonės. Per pietus makaronų prisivalgę, dar nueina trim valandom numigti ("siesta"). Man pačiai grįžus iš Romos teko porą svarų numesti, nes nė vieną sykį nemiegojau "siestos" metu.

Roma — labai įspūdingas miestas. Prieš akis atsiveria įvairiausi žmonijos istorijos paminklai. Džiaugiuosi turėjus progą juos pamatyti, bet apgailestauju kad nedaug lietuvių jaunimo galėjo dalyvauti istorinėse šv. Kazimiero sukakties iškilmėse.

Jūratė Biretaitė

Otavos lietuvaičių dainos vienetas "Ramunėlės". Vadovė – Rūta Šiūlytė, akomp. – Loreta Lukšaitė Nuotr. P. Jurgučio

Kad būtume drauge

Jokia didelė mūsų šventė neapsieina be pramogos ar pokylio (banketo). Jame susitinkame su pažįstamais, giminėmis, kolegomis ir draugais iš tolimų miestų, pasidaliname naujienomis. Laikas jau pradėti rūpintis pokylio bilietais. Banketas įvyks liepos 1 d. vakarę po šokių šventės. Jaunimui ir suaugusiems bus atskiri pokyliai, todėl, užsakant bilietus, prašoma į tai atkreipti dėmesį. Bilietų kainos suaugusiems — $27.00 JAV, o jaunimui — $13.00. Bilietus užsakyti ir rezervacijas padaryti šiuo adresu: Ona Jokūbaitienė, 3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117, USA. Tel. (216) 481-7161.

Šokėjai ir svečiai kviečiami nedelsiant rezervuoti kambarius viešbučiuose pagal anksčiau nurodytą informaciją arba nakvynių reikalu kreiptis pas Vytautą Jokūbaitį anksčiau nurodytu adresu.

Jaunimo susipažinimo vakaras bus šventės išvakarėse. Tai specialus jaunimui susipažinti pobūvis, kuriuo rūpinasi Nijolė Balčiūnienė.

Nedelskime. Kas vyksta kaip svečias, tepasirūpina nakvyne ir bilietais. Klivlando lietuviai jūsų laukia ir stengiasi, kad jūsų buvimas būtų malonus ir jaukus. Savo buvimu jūs prisidėsite ne tik prie šventės pasisekimo, bet ir parodysite pasauliui, kad mūsų yra daug, kad mes vieningi ir pasiryžę kovoti už savo tautos laisvės atgavimą. Toji šventė yra svarbi tiek savo kultūrine, tiek propagandine-politine prasme.

Klivlando miesto burmistro George Voinovich ir Ohio respublikonų partijos vadovybės talkinama Gražina Kudukienė rūpinasi, kad į šventę atvyktų prezidentas Reaganas su žmona.

Pakartotinai primename, kad Septintoji laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė įvyks š.m. liepos 1, sekmadienį, Klivlando Koliziejuje 2 v.p.p. Šventės išvakarėse bus jaunimo susipažinimo vakaras, o po šventės — miesto centre "Stouffer's Inn" — uždarymo pokylis.

A. Balašaitienė

Lietuviai, atvykę Kanadon 1948 m. Kur jie dabar? Su jais norėtų pasikalbėti ruošiamos knygos autorė ir redaktorė kvebekietė MILLY CHARON. Knyga pavadinta "Between Two Worlds". Ši nuotrauka daryta 1948 m. balandžio 18 d. Joje matomi vyrai prašomi atsiliepti "TŽ" adresu, nurodant savo adresą ir telefoną

Ir kanadiečiams rūpi Lietuva

Winnipego miestas bene bus vienas pirmųjų, kur didžiulėje Šv. Vitalijaus katalikų šventovėje buvo plačiai paminėta kenčianti tikinčioji Lietuva.

Visą savaitę (kovo 31 — balandžio 7 d.) Mišios buvo aukojamos, sakomi pamokslai šia intencija, renkami parašai ir aukos. Taip pat buvo paruošta graži informacinė paroda. Prie šios šventovės yra St. Maurice mokykla, kurioje mokosi vaikai nuo darželio iki 8 skyrių. Mokytojai ten, atrodo, kalbėjo ir išaiškino mokiniams. Jie nupiešė įdomių paveikslukų su įrašais: "Melskimės už Lietuvą", "Lai būna sugrąžinta tikintiesiems Klaipėdos šventovė" ir pan.

Šios parapijos klebonas kun. P. A. Morand, JCD, balandžio 1, sekmadienį, atnašavo visas trejas Mišias Šv. Kazimiero lietuvių šventovėje, kad jos klebonas kun. J. Bertašius galėtų laikyti Mišias St. Vital katalikų šventovėje. Ir darbavosi jis vargšas: kovo 31, šeštadienį buvo dvejos, o balandžio 1, sekmadienį, ketverios Mišios, kurių metu jis angliškai sakė atitinkamus pamokslus.

Šeštadienį bei sekmadienį dalyvavo ir vietos LB pirmininkė J. Razmaitė, kuri po pamaldų kalbėjo susirinkusiems apie Lietuvą ir jos tikinčiuosius. Per kiekvienas pamaldas būdavo beveik pilna 600 žmonių talpinanti šventovė.

Kaip visa tai prasidėjo? Vienas St. Vital aktyvus parapijos narys Vern Fowlie, kuris dirba šio miesto laikraščio "Winnipeg Free Press" leidykloje, kartą savo įstaigoje pamatė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką" ir pradėjo ją vartyti. Kadangi jis mėgsta skaityti knygas, parsinešė ir šią namo. Juo daugiau skaitė, juo labiau domėjosi. Po to jis parašė kun. K. Kuzminskui Čikagoje, prašydamas daugiau žinių. Iki to laiko jis nieko nežinojo apie Lietuvą ir lietuvius. Pagalvojo: gal yra lietuvių ir Winnipege? Taip, telefono knygoje rado lietuvių parapijos adresą ir kalbėjosi su kun. J. Bertašium. Pradėjo susipažinti su daugiau lietuvių šiame mieste ir kartu su žmona pradėjo ateiti į lietuvių pamaldas bei kitus parengimus. Taip pat pradėjo susirašinėjimą su kun. K. Pugevičium, Lietuvių informacijos centro vedėju Niujorke.

Skaitydamas gautą literatūrą, Vern Fowlie pradėjo galvoti, kad reikia pagarsinti Lietuvos katalikų problemą plačiau. Kun. P.A. Morand ir kitų parapijiečių padedamas surengė šią kenčiančios Lietuvos savaitę ir parodą.

Vietos lietuvių grupė tos savaitės rengėjus apdovanojo tautine juosta ir padėkos raštu.

Kiek liūdniau, kad mažai šios kolonijos lietuvių dalyvavo šiuose minėjimuose ir labai mažai jų atsilankė net į lietuvių šventovę pamaldų metu, kai jas laikė svečias kunigas. **Ev.f.**

Krašte, kur unijos tarnauja . . .

(Atkelta iš 2-ro psl.)

viršininkais gali būti tik partiečiai, tai stambiausi vagys yra komunistai.

Prekyboje labai paplitęs sukčiavimas. Parduotuvėse pirkėjus dažnai apgauna. Deficitines prekes nuslepia ir pardavinėja spekuliacinėmis kainomis.

Darbininkų sąjungos

Darbininkai laisvajame pasaulyje steigia profsąjungas savo teisėms ginti. Bolševikų imperijoje profsąjungas steigė ne darbininkai, o darbdavys — bolševikų valdžia. Ji galėjo jų nesteigti — darbininkai nieko nebūtų praradę, o gal tik būtų laimėję. Valdžia steigė profsąjungas ne tam, kad jos gintų darbininkų reikalus ir darytų jai nemalonumus, o tam, kad gintų valdžios reikalus. Bolševikų imperijoje profsąjungos niekad nekovojo dėl darbininkų atlyginimo pakėlimo. Jos laiko pažabojusios darbininkus nuo stichinio pasipriešinimo valdžiai. Tai jų pagrindinė užduotis.

Eidamos ranka rankon su valdžia, profsąjungos kol kas gana sėkmingai atlieka tą užduotį. Apgaulėmis, pažadais jos stengiasi sutramdyti streikus, o jeigu nepavyksta, ir darbininkai išeina į gatves, tai bolševikų valdžia pasiunčia kariuomenę, kaip tai įvyko Churščiovo laikais Novočerkaske.

Kokia profsąjungų vertė ir ar gali jos vadintis darbininkų gynėjomis, kai didelė dirbančiųjų dalis gauna po šimtą rublių ir mažiau į mėnesį, o profsąjungos nepajudina nei piršto, kad tokią padėtį pakeistų? Bolševikų imperijoje profsąjungoms plati veiklos dirva. Jos turėtų imtis visų kovos priemonių darbininkų gyvenimui pagerinti. Tačiau jų vadovai tik skėsčioja rankomis ir kartoja seniai išmoktą frazę: tiek valstybė nustatė.

Bolševikų propaganda iš visų kampų įtikinėja darbininkus, kad valdžia priklauso jiems, ir ką ji daro, tai tik darbininkų gerovei. Darbininkai turi būti vergiškai nuolankūs ir paklusnūs.

Kuo užsiima profsąjungos? Pagrindinė, nerašyta jų užduotis — sudrausti darbininkus nuo protestų, streikų bei demonstracijų. Vakarų šalių darbininkams sunku suprasti, kodėl bolševikų imperijoje darbininkai nestreikuoja. Bolševikinė propaganda sugalvojo labai patogų paaiškinimą: darbininkai negali kovoti prieš savo valdžią, kuri sudaro jiems geriausias sąlygas.

Iš tiesų, bolševikų propaganda, administracinės priemonės, saugumas net kariuomenė laiko darbininkus geležinėse žnyplėse. Turi būti suprantama, kad tokiomis sunkiomis sąlygomis streikai nedažni. Jei darbininkai sustreikuoja, ir žinia pasklinda šalies viduje bei pasiekia užsienį, tai bolševikų propaganda ją neigia, tvirtindama, jog tai prasimanymas ir šmeižtas.

Oficialios profsąjungos užduotys, kurias jai skiria bolševikų valdžia, tai turistinių išvykų organizavimas, kelialapių į kurortus paskirstymas, nario mokesčio rinkimas ir kitos smulkesnės socialinės priemonės.

Septintosios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės bilietų informacija

Šventė įvyks Koliziejuje, Richfield, Ohio, 1984 m. liepos 1 d.

Bilietai gaunami:

KLIVLANDE: Valdonė Žiedonis, 18706 Kildeer, Cleveland, Ohio 44119, USA.

"Patria", 794 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, USA. Tel. (216) 531-6720.

ČIKAGOJE: p.p. Vaznelių "Gifts International" krautuvėje, 2501 West 71 St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. (312) 471-1424.

TIKETRON: visur JAV-se su kredito kortele: Lithuanian Folk Dance Festival.

Bilietų kainos: $14.00, $10.00, $7.00 ir $5.00. Organizacijos, užsisakiusios ir sumokėjusios už ne mažiau kaip 25 bilietus iš anksto per Coliseum, gaus $2.00 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto.

IŠKILMINGO POKYLIO BILIETAI

POKYLIS bus liepos 1 d. "Stouffers Inn" on the Square viešbutyje. Kaina: $27.00

JAUNIMUI — "Holiday Inn", Rockside. Kaina jaunimui: $13.00.

BILIETUS PLATINA: Ona Jokūbaitienė – (216) 481-7161, 3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117, USA

Romas Zorska, (216) 371-0130, 4113 Silsby Rd., University Hts., Ohio 44118, USA.

Bilietus užsakant paštu, čekius rašyti: ***Lithuanian Folk Dance Festival, Inc.*** ir pridėti sau adresuotą voką su pašto ženklu.

Bilietų platinimo komisija

Cholesterolis - peilis širdžiai

Cholesterolio sumažinimas apsaugo nuo širdies ligų

Straipsnio "Cholesterol: Latest on how to fight it", išspausdinto "U.S. News & World Report" 1984. I.23 vertimas.

Nauja federacinės vyriausybės užsakyta studija pagaliau įrodė, ką daugelis gydytojų jau seniai įtarė: sumažinus cholesterolio kiekį, galima labai sumažinti širdies priepuolių riziką.

JAV širdies, plaučių ir kraujo instituto darbai taip pat nurodo, kaip sumažinti cholesterolio kiekį. Tyrinėtojai praleido 10 metų ir 150 milijonų dolerių, vykdydami tyrimus, apimančius daugiau kaip 3,800 vidutinio amžiaus žmonių su dideliu cholesterolio kiekiu. Buvo nustatyta, kad cholesterolį mažinančio vaisto cholestiramino kasdieninės dozės ir neriebi dieta sumažina širdies priepuolius 19%. Taip pat sumažėjo anginos skausmai ir reikalas daryti širdies apvado (bypass) operaciją.

Tyrinėtojai praneša, kad širdies ligos išsivystymo rizika sumažėja pusiau, kai žmonės sumažina cholesterolio kiekį kraujuje 25%.

Projekto direktorius dr. Basil Rifkind sako: "Visiems laikams esame galutinai įrodę, kad cholesterolio sumažinimas apsaugo nuo širdies ligų". Dėl to tikimasi, kad gydytojai uoliau prirašys vaistus ir specialią dietą širdies ligoniams. Studijos kaikurios išvados:

- Nuo 1 iki 2 milijonų amerikiečių vyrų, turinčių didelį cholesterolio kiekį — 265 miligramus decilitrui ar daugiau, yra kandidatai vaistų ir dietos gydymui.
- Panašus gydymas rekomenduojamas moterims su dideliu cholesterolio kiekiu.
- Jauni vyrai su dideliu cholesterolio kiekiu dar daugiau laimės cholesterolį mažinančios terapijos dėka, nes ji sutrukdys riebių nuosėdų susidarymą ankstesnėje stadijoje.
- 40 milijonų amerikiečių su nuosaikiai dideliu cholesterolio kiekiu (tarp 240 ir 250 mg/dl) turi stengtis sumažinti cholesterolio kiekį dieta arba vaistais iki 210 mg/dl.
- Net žmonėms su šiek tiek pakilusiu cholesterolio kiekiu gali būti naudinga dieta, nes cholesterolio 1% sumažinimas gali sumažinti širdies ligos riziką 2%.

Gydant cholestiraminu (milteliai sumaišyti su skysčiu ir imami keletą kartų į dieną) kainuoja $150 į mėnesį. Neigiamos antrinės pasekmės, kaip šleikštulys, vidurių užkietėjimas, išsipūtimas paprastai baigiasi po metų.

- "Pirmiausia dieta", sako Columbia universiteto dr. Robert Levy. "Tiktai, jei cholesterolio kiekis pasilieka pakilęs, galvojame apie vaistus".

* * *

"The Family Medical Encyclopedia" by Justus J. Schifferes, Ph. D., išleista 1977 m., taip rašo apie cholesterolį: "Panaši į riebalus medžiaga, randama visuose gyvuliniuose riebaluose ir aliejuose (oils) bei žmogaus kūno audiniuose. Pagal kai kurias teorijas, dar galutinai neįrodytas ar nepriimtas, cholesterolis yra piktadarys, sukeliąs aukštą kraujo spaudimą, arterijų sukietėjimą ir daug kitų ligų. Paprastai jis randamas tulžies akmenyse."

Vertė **J. Str.**

Vasarinis praktiškas dovanų siuntinys giminėms Lietuvoje

SIUNTINYS nr. 1 — 1984 m.

3 suknelėm įvairi medžiaga (šilkinis aksomas, nepermatomas nailonas, japoniška gėlėta medvilninė medžiaga), labai gera vilnonė angliška medžiaga eilutei su įrašu "All wool, made in England", 1 sv. mohair vilnonių siūlų (Lietuvoje labai pageidaujami), 1 bliuskutė arba vyriški marškiniai, 1 pora "Wrangler" denim džinsų, 1 pora "Levi" rumbuoto aksomo džinsų.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu $460.00

Į šį siuntinį dar galima įdėti 7 svarus įvairių prekių.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu):

Dirbtinio minko kailis apsiaustui, De-Lux, sveria 5 sv.	110.00
Džinsai rumbuoto aksomo, "Wrangler" arba "Levi"	46.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis	55.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	13.00
"Telescopic" lietsargis	13.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai	52.00
Puiki suknelei medžiaga	44.00
Šilkinio aksomo medžiaga suknelei, 3 metrai	66.00
Aksomo medžiaga eilutei, dvigubo pločio, 3 metrai	83.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 metrai	77.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 metrai	88.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 metrai	110.00

Šiuos maisto gaminius galima siųsti su drabužiais:
1 sv. arbatos — $8.50, 1 sv. nescafes — 13.00, 2 sv. pupelių kavos — 15.00, 1 sv. šokolado — 7.50, 40 cigarečių — 5.50.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti $65.00 persiuntimui.

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

Persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.
Z. Juras
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Tel. 01 460 2592.

Senovės kankinių takais

Kelionė į kazimierines iškilmes Romoje ir joje praleistos dienos

BIRUTĖ JUOZAPAVIČIENĖ

Susirinkome Toronto oro uostyje 100 lietuvių, pasiryžę aplankyti Romą ir pagerbti šv. Kazimierą. Buvo dvi grupės — viena, vadovaujama pranciškonų (iš Anapilio ir Prisikėlimo parapijų), kuri iš Romos vyko į Šv. Žemę, ir kita — V. Bačėno, kuri skrido tik į Romą. Mūsų grupėje (Bačėno) buvo iš Hamiltono, Montrealio, Klivlando ir daugiausia iš Toronto — 44 žmonės. Visi vyresnio amžiaus, kelios jaunimo poros — tai būsimo kunigo — K. Kaknevičiaus šeima.

Pirmieji vaizdai

Skrendu pirmą kartą per Atlantą ir pirmą kartą į Romą. Skridome "Alitalia" lėktuvu. Išaušus pilotas pranešė, kad greit bus Prancūzija, po to — Alpės. Pro langą mačiau didžiules kalnų keteras, apdengtas sniegu. Matyti bedugnės, tarpekliai, tarp jų vingiuoja upės, raitosi kaip sidabriniai žalčiai. Ir vėl virš debesų. Nusileidome Milane, o už valandos jau Romoje.

Visai kita gamta Italijoj — nematyti miškų, upių, nei ežerų. Kalneliai, lygumos aplinkui Romą, Pinijos pušys su vainikais viršūnėse.

Orauosty jau laukė mūsų būsimieji vadovai klierikai — K. Kaknevičius ir Ed. Putrimas su lietsargiu. Iškeltą lietsargį lengviausia pastebėti. Visi sulipome į pasamdytą autobusą ir važiuojame į "Villa Lituania". Beveik valanda kelio nuo orauosčio. Krenta į akis Romos pastatų spalva — rausvai ružava. Namai apšepę, lupasi, matyti tikra senovė, pilna griuvėsių iš pirmųjų šimtmečių.

Pravažiuojame senosios Romos sieną. Pro Šv. Jono vartus atsiduriame mieste ir štai jau "Villa Lituania". Gavome paskirtus kambarius ir skubėjome susipažinimo arbatėlei. Išdalino lapelius su visos savaitės programa, kur važiuosime, ką lankysime.

Vatikane

Sekančią dieną skubame pusryčiams, ir autobusas visus veža į Vatikaną Šv. Tėvo audiencijai lietuviams 12 v. Važiuojame palei Tiberio upę — vanduo drumzlinas, gelsvas, nėra mėlynumo. Čia Angelų tiltas ir Angelo pilis, pastatyta šv. Mykolo arkangelo garbei, kad išgelbėjo Romą maro metu. Toliau imper. Karakulo maudyklių griuvėsiai, Palatino kalva su Romos imperatorių buvusiais rūmais, lenktynių aikštė, kur filmavo "Ben-Hurą", įvairios šventovės, kurių Romoje yra apie 700. Už namų ir kalvų šviečia Šv. Petro bazilikos bokštas — kupolas. Dar keletas minučių ir jau Vatikane.

Einame į krautuvėles nusipirkti rožinių, medalių, kad Šv. Tėvas palaimintų. Už valandos renkamės prie nurodytų durų. Visur aplink mus matyti lietuviškos vėliavėlės ar ženklai, moterys, pasipuošusios tautiniais drabužiais, o "Grandinėlė" išsiskiria jaunais veidais. Prie durų tikrina, ar niekas neturi ginklų, ir lipame plačiais laiptais — šone Šv. Petro bazilikos — vis aukštyn ir aukštyn. Daugeliui reikia pakelėje sustoti — pailsėti. Įėjom į aukštus kambarius — ant visų sienų nupiešti paveikslai. Šveicarų sargybiniai stovi kaip statulos.

Suėjom į nedidelę salę labai gražiai išpuoštą, kokių 2-3 tūkstančių talpos. Vidury atitvertas kelias Šv. Tėvui, o šonuose — žmonėms rinktis. Užpildė daugiausia lietuviai, gale dar tilpo ir japonių ekskursija — 100 studenčių budiščių (Milane į mūsų lėktuvą įlipo). Įtemptas laukimas. Pasigirsta plojimas — jau ateina . . . "Grandinėlė" pradeda "Sveika Marija, Motina Dievo" . . . ir visi lietuviai padeda.

Popiežius ėjo viena puse ir grįžo kita po audiencijos. Sveikinosi su lietuvių vyskupais ir kunigais, padarė bendrą nuotrauką. Buvo arkivyskupai: Marcinkus, Salatka, Bulaitis, vyskupai — Brizgys, Deksnys, prelatai ir kunigai.

Popiežius pasakė ilgesnę kalbą lietuviams angliškai ir perskaitė tekstą lietuviškai, pabrėždamas šv. Kazimierą kaip pavyzdį skaistaus jaunuolio mūsų laikams. Audiencija buvo įspūdingiausias pergyvenimas — taip kalbėjo ekskursantai vėliau.

Du nauji kunigai

Po pietų vėl autobusu skubame į Šv. Kryžiaus baziliką, kur turi įvykti kunigų šventimai — kun. K. Kaknevičiaus iš Toronto ir kun. D. Staniškio iš Filadelfijos. Šventino vysk. Deksnys, asistuojant prel. Tulabai ir kun. A. Bartkui, dalyvaujant dideliam būriui lietuvių prelatų, kunigų ir kitų tautiečių, suvažiavusių į Romą.

Dabar jau su mumis grįžta Kazimieras K. — kunigas. Pajunti kažką kito — pagarbą, šventumą, tas pats ir jau nebe tas pats . . .

Prieš šventimus dar spėjome nueiti į šoninę koplyčią, kur yra Kristaus kryžiaus iš Jeruzalės relikvijos, atgabentos šv. Elenos, imper. Konstantino motinos apie 340 m. po Kr. Ten yra ant altoriaus Kryžiaus medžio relikvija, įrašo ant Kryžiaus dalis (aiškiai matyti raidės trim kalbom), erškėčių vainiko 2 spygliai, 1 geležinė vinis (piršto ilgumo), šv. Tomo piršto kaulo gabalėlis ir prie laiptų gerojo latro kryžiaus skersinis.

Vakare buvo svečių priėmimas "Villa Lituania" ir iškilminga vakarienė. Ten sutikome tautiečių iš Australijos, Prancūzijos ir Vokietijos.

(Bus daugiau)

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
menliškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Staion "B" Mississauga, Ontario . L4Y 4B6

Dirbusiems, dalyvavusiems, pritarusiems

Šv. Kazimiero 500 m. mirties sukaktis apėmė du stambius įvykius: iškilmes Romoje ir naujos, kazimierinės, operos pastatymą. Antrasis dar laukia (Toronte, rugsėjo 1 ir 2). Šventė Romoje praėjo kovo 3 ir 4 d.d. Jos didelės sėkmės pagrindas buvo popiežiaus Jono-Pauliaus II dėmesys ir sukakties minėjiman platus įjungimas Vatikano institucijų. Padėka už tai neatsiteis. Pagarba dabartiniam popiežiui yra tinkamesnis mostas. Tačiau reikėjo ir ilgai trukusio, kruopštaus pasiruošimo, kurį vykdė Romoje sudarytas lietuvių komitetas. Jo nariai ir komitetui padėjusieji užsitarnavo pagarbą sumanumu, kantrumu, ištverme.

Nuoširdžiai dėkojame prel. L. Tulabai (pirm.), prel. A. Bačkiui, Lietuvos atstovui St. Lozoraičiui, jn., kun. A. Bartkui, kun. D. Petraičiui, MIC, kun. M. Burbai, SDB, prel. A. Jonušui, mons. dr. V. Kazlauskui, mons. V. Mincevičiui, kun. prof. P. Rabikauskui, SJ. Svarbios pagalbos susilaukta iš arkiv. P. Marcinkaus ir vysk. A. Deksnio. Už ją reiškiame didelę pagarbą. Šventės metu staiga iškilusiuose, nepramatytuose darbuose, pramogos ir poilsio atsisakę, talkino I. Bublienė, vyčių cv pirm. L. Stukienė su grupe savo narių, E. ir dr. A. Šmulkščiai, St. ir C. Surdokai. Už jų vertingą triūsą esame dėkingi.

Labai turtingą ir patrauklų įspūdį sudarė "Grandinėlės" vienetas, kuriuo rūpinosi nepavargstą Sagiai, o giedojimui ir dainavimui dirigavo R. Kliorienė. Ačiū.

Džiaugiamės, kad Romoje buvusieji lietuviai galėjo pasidžiaugti lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos svetingumu.

Išlikusieji gražūs šventės ženklai yra šių žmonių darbo vaisiai. Kiekvieno iškilmėse buvusio dalyvio auka, pritarimas iškilmėms, pozityvūs mostai, žodžiai ir nurodymai yra pagarbiai vertinami.

Gausus mūsų susibūrimas Romoje palaiko viltį, kad rugsėjo 1 ir 2 dienomis Toronte dar gausiau susirinksime.

Vytautas Volertas,
Šv. Kazimiero sukakties centrinio komiteto vardu

Ten mano karūna

(Radijo vaizdelis)

PRANAS PUSDEŠRIS

PRANEŠĖJAS: 1480 m. pavasaris. Lietuvos didikai bruzda — nori, kad karalius Kazimieras pasiliktų gyventi visam laikui Lietuvoje ir iš čia valdytų Lenkiją arba savo vietininku paliktų Lietuvoje vieną iš savo sūnų Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos kunigaikščiu. Lenkai, jausdami lietuvių norą atsiskirti nuo unijos, bijo, kad Lietuva nevainikuotų jų karaliaus sūnaus savo karaliumi ir negrįžtų prie Lietuvos karalystės, prie kurios jau taip arti buvo privedęs didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas. Tik klasta, pavogdami jam siunčiamą karūną, lenkai sustabdė Lietuvos atsiskyrimą.

Karaliaus Kazimiero laikais intrigas prieš Lietuvą raizgė ir Maskvos valdovas Vosylius, kuris kurstė prieš Kazimierą sau palankius bajorus, siekdamas Lietuvą pavergti.

Norėdamas lietuvius apraminti ir užgniaužti Maskvos kėslus, 1479 m. karalius Kazimieras su dviem sūnumis — Kazimieru ir Jonu Albertu atvyko į Vilnių. Štai šį saulėtą rytmetį palydėkime juos tris, rogėmis keliaujančius į didiko Teodoro Bielskio vestuves su Kobrino kunigaikštyte Ona.

Per mišką vingiuojantis kelias. Pakelėje — pripustytos eglaitės. Linksmų karaliaus dvariškių rogių vilkstinė. Raitelių palyda. Pirmose rogėse karalius Kazimieras, jo sūnūs — Jonas Albertas ir Kazimieras. Skamba pakinktų žvangalai. Arklius valdantis vežėjas bando nuotaiką kelti daina, bet jo balsas dingsta gauruotų kailinių apikaklėje.

* * *

Rogių žvangučių skambesys. Arklių prunkštimas ir jų kanopų ritmiškas taktas.

VEŽĖJAS (dainuoja):

Kada noriu verkiu,
Kad noriu dainuoju,
Nuo sunkių darbelių
Neišsivaduoju . . .

KARALIUS: Laimingas esi, vežėjau, kad gali verkti ir dainuoti kada panori . . . O kad aš tokią laimę turėčiau . . . Karaliui dažnai tenka juoktis, kai širdis verkia.

JONAS: Važiuojant į vestuves kalbėti apie ašaras lyg ir netiktų.

KAZIMIERAS: Nuostabus rytas. Pažiūrėkit tik į aną pripustytą eglaitę . . . Palinkusi, kaip skarota moteris Vilniaus kalvarijose.

JONAS: O man atrodo palinkęs riteris ant pargriauto priešo, riteris, kuris tuoj įsmeigs kardą.

KARALIUS: Kokia sparnuota fantazija . . .

KAZIMIERAS: Žiūrėkit ten . . . Argi ne nuotaka? Visa balta ir šydas ant akių.

JONAS: Šok iš rogių, Kazimierai. Juk tu nuo moterų bėgi.

KARALIUS: Graži diena. Ir šaltis nedidelis. Tiesą pasakius, netoli jau ir Velykos.

KAZIMIERAS: Ar švęsime Velykas Vilniuje?

JONAS: Aš noriu į Krokuvą. Noriu namo.

KARALIUS: Karaliui visur namai, kur yra jo kraštas ir jo žmonės.

KAZIMIERAS: Tėve, juk čia, Lietuvoje, tavo tėviškė. Nesuprantu kodėl, bet tėviškės jausmą čia atvykęs ir aš pajuntu.

KARALIUS: Tai kraujo balsas, staugiąs Gedimino sapnuoto geležinio vilko balsu. Tai Algirdo šauksmas visiems lietuviams jungtis po viena karūna. Tai Vytauto kalavijo skambėjimas.

JONAS: Tėve, ar nebūtų geriau tau išgirsti dabartinį lietuvių prašymą duoti jiems valdovą, kuris gyventų Lietuvoje, o ne Lenkijoje? Tiek metų jie to prašo.

KARALIUS: Lengva pasakyti "duoti" . . . Jei čia persikelčiau gyventi, lenkai triukšmą pakeltų. Nėra lengva dviejuose sostuose sėdėti.

JONAS: Lietuvai valdyti galėtum mane paskirti. Arba Kazimierą.

KARALIUS: Jie to tik ir laukia. Tuojau Lietuvos karalium vainikuotų ir nuo Lenkijos atsiskirtų.

KAZIMIERAS: Ar tai būtų blogai? Mindaugas, Kęstutis su Algirdu išsivertė be lenkų pagalbos. Vytautas taip pat. Tik lenkai jį pribaigė pavogdami karūną.

KARALIUS: Negiriu lenkų už tai. Nesmerkiu ir lietuvių. Kiekvienas nori laisvės . . . Tačiau kad Mykolas Olelka Lietuvą Maskvai parduotų, niekuomet nesutiksiu. O ir Bielskis, į kurio vestuves vykstame, taip pat į valdovus pretenduoja — telkia sau šalininkus.

JONAS: Į tuščią vietą visi veržiasi.

KARALIUS: Vieta nėra tuščia. Lietuvos aš esu valdovas.

JONAS: Ir Lenkijos . . . Lietuviui valdovas — ne duonos riekė, kuria su kitais dalintųsi.

KARALIUS: Tuščios kalbos.

(Tylos sekundės)

KARALIUS: Jums atrodo, kad Lietuva man nerūpi. Rūpi, ir dar kaip rūpi. Štai ir Kazimierui keliskart leidau ilgiau Vilniuje pabūti, man atstovauti, lietuvių sielą ir rūpesčius pažinti, jų tarpe šaknis įleisti . . . Manote, kad tai buvo be jokio tikslo padaryta? Senas žmogus nemėgsta neapgalvotų šuolių. Jis patikrina vietą, kurion deda savo koją. Patikrina ir savo batus, ar jų padai nėra atšokę . . . Esate jauni . . . Ateis laikas — suprasite, kodėl su Lietuva delsiu, kodėl šiandien vykstame pas Bielskį, nors jis nėra karūnos draugas.

(Tylos sekundės)

KAZIMIERAS: Tėve, mes žinome tavo išmintį ir tavo aštrų protą. Tu darai sprendimus, o mes jauni svajojame. Tu remiesi žeme ir karūna, o mes kažkur aukštyn norime pakilti, žvaigždes pasiekti, Dangaus palaimą parnešti ir ją žmonėms išdalinti, kad Žemėje ramybė ir taika viešpatautų, kad žmogus žmogui būtų brolis, kad tauta su tauta būtų seserys.

JONAS: Nebūtumei Kazimieras, t.y. taikos nešėjas . . . O aš savo svajonėmis žygių siekiu, kuriuose kardu prasiskinčiau sau kelią per priešų minias.

KAZIMIERAS: O kas tavo pasirinkto kelio gale? Mirtis, ištiesus ranką vesti amžinybėn . . . Kūnas nueis rūsio tamson šventovės pamatuose, o kardas atsidurs šalia jau niekad nepajudėsiančios rankos . . . Išeisime nuogi, drabužius kape palikę ir karūnų auksą. Siela pasiims tik tai, kas joje bus sukrauta . . . Tai, ko kandys, rūdys ir mirtis negali sunaikinti. Tik sieloje turtingas būdamas ir iš Dangaus galėsi palaimą dalinti žmonėms bei kraštui, kuris tave išaugino.

JONAS: Kalbi kaip bernardinas laidotuvių pamoksle. Jaunystė nėra mirties draugė. Aš visiškai nesiruošiu mirti . . . Žiūrėk, karalius miega. Baikime kalbas.

(Tylos sekundės)

VEŽĖJAS (dainuoja):

Pastatyk viedrelius,
Paguldyk naštelius —
Pailsės rankelės
Nuo sunkių darbelių.

JONAS: Kažkokie raiteliai atlekia priekyje.

KAZIMIERAS: Tikriausiai mūsų pasitikti ir Bielskio dvaran palydėti . . . Tėveli, pabusk! Kažkokie raiteliai . . .

KARALIUS: Aš nemiegojau . . . Raiteliai? Jų priekyje Radvila. Kaip jis čia atsirado?

PASIUNTINYS: Šviesusis karaliau, įsakyk sustabdyti arklius. Naujieną atnešu — negerą.

KARALIUS: Kalbėk!

PASIUNTINYS: Skubiai grįžki atgal, karaliau. Bielskio dvare prieš tave sąmokslą ruošia. Ten Mykolas Olelka ir Jonas Alšėniškis. Jie pasiruošę nužudyti tave ir tavo sūnus.

KAZIMIERAS: Atleisk jiems, Viešpatie!

KARALIUS: Tai jie čia susirinkę man kilpas spendžia. Išdraskysiu aš tą širšių lizdą . . . Dabar suprantu kodėl Bielskis ant kelių atsiklaupęs maldavo į jo vestuves atvykti . . . Atsiklaups jie man . . . paskutinį kartą . . . Įsakau visom rogėm atgal į Vilnių grįžti. Ei, palyda! Skubėkite atgal! Paimkite kareivių būrį ir iš Bielskio dvaro jį patį, Olelką ir Alšėniškį gyvus mano pilin atveskit. Suruošiu aš jiem vestuves . . . Atgal. Visi — atgal į Vilnių!

(Subruzdimas. Pakinktų skambėjimas)

JONAS: Ne į vestuves, į mirtį buvome pakviesti.

KAZIMIERAS: . . . kuri, sakei, taip toli nuo tavęs . . . Dėkokime Dievui, kad baigėsi laimingai . . . Tėve, nebausk jų perskaudžiai.

KARALIUS: Žinai, kokia bausmė laukia pasikėsinusių prieš karaliaus gyvybę.

KAZIMIERAS: Žinau . . . Bet gal jie nekalti?

KARALIUS: Apklausiu juos ir liudininkus.

KAZIMIERAS: Tėve, tavo rankos dreba.

KARALIUS: Nesudrebės, kai reikės kaltus nubausti.

(Tylos sekundės)

KAZIMIERAS: Kiekvienos vestuvės — kažkas neaiškaus, užmaskuoto . . . kažką slepiančio.

JONAS: Ta paslaptis ir yra vilionė.

KARALIUS: Nužudyti karalių . . . Aš jiems parodysiu.

KAZIMIERAS: Broli, Dangus ir amžinatvė yra didžiausi paslapčių ir neaiškumų sandėliai. Ir niekas ten nesikėsina nužudyti. Ten mano didžiosios vilionės . . Ten mano karūna.

(Rogių žvangučių skambesys)

* * *

PRANEŠĖJAS: Pamojuokime grįžtančioms į Vilnių rogėms ir atsiverskime Lietuvos istorijos lapus. Ten rašoma, kad po vestuvių jaunajam Teodorui Bielskiui pasisekė pabėgti į Maskvą, o kitiem dviem sąmokslininkams — Mykolui Olelkai ir Jonui Alšėniškiui sprendimu teismo, kuris pripažino juos nusikaltus valstybės išdavimu, 1481 metais rugpjūčio 31 d. Vilniuje, prie Žaliojo tilto, buvo nukirstos galvos.

Tas įvykis karalaitį Kazimierą galėjo dar daugiau palenkti prie svarstymų gyvenimo prasmės ir vertės, kurie jo dėmesį visiškai nukreipė amžinųjų vertybių link.

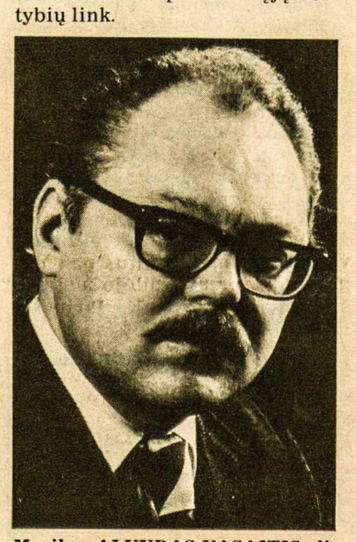

Muzikas ALVYDAS VASAITIS, dirigavęs operą "I Lituani", yra pakviestas diriguoti pasaulinio garso orkestrui "Philharmonia Hungarica" Europoje. Rudenį jis drauge su muziku J. GOVĖDU atliks dviejų pianinų koncertą Š. Amerikoje. Š. m. gegužės 20 d. A. Vasaitis akompanuos operos solistams MARALIN NISKA ir ALGIUI GRIGUI, kurie atliks muzikinę programą "Draugo" rengiamame koncerte — premijos įteikime romano konkurso laureatei ALEI RŪTAI Los Angeles

Atsiųsta paminėti

Vyskupas Vincentas Brizgys, ŽMOGUS REALIAME GYVENIME. Spausdino "Draugo" spaustuvė (4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA). Nei leidėjas, nei kaina nepažymėti. Chicago 1984 m., 319 psl.

Mykolas Krupavičius, VISUOMENINIAI KLAUSIMAI. Straipsnių rinkinys iš jo palikimo. Išleido Popiežiaus Leono XIII fondas. Čikaga 1983 m., 488 psl. Kaina nepažymėta.

Prof. dr. JUOZO ERETO laidotuvės š. m. kovo 19 d. Šveicarijos Bazelyje. Vainiką neša Vasario 16 gimnazijos mokinė M. BALAIŠYTĖ iš Kanados

Antroji Vydūno knygos laida

JURGIS GLIAUDA

Tilžėje veikusi Enzio Jagomasto knygų leidykla "Lithuania" 1932 m. išleido stambią etnografinę istorinę Vydūno studiją "Sieben Hundert Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen" (Septyni vokiečių lietuvių santykių šimtmečiai).

Bet neilgai šis monumentalus veikalas buvo platinamas Vokietijoje. Už poros metų vokiškoji administracija šią knygą konfiskavo kaipo priešingą Trečiojo Reicho ideologijai. Vėliau Vokietijai okupavus Lietuvą, Enzys Jagomastas buvo nacių smogikų rastas Vilniuje ir sušaudytas kartu su jo šeima . . .

1982 m., lietuvių visuomenei dosniai finansiškai parėmus, šis Vydūno veikalas antra laida išleistas Čikagoje. Išleido Akademinė skautijos leidykla. Tai pavyzdinė tipografinio meno laida (spaudė M. Morkūno spaustuvė). Šis leidinys yra gardus, bet kietas riešutas amerikiniam skaitytojui, nes dabartinės kartos lietuvių ir amerikiečių skaitytojų, įkandančių vokiečių kalbą nėra didelis.

Nors studija parašyta prieš pusšimtį metų, jos turinys, istoriniai duomenys yra nesenstantys. Geopolitinės padėties kaita nesusendino nei autoriaus tezių, nei dėstymo formų, nei išvadų. Tik apmaudžiai matome, kad sovietinė tautžudystė atbaigė vokiškosios kultūrinės tautžudystės veikmę, fiziškai sunaikindama toje teritorijoje visa, kuo vietos gyventojai gyveno per šimtmečius.

Dabar Vydūno studija yra ypač brangintina, nes tai lietuvio pavaizduota lietuvių kova dėl savo tautinio išlikimo galingos vokiečių imperijos slėgties sąlygose.

"Septyni šimtmečiai" yra plačios skalės informacinė medžiaga, todėl nejučiomis kyla pageidavimas matyti šį veikalą anglų kalba. O ši vokiškoji laida turi keliauti per Atlantą ir rasti vietą Vokietijos, Austrijos, Šveicarijos bibliotekose bei mokslo įstaigose. Ten knyga atliks svarbų informacinį uždavinį. Prof. Viktoro Falkenhahno žodyje, kuris įdėtas knygos pabaigoje, mano, kad šis Vydūno veikalas padės ir lietuviams rasti savo tautinį identitetą, stiprėti dvasiškai. Jis laiko šią knygą pasaulinės literatūros vertybe.

Vytautas P. Minkūnas trumpame įvado žodyje vadina "Septynius vokiečių lietuvių santykių šimtmečius" tragiška knyga, kuri sujungė dviejų tautų būtį.

Savo studiją Vydūnas pavadino kultūr-istoriniu traktatu. Tai 502 psl. leidinys, kuriame yra du žemėlapiai, 50 iliustracijų. Vardų ir gyvenviečių rodyklės padeda rasti pageidaujamų duomenų. Knygos išleidimo rėmėjų sąrašas rodo visuomenės ryšį su knyga ir jos idėjomis.

Turinys sudėtas iš dvylikos apylygių skyrių. Tai didelė septynių šimtmečių drama, kaip pastebi autorius įvade į pirmąją laidą.

Vydūno stilius nevienodas. Vienur jis skamba apeliuojančiai, jausmingai, kitur — akademiškai. Nestokoja ir prislopinto apmaudo vaizduojant teisės ir teisybės niekinimo epizodus. Stebina autoriaus žinių bagažas ir virtuoziškas mokėjimas duoti tai medžiagai vieningą tėkmę.

Vydūnas nevadina senųjų prūsų gyventos teritorijos nūdienos terminologija — "Mažoji Lietuva", "Klaipėdos kraštas". Jau pats pirmasis šios knygos skyrius nustato "vydūniškąją" terminologiją. Aprašomoji žemė, jos gyventojai tėra "Prūsiškai lietuviškas tėviškės pasaulis". Skyrius "Tėviškė ir žmogus" "vydūniška" gaida įveda skaitytoją į pasaulį, kurio augintiniai davė lietuvių tautai pirmąją knygą ir pirmąjį laikraštį, tuo formuodami lietuvių tautą ilgai ateičiai.

Vydūnas surinko šimtus istorinių datų, būdingų temos rutuliojimui, daugybę garsiausių vokiečių kultūros asmenų citatų apie vokiečių tautą, apie lietuvius ir jų švelnią, humanistinę kultūrą. Toks lyginimas plačiai atidaro duris į lietuvio prigimties pažinimą.

Veikale palaipsniui atsiskleidžia raida krašto santykių su vis gausiau atplūstančiais atėjūnais. Pastarųjų invazija nuolat siekė to paties tikslo, bet įvairias būdais: grobio žygiais, ordino agresija, lenkų hercogais, Vokietijos imperija. Priėjęs prie nacizmo įsigalėjimo, autorius sustojo dėl suprantamos priežasties — rašė 1932 m.

Dr. Wilhelm Storost Vydūnas, SIEBEN HUNDERT JAHRE DEUTSCH-LITAUISCHER BEZIEHUNGEN. Zweite Auflage. Akademinė skautijos leidykla. Chicago, Ill., 1982 m.

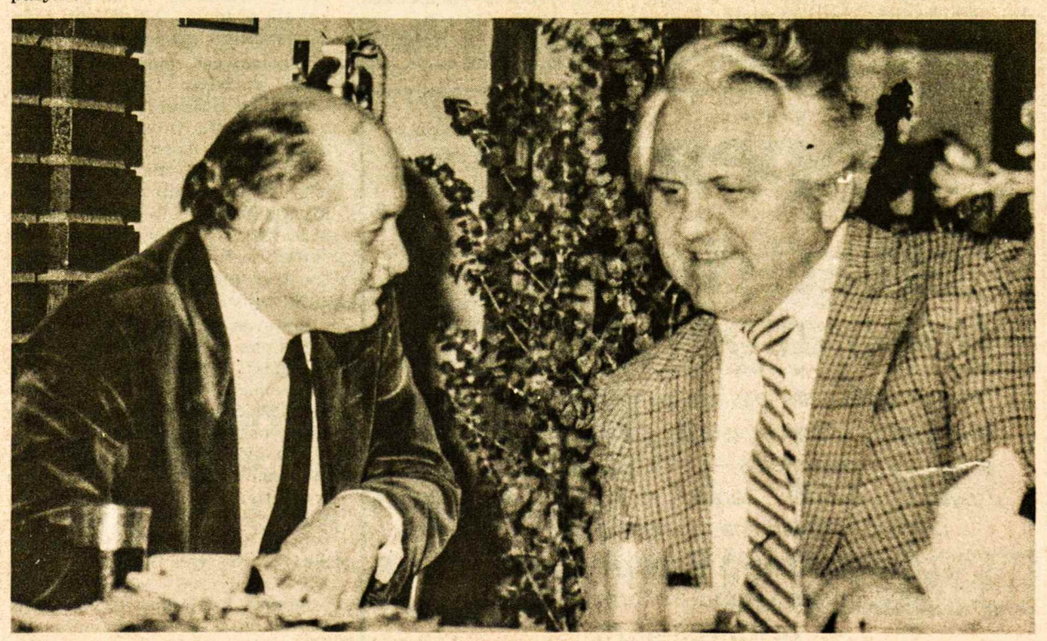

Lituanistikos katedros vakaronėje Čikagos Jaunimo centre Ilinojaus universiteto prof. N. MORAVCEVICH kalbasi su PLB valdybos vicepirmininku dr. T. REMEIKIU

Nuotr. J. Tamulaičio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Mišrus Niujorko "Harmonijos" kvartetas, vadovaujamas jame dainuojančio baritono Viktoro Ralio, gegužės 12 d. vėl aplankys Klivlando lietuvius, pakviestas "Ateities" klubo. "Harmonija" Klivlande jau yra koncertavusi prieš trejus metus. Antram savo pasirodymui Dievo Motinos parapijos salėje kvartetas yra paruošęs visiškai naują programą.

Garsusis Klivlando vyrų oktetas, vadovaujamas Ryto Babicko, ruošiasi tolimai kelionei į Australiją. Oktetas buvo pakviestas ir sutiko dalyvauti Australijos lietuvių dienose, kurios šių metų gruodžio pabaigoje pirmą kartą rengiamos Australijos sostinėje Kanberoje. Svečiai iš JAV taipgi koncertuos ir kitose Australijos lietuvių kolonijose. Jų koncertais rūpinsis ALB krašto valdyba.

Los Angeles BALFo skyrius šios šalpos organizacijos veiklos keturiasdešimtmetį paminės gegužės 6 d. akademine ir koncertine programa Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Kalbėtojų eilėse bus BALFo centro valdybos pirm. M. Rudienė. Koncertinę programą atliks vietiniai solistai — J. Čekanauskienė, V. Polikaitytė-Vilkienė, A. Pavasaris, pianistė R. Apeikytė, vyrų kvartetas — R. Dabšys, E. Jarašūnas, A. Polikaitis ir B. Seliukas.

Aktorė Ingrida Blekytė skina laurus profesinio lygio amerikiečių teatruose. Prie Čikagos universiteto veikiančiame teatre "Court Theatre" ji vaidino Nobelio premijos laureato George Bernard Shaw dramoje "Misalliance" ("Nelygi santuoka"), talentingai atlikdama lenkės Linos Ščeponovskos vaidmenį. Nors jis nebuvo pagrindinis, bet yra skirtingas nuo anksčiau I. Blekytės turėtų kituose dramos veikaluose. 1910 m. sukurtoje dramoje kryžiuojasi įvairių charakterių, skirtingų klasių bei ideologijų ir amžiaus žmonės. Kiti aktoriai laikėsi britų tarmės, o I. Blekytė, vaidinusi lenkę, kalbėjo su lenkišku akcentu.

Šv. Kazimiero 500 metų sukakčiai buvo skirtas balandžio 1 d. surengtas religinis koncertas Bostone, Šv. Petro lietuvių parapijos šventovėje. Jį suorganizavo kompoz. Jeronimas Kačinskas su parapijos klebonu kun. Albertu Kontautu. Programą atliko Berklee muzikos kolegijos, kurioje profesoriauja J. Kačinskas, 50 asmenų choras, vadovaujamas prof. B. O'Connelio, ir pučiamųjų ansamblis. Akompanavo prof. J. Kačinskas. Koncerte buvo atlikti Palestrinos (G. Pierluigi), R. Thompsono ir J. Kačinsko kūriniai — "Garbė Dievui aukštybėse", "Aleliuja", "Melskitės Teisingajam", "Ar nežinote?", "Jūs giedosite giesmę", "Paskutiniai Dovydo žodžiai". Kompoz. J. Kačinskas šiai progai buvo sukūręs motetą pagal šv. Kazimiero Mišių skaitymo tekstą "Deus, qui inter regales". Motetą, atspindinti šv. Kazimiero kilnumą, valios stiprybę ir šventumą, Berklee kolegijos choras giedojo lietuviškai.

Prancūzijos laikraštis "Liberation de Paris" š. m. vasario 1 d. laidoje išspausdino reportažinį straipsnį apie Varšuvoje gyvenantį rašytoją Tadeusz Konwicki, gimusį Naujojoj Vilnioj. Jį aplankęs žurnalistas Conrad Bimbert rašo, kad T. Konwickis pasitraukęs iš Vilniaus 1945 m. su lenkais partizanais, kovojęs prieš vokiečių ir sovietų armijas, pagaliau atsidūręs Lenkijoje. Pirmajame savo romane "Rojsty" ("Raistai") aprašęs partizanų gyvenimą. Vėliau perėjęs į filmų meną, sukūręs filmą "Isos slėnis" pagal Česlovo Milašiaus veikalą. T. Konwickis, kaip A. Mickevičius ir Č. Milašius, esąs gimęs Lietuvoje, bet rašąs lenkiškai. Žymieji jo romanai, išleisti ir užsienyje — "Mažoji Apokalipsė", "Mėnulio pakilimas ir nusileidimas". Autorius, gyvendamas Varšuvoje, nuolat domisi gyvenimu Vilniuje, perka ten lenkų kalba leidžiamą komunistinį laikraštį "Raudonoji vėliava" vien dėl to, kad jame randa žinių apie savo gimtinę. Pasak jo: "Esu kilęs iš magiško krašto. Menininkui svarbu turėti nepaliečiamą sritį". Paklaustas apie ateitį, atsakė: "Gyvenimas čia ilgai bus sunkus. Kaip racionalistas, turėčiau būti pesimistas, tačiau lenkai yra irracionalūs. Patekus į blogą būklę, belieka tikėtis tiktai gero. Vieną dieną tas blogis dings, ir tada atsigausime". Prie straipsnio prancūzų laikraštyje pridėta Vilniaus nuotrauka su įrašu: "Wilno, Lithuanie (vers 1935)".

Rež. Daiva Žadeikienė, Klaipėdoje veikiančių Vilniaus konservatorijos fakultetų auklėtinė, savo diplominį darbą paruošė rajoniniuose Kupiškio kultūros namuose. Jam ji buvo pasirinkusi dvi Juozo Baltušio noveles — "Valiusei reikia Alekso" ir "Ko nepasakė Laukys", iš jų sukurdama spektaklį "Mano kaimo žmonės". Jame žiūrovai išgirdo ir įrašytą J. Baltušio balsą.

Tradicinis respublikinis moksleivių kūrybos konkursas "Dainuok, širdie, gyvenimą", skirtas Salomėjos Nėries aštuoniasdešimtosioms gimimo metinėms, įvyko Vilkaviškyje kovo 28-30 d.d. Į baigminį konkurso ratą buvo pakviesta 150 moksleivių. Jų eilėraščius, apsakymus, apybraižas, literatūrinius rašinius bei kalbos darbus peržiūrėjo vertintojų komisija, vadovaujama A. Zurbos. Geriausiems autoriams įteikti pagyrimo raštai, įvairių organizacijų parūpinti suvenyrai. Moksleiviai, mokytojai, vertintojų komisijos nariai aplankė K. Donelaičio muziejų Tolminkiemyje, S. Nėries gimtinę, dalyvavo draugystės vakaruose Kybartų, Pilviškių, Vilkaviškio S. Nėries, K. Donelaičio vidurinėse mokyklose.

Kompoz. Antanas Račiūnas mirė Vilniuje balandžio 3 d., sulaukęs 78 metų amžiaus. Velionis 1933 m. buvo baigęs J. Gruodžio kompozicijos klasę Kauno konservatorijoje. 1936-39 m. gilino studijas Paryžiuje. 1939-49 m. dirbo dėstytoju, dekanu ir docentu Kauno konservatorijoje, nuo 1949 m. — kompozicijos katedros vedėju ir profesoriumi Vilniaus konservatorijoje. Pirmą savo operą "Trys talismanai", pastatytą Kauno operos teatre, sukūrė 1934 m. Šios operos gaidos sudegė Šiauliuose II D. karo metais. Velionis prarastos operos neatkūrė. Liko rampos šviesos nesulaukusi opera "Gintaro krantas" (1940 m.), kitos dvi operos — "Marytė" (1953 m.) ir "Saulės miestas" (1965 m.). Nekrologe "Marytė" vadinama "pirmąja lietuvių tarybine opera". Duoklę sovietinei propagandai turėjo atiduoti kantata "Išlaisvintai Lietuvai" (1945 m.), oratorija "Tarybų Lietuva" (1948 m.). Pokariniam jo palikimui taipgi priklauso 10 simfonijų, simfoninės poemos — "Ramunė ir Jurginas", "Platelių ežero paslaptis", siuita simfoniniam orkestrui "Gimtinės laukuose", nemažai kamerinių-instrumentinių kūrinių, dainų chorui ir solistams. Palaidotas balandžio 5 d. Antakalnio kapinėse.

Devintąjį muzikos pavasarį Klaipėdoje Vilniaus filharmonija surengė kovo 28 — balandžio 6 d. d. Šį tradicinį renginį J. Naujalio, A. Bražinsko, A. Žigaitytės, G. F. Haendelio kūriniais pradėjo mišrus Kauno choras su savo vadovu P. Bingeliu ir kamerinis Klaipėdos liaudies operos teatro orkestras. Kelis koncertus surengė simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras. Juose skambėjo simfoninė E. Balsio poema "Jūros atspindžiai", M. Musorgskio, M. Glinkos muzika, L. Beethoveno "Trečiasis koncertas fortepijonui ir orkestrui". Solistu buvo pakviestas pianistas P. Stravinskas. J. Brahmso "Vokiškąjį requiem" su orkestru atliko akademinė A. Jurlovo choro kapela iš Maskvos, vilniečiai solistai G. Apanavičiūtė ir A. Markauskas. Programon taipgi buvo įjungtas bendras Lietuvos kamerinio orkestro ir Latvijos kamerinio choro "Ave sol" koncertas, kuriame buvo atlikta kamerinė A. Bražinsko simfonija, A. Vivaldi instrumentiniai kūriniai, W. A. Mozarto kūriniai chorui su orkestru. Atskirus pasirodymus turėjo sol. V. Prudnikovas, Vilniaus operos bosas, V. Čekasino vadovaujamas džiazo orkestras. Naujus lietuvių kompozitorių — vilniečių V. Barkausko, O. Narbutaitės, klaipėdiečių Z. Viršo ir A. Remėzos kūrinius atliko L. ir K. Grybauskų fortepijoninis duetas, vargonininkės J. Landsbergytė ir A. Kiškelytė, instrumentalistai V. Gelgotas ir I. Kučinskas. Klaipėdiečiams šiame renginyje atstovavo vietiniai atlikėjai — pučiamųjų orkestras "Bangpūtys", kaimiška liaudies kapela "Žvelsa", Vilniaus konservatorijos fakultetų Klaipėdoje kolektyvai — liaudies muzikos katedros orkestras, folklorinis muzikos mokytojų fakulteto ansamblis ir merginų choras, atlikęs P. Dikčiaus oratoriją "Moters paveikslai". Festivalį teatralizuotu koncertu užbaigė Klaipėdos liaudies operos teatro solistai, choras ir orkestras. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	uždaryta
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	9 %
180-185 d. termin. ind.	9¼%
term. indėlius 1 metų	9½%
term. indėlius 2 metų	10 %
term. indėlius 3 metų	10¼%
pensijų s-tą	10 %
spec. taup. s-tą	8 %
taupomąją s-tą	7¾%
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11½%
mortgičius nuo	10½-12½%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air
Handy-Man
Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronte tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigė namų arba automobilio draudą? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite —
"Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR **1072 Bloor St. W.**
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 | Telefonas 531-3098 | Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 ***FILTSOS BROS***
Telefonai 533-8451, 533-8452

Hamiltoniškio "Gyvataro" tautinių šokių sambūrio studentų grupė su savo vadove GENOVAITE BREICHMANIENE (viduryje). Ji ruošiasi dalyvauti tautinių šokių šventėje Klivlande š.m. liepos 1 dieną Ntr. A. Mačikūno

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tui sumažinti. Net ir užsienio spauda, Torontan pristatyta oro paštu, prenumeratorius pasiekia tik po poros savaičių. Dienraščiai atnešami krūvomis, kurios susidaro Toronto pašte. Matyt, laikomasi principo tuos laikraščius traktuoti kaip ir Kanadoje leidžiamus, jų pristatymu pasirūpinti tada, kai atsiranda laiko. Oro pašto siuntų ignoravimas yra aiškus tarptautinių pašto taisyklių laužymas.

Kanados pašto deficitui pašalinti griebiamasi su paštu nieko bendro neturinčiu idėjų. Daromi bandymai mažesnių vietovių pašto įstaigose priimti įvairių gaminių užsakymus "Consumers Distributing" bendrovei iš jos katalogų, už šią paslaugą gaunant atitinkamą nuošimtį iš bendrovės. Dėl tų bandymų pradėjo šiaušti mažose vietovėse esančių krautuvių savininkai, kuriems tokia pašto paslauga sumažina klientų skaičių. Kita M. Warreno svajonė — atidaryti bankų skyrius pašto įstaigose. Esą yra mažų vietovių, kur bankas negalėtų išsilaikyti, o paštas ten turi savo skyrių, galintį atlikti banko paslaugas. Galvojama ir apie loterijos bilietų pardavinėjimą pašto įstaigose. Idėjom įgyvendinti atsirastų paštininkų, kurie dabar neįstengia paspartinti pašto siuntų pristatymo. Stebėtis tenka, kad Kanados pašto deficitui pašalinti reikia pašalinio darbo pajamų, kad pvz. JAV paštas ir Britanijos paštas, jų neturėdamas, ne tik išvengia metinio deficito, bet ir susilaukia pelno. Atrodo, esminių reformų reikia Kanados pašte.

Spaudoje nuskambėjo pranešimas iš Edmontono, kad ten gyvenantis Ed Tonn tik dabar gavo kalėdinę sveikinimo kortelę, išsiųstą jo bičiulio S. Bleicho 1964 m. gruodžio 9 d. iš kaimyninėje Britų Kolumbijos provincijoje esančios Surre vietovės. Tas E. Tonno bičiulis S. Bleichas jau yra miręs 1972 m. Vankuveryje. Pasenęs sveikinimas buvo pristatytas gavėjui reguliariu paštu be jokio paaiškinamojo priedo. Pašto atstovai prisipažino, kad tokiais atvejais yra reikalingas lydraštis, paaiškinantis dingusio laiško atsiradimą, atsiprašantis gavėją.

Torontas suskato rūpintis uždengtu sporto stadionu. Jau keli mėnesiai vyksta ginčai dėl stadionui tinkamiausios vietovės, finansavimo planų. Metropolinio Toronto taryba statybai įsipareigojo parūpinti $30 milijonų, nors uždengto stadiono projektas dar nėra priimtas, tik diskutuojamas. Lig šiol sporto reikalams buvo naudojamas CNE parodų aikštėje po atviru dangumi esantis stadionas, turintis uždengtas tribūnas žiūrovams. Uždengtam stadionui pastatyti reikėtų apie $200 milijonų. Mat norima, kad jis turėtų atitraukiamą stogą. Blaivesnieji kritikai teisingai pastebi, kad uždaras stadionas nepadengs investuotų lėšų. Jis tegalėtų būti panaudotas beisbolo ir kanadiško futbolo "Grey Cup" rungtynėms. Toronto beisbolo "Blue Jays" komanda rungtyniauja su amerikiečių komandomis įvairiuose JAV miestuose. Tik dalis rungtynių įvyksta Toronte. "Grey Cup" futbolo rungtynės, trunkančios apie tris mėnesius, pradedamos rudenį. Jose kova vyskta tarp profesines komandas turinčių miestų, keičiant rugtynių vietoves. Daugiausia žiūrovų sutraukiančios baigminės dviejų stipriausių komandų rungtynės yra susietos su tokias komandas turinčiais miestais. Ne visada jos gali būti rengiamos Toronte. Tad uždaro brangaus stadiono pajamos būtų labai ribotos.

Net ir iniciatorių eilėse pasigirdo balsų, kad išlaidoms padengti prie stadiono reikia prekybos centro mugėms ar kitokiems pelną nešantiems renginiams. Stadiono entuziastai kalba, kad jo statyba parūpintų daug darbų. Kritikai atskleidžia kitą medalio pusę: Toronte trūksta pigių butų mažai uždirbančioms šeimoms ir pavieniams asmenims. Butų miesto ir valdžios lėšomis pastatytuose namuose su neturtingiesiems prieinama nuoma laukia apie 7.000 torontiečių. Tai ilgas sąrašas, kurį žymiau sumažinti ir net panaikinti galėtų padidintas tokių pastatų skaičius. Už $200 milijonų galėtų išdygti daug pastatų, parūpinančių darbo statybų darbininkams, pastogę torontiečiams su jiems prieinama nuoma.

Sportas Lietuvoje

Vilniaus "Žalgiris" pernai sėkmingai debiutavo aukščiausioje futbolo lygoje, vienu metu netgi buvo iškopęs į I vietą. Nors pirmenybes užbaigė V-je vietoje, tai buvo nemažas debiutantų laimėjimas aštuoniolikos komandų lentelėje. Anksti pradėtos šiemetinės pirmenybės. Jose "Žalgiris" jau nėra debiutantas, bet pilnateisis aukščiausios lygos narys. Deja, pernykštės sėkmės šį kartą nematyti. Komandoms sužaidus po penkerias rungtynes, žalgiriečiai yra įstrigę penkioliktoje vietoje. Lig šiol jie nelaimėjo nė vienerių rungtynių, tik ketverias sužaidė lygiomis ir vienerias pralaimėjo, tesurinkdami 4 taškus. Su 8 taškais pirmauja Kijevo "Dinamo" komanda. Tiesa, pirmenybės tik pradėtos, bet iškopti į viršūnes "Žalgiriui" nebus lengva.

Tarptautines meninės gimnastikos varžybas Čekoslovakijoje, Olomouco mieste, laimėjo jaunoji vilnietė Dalia Kutkaitė, surinkusi 39,40 taško. Antrą vietą užėmė čekoslovakė D. Bošanska su 39 tšk., trečią — taip pat Čekoslovakijos gimnastė L. Moižisova su 38,95 tšk. D. Kutkaitė laimėjo atskirus pratimus su lanku, kamuoliu ir kuokelėmis. Tik pratime su kaspinu jai teko II vieta.

Lietuvos bokso šešiasdešimtmetis paminėtas Kaune kelių šimtų įvairių kartų boksininkų bei jų trenerių sąskrydžiu. Šia proga Kauno halėje jėgas išbandė Lietuvos, Latvijos ir Leningrado boksininkų rinktinės. Buvo kovojama dėl pereinamosios transatlantinio lakūno Stepono Dariaus vardo taurės. Ji liko Lietuvoje, nes jos rinktinė susitikimą su leningradiečiais laimėjo 7:5, su latviais — 8:4. Spaudoje teigiama, kad žiūrovus geru boksu džiugino E. Cikanavičius, O. Čuprinskas, A. Stanaitis ir V. Karpačiauskas.

Skautų veikla

• Posėdžiai: balandžio 30 d. — Romuvos stovykos ūkio reikalams, gegužės 7 — stovyklos programų projektai, gegužės 14 — "Šatrijos" tunto vadijos 7.30 v.v. skautų būkle.

• XXI-oji Romuvos stovykla — liepos 28 — rugpjūčio 11 d.d. Jau dabar vienetai praneša dalyvaujančių skaičių vadeivei A. Baltakienei, 87 Hardale Cres., Hamilton, Ont. L8T 1Y1. Tel. 1-385-5681.

• Raginama, kad LSS-gos rinkimuose dalyvautų visi 18 metų sulaukę nariai-rės. Pagal gautus sąrašus iš vietovių prezidiumas registracijos lapus išsiuntinės iki gegužės 12 d. Rinkimų dalyviai turi teisę balsuoti, pasisakyti rūpimais klausimais ir būti renkami, jei yra 21 metų amžiaus ir turi bent paskautinkio laipsnį.

• LS Seserijos vyr. skautininkės žiniaraštis "Gabija" 4 nr. skelbia apdovanotas "Šatrijos" tunto seses: pažangumo žymeniu — I. Balsytė, A. Sendžikaitė, G. Šaltmiraitė, M. Šaltmiraitė; žuvėdros žymeniu — V. Šernaitė ir V. Stirbytė; vėliavos žymeniu — K. Dambaraitė, R. Paulauskaitė, J. Yčienė-Bekerytė; tėvynės dukros žymeniu — D. Melnykaitė, A. Škėmienė; ordinu "Už nuopelnus" — ps. D. Barzdžiūtė ir ps. A. Saplienė; ordinu "Už nuopelnus su rėmėjo kaspinu" — R. Bekerienė. Sveikiname.

• Prisikėlimo parapijos kredito koopertyvas parėmė "Sk. aidą" $100. Ačiū. Č. S.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Gerry Lougheed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Topper LINEN SUPPLY LIMITED
staltiesės specialiom progom
Garbės stalo užtiesalai vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms, namų ir įstaigų pobūviams. Spalvotos staltiesės ir servetėlės — baltos, auksinės, mėlynos (royal), riešutinės*, tamsiai raudonos, persikinės*, platininės*, rausvos*.*
Topper Linen Supply Limited
54 Junction Road, Toronto, Ontario
(416) 763-4576
*Užsakyti prieš keturias savaites.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:

9 %	už 90 dienų term. indėl.
9¼%	už 6 mėn. term. indėlius
9½%	už 1 m. term. indėlius
10 %	už 2 m. term. indėlius
10¼%	už 3 m. term. indėlius
10 %	už pensijų planą
9 %	už namų planą
8 %	už specialią taup. s-tą
7¾%	už taupymo s-tas
6 %	už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 11½%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 11½%
2 metų ..... 12 %
3 metų ..... 12¾% (fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų ..... 10¼% (variable rate)

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489-1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose
A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE Daiva T. Dalinda, B.A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
*** Nemokamas namo įkainojimas ***
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1566 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* *Raidžių rinkimo bendrovė.*
* *Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.*
Skambinkite ***Linai Kuliavienei*** *arba* ***Vidai Siaučiulienei***

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario **Telefonas 535-1258**
Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — $32.50 arba $1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
* *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
* *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
* *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo
Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

TORONTO ONT

Metinis Toronto lietuvių pensininkų klubo susirinkimas įvyko balandžio 12 d. Jame buvo išrinkta nauja valdyba iš 10 narių. Pirmininku bus ir toliau H. Adomonis, vicepirmininku — J. Dambaras. — Dail. S. Šileikienė nupiešė gražią vinjetę laiškų blankams. — Dar trūksta lėšų pianinui. — Gražiai veikia mezgimo, siuvimo ir kepimo būreliai. Jų reikmenims įsigyti p. Šakys paaukojo $50, kiti — po mažiau. — Valdyba jieško virėjos, kuri galėtų pagaminti sriubą 2-3 kartus į savaitę. Suinteresuotos prašomos skambinti telefonu 762-1777. Atlyginimas — pagal susitarimą.

Teresė Burauskaitė-Samulevičienė iš Suvalkų trikampio atvyko atostogų. Žada viešėti du mėnesius pas brolį Juozą ir kitus punskiečius.

A.a. Jono Vėtos atminimui vietoje gėlių laidotuvėms paaukojo "TŽ" $20 Aleksas Andrulis, $10 — Jonas ir Birutė Lapinskai.

Italai steigia savo gimnaziją Etobicoke priemiestyje (Parkview Public School, Forty First St.). Joje bus išeinamas visas privalomas kursas anglų kalba, bet šalia to viena kasdieninė pamoka bus skiriama italų kalbai, kultūrai, menui, ypač žymūnams, kaip Leonardo da Vinci, Michelangelo, Dante. Metinis mokestis — $3,200.

"Ross Craig Chapel" laidotuvių įstaiga praneša "TŽ" skaitytojams, kad ji yra pasiruošusi patarnauti lietuviams žymiai pigesnėmis kainomis. Žiūr. skelbimą 9 psl.

Apie Estijos konsulą Ilmar Heinsoo "Toronto Star" 1984. III.5 išspausdino Joe Serge parašytą ilgą straipsnį "Estonian consul in Canada serves non-existent country". Jame cituojamas konsulo pareiškimas, kad Estija atgaus savo nepriklausomybę ne ginklų jėga, o per pačios Sov. Sąjungos suirimą. Esą patys rusai ims vaduotis iš sovietinės priespaudos bei kovoti už pamintas žmogaus teises. Konsulo pareiga — būti simboliu, primenančiu reikalą kovoti už Estijos nepriklausomybę, paruošti atitinkamus raštus federacinei valdžiai, sekti žmogaus teisių pažeidimus Estijoje, informuoti politikus.

Žurnalistas Sol Littman, parašęs knygą apie A. H. Raucą, buvusį Gestapo pareigūną Lietuvoje vokiečių okupacijos metais, pareiškė Beth Sholom sinagogoje spėjimą, kad Rauca, nugabentas iš Kanados Vokietijon, buvo nužudytas. Oficialus pranešimas, esą jis miręs vėžiu, nepatikimas, nes prieš deportaciją iš Kanados Rauca vėžiu nesirgęs. Nužudyti galėjo arba žydų grupė "Din" (teismas), arba kuri nors nacių grupė.

Kazimierinio išeivijos kongreso komitetas ir jo komisijos aptaria būsimo kongreso programą bei iškilmes. Kongresas įvyks Toronte 1984 m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis. Nuotraukoje — tik komiteto dalis. Iš kairės: E. Gudinskienė, V. Dalindienė, J. Andrulis, L. Murauskienė, kun. A. Simanavičius, OFM

Nuotr. St. Dabkaus

Buvęs "The Toronto Sun" dienraščio redaktorius Peter Worthington, kurį laiką buvęs korespondentu Maskvoje, minėto dienraščio 1984.III.13 laidoje išspausdino įsidėmėtiną straipsnį "Those who know". Jame autorius giria naują iš R. Europos kilusių kanadiečių organizaciją "East European Association", kurion įeina estai, latviai, lietuviai, ukrainiečiai, vengrai, lenkai ir čekoslovakai. Organizacija esanti sudaryta konservatorių partijos veikėjų Steven Walter ir Mike Wilson rūpesčiu. Ateiviai iš R. Europos esą vertingiausių piliečių grupėje. Jų esą 3-4 milijonai. Jeigu jie būtų vieningi, kaip žydai, galėtų turėti daug įtakos Kanados užsienio politikai, kurioje daugiausia sveria balsuotojų skaičius. Taikos demonstrantai, remiami Sov. Sąjungos, daro neproporcingai didelę įtaką vyriausybei. R. Europos kanadiečiai yra gyvas liudijimas sovietinio režimo kokybės bei jo kėslų. Tik tas jų liudijimas turėtų būti vieningas ir pakankamai garsus. To sovietai esą labiausiai bijo.

Italų kalbos bei kultūros katedra steigiama Yorko universitete. Tam tikslui jau sukaupta $700,000 suma. Pusę tos sumos surinko italų labdaros draugija, o kitą pusę paskyrė Kanados vyriausybė. Visa suma padėta banke ir iš jos palūkanų bus finansuojama minėtoji katedra. Pastarosios steigimu daugiausia rūpinosi italų kilmės senatorius Peter Bosa. Iki šiol Kanadoje su vyriausybės parama yra įsteigtos 7 katedros: vengrų — Toronto un-te, menonitų — Winnipego un-te, ukrainiečių — Toronto un-te, akadiečių — Monctono un-te, gėlikų (gaelic) — Šv. Pranciškaus Ksavero un-te, indėnų — Šv. Tomo un-te.

Ontario svetingumo institutas (Ontario Hostelry Institute) atsiuntė "TŽ" redakcijai laišką, kuriame praneša apie naują užmojį, būtent specialaus instituto steigimą. Jo uždavinys — pakelti profesinį lygį dirbančių kulinarijos bei svečių priėmimo srityje. Tam tikslui bus statomas specialus centras Toronte, Adelaide St. E., prie St. James studentų bendrabučio. Federacinė ir provincinė vyriausybės jau paskyrė 10 mil. dolerių. Iš visuomenės teks surinkti 1,5 mil. dol. Sudarytas lėšom telkti komitetas, kurin įeina ir lietuvių bičiulis Tony O'Donohue. Instituto vadovybė skatina tautines grupes susidomėti turizmo pramone ir pasinaudoti didėjančiomis galimybėmis. Atitinkamas kursas yra dėstomas George Brown kolegijoje. Į būsimus instituto kursus bus priimami kandidatai jau dirbantys turizmo srityje ir norintys pasiekti aukštesnį profesinį lygį bei didesnį atlyginimą. Instituto adresas: Ontario Hostelry Institute, 100 Adelaide St. W., Suite 407, Toronto, Ont. M5H 1S4. Tel. (416) 363-3401.

Atitaisymas. "TŽ" 15 nr. Toronto kronikos žinutėje apie a.a. Rimo Klevo mirties metines turėjo būti išspausdinta: "Jo liūdintys tėvai — Eugenija (Narkutė) ir Leonas, sesuo Margarita Klevai". Atsiprašome už klaidą.

Spaustuvės mašinų vajus

Su dėkingumu skelbiame naujus aukotojus, prisidėjusius prie "Tėviškės žiburių" spaustuvės mašinų vajaus.

$75: **Toronto Lietuvių namų moterų būrelis;** $50: **L. Adomavičius,** Scarborough, Ont., **Kostas Gaputis,** Bothwell, Ont.; $25: **Juozas Morkūnas,** Toronto, Ont., **P. Kondrotas,** Toronto, Ont., **Juozas Valevičius,** Mississauga, Ont.; $21: **G. Paukštys,** Stoney Creek, Ont.; $20: **Adolfas Kanapka,** Toronto, Ont., **Vytautas Taseckas,** Mississauga, Ont., **Vl. Jocas,** Weston, Ont., **Motiejus Jonikas,** Hamilton, Ont.; $15: **K. Rašytinis,** Montreal, P.Q.; $13: **A. Jonelis,** Verdun, P.Q.; $10: **Elzbieta Rasokienė,** Tillsonburg, Ont.; $8: **Romas Bulovas,** Hagersville, Ont.; $7: **J. Užupis,** Chicago, IL.

Ačiū jums visiems už paramą!

Stayner-Wasaga, Ont.

MOTINOS DIENOS minėjimas gegužės 12, šeštadienį, 6 v. vakaro, Staynerjye "Golden Apple Inn". Vakarienę užsisakyti pas J. Lapavičių (tel. 428-2105) ir iš anksto sumokėti. **Apylinkės valdyba**

Pašto ženklų paroda Toronte

Toronto lietuvių filatelistų draugija sėkmingai surengė metinę pašto ženklų parodą "LITHPEX VI" š. m. balandžio 14-15 d.d. Toronto Lietuvių namuose, karaliaus Mindaugo salėje. Į parodą atsilankė žymiai daugiau lietuvių, latvių, estų ir kitų negu pirmesnėse parodose. Iš Čikagos atvyko filatelistų draugijos pirm. Juozas Adomėnas kartu su jos nariais S. Ivanausku ir A. Zaku; iš Niujorko — pirm. W. E. Norton, nariai Kazys Matuzas ir Algirdas Ruzgas.

Kazys Matuzas laimėjo aukščiausią premiją už iš nepriklausomos Lietuvos laikų vertingą vokų rinkinį. Už panašų rinkinį Algirdas Ruzgas laimėjo pirmąją premiją, o jaunasis E. Macijauskas — antrą premiją už savo studiją apie 1919 m. (Berlyno laidos) lietuviškų pašto ženklų laidas. B. Abramonis laimėjo trečią premiją už Lietuvos istoriją pašto ženkluose. Torontiškiai A. Supronas ir A. Laurinaitis buvo atžymėti už kitų kraštų pašto ženklų rinkinus.

Numizmatikos srityje pirmą vietą laimėjo L. Mickūnas iš Hamiltono už senovės Lietuvos sidabrinių pinigų rinkinį, o A. Dilkus gavo antrą premiją už nepriklausomos Lietuvos pinigų ir įvairių išleistų medalių rinkinius.

Šios parodos proga buvo gautas specialus Kanados pašto antspaudavimo štampas. Tą dieną buvo išleistas filatelistų draugijos biuletenis.

Parodą įvertino ir premijas paskyrė tarptautinio masto vertintojai: pirm. W. E. Norton, dr. M. Kaminski ir A. Cronin. Sekanti metinė lietuvių filatelistų paroda numatyta 1985 m. Verbų sekmadienio savaitgalyje.

W. E. Norton

"Tėviškės žiburių" aukotojai

$50: Emilija Jonušienė, Jonas Yla, Stasė Prekerienė; **$40:** Delhi Šv. Kazimiero parapijos komitetas; **$31:** Kun. Petras Rosettis; **$30:** Juozas ir Marytė Rybiai; **$25:** Aldona ir Bronius Vitkai.

$20: Kazys Mikšys, A. K. Ratavičiai, Elena Kaīrienė, Ona ir Vytautas Pulkauninkai, A. L. Kuzmickai, Bronė ir Bronius Venslovai.

$15: Stasys Vaitkus, Juozas Jasinevičius, SLA 236 kuopa (Toronte); **$14:** E. Matulaitienė; **$12:** Povilas Kanopa, K. Dulevičius; **$11:** Vanda Jungelevičienė.

$10: B. Z. Stonkai, O. R. Rožanskai, R. I. Paškauskai, A. I. Paškauskai, J. Zabulionis, Filomena Ignaitis, P. Šimkevičienė, Vincas Stanislovaitis, Eugenija Beržaitienė, Šiūlių šeima, E. Undraitienė.

$8: Jonas Bukšaitis, B. Jocaitis, Z. Čečkauskas; **$7:** J. Pažemeckas; **$6:** Jurgis Trečiokas, Povilas Dunderas, Pranas Gasparonis, V. Kondrat, Jack Naras, A. Palvenis; **$5:** Vytautas Žmuidzinas, Ignas Kriaučiūnas, J. Yurkus, Erikas Rimkus; **$3.50:** V. Lenauskas; **$3:** V. Juodis, P. Jurkšaitis, Marija Kaskus, Jonas Samkovas, Ona Rinkus, F. Sutas (Mrs.), Vincas Gelžinis, Mary Urbas, Jonas Giedriūnas; **$2.50:** B. Brakas; **$2:** L. Merkelis, Stasys Ignotas, A. Rudokas, J. Vyšniauskas.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: $50: Sofija Rakštienė, St. Barančiukas; **$47:** Birutė Strazdienė, Jaunutis Kuncaitis; **$35:** Kun. A. Rubšys; **$30:** Vladas Geras, Stasys Aleksa, J. Vitas, Viktoras Pundzius; **$27:** Kostas Vegys, O. Mitalienė, P. Murauskas, Vytautas Turūta, A. Šiukšta, L. Vyšniauskas; **$26:** Petras Macijauskas, Iz. Antanaitis.

$25: Stasys Vaitkus, K. P. Budrevičius, Stasys Bubulis, Br. Kupcikas, Stasys Karalėnas, L. Raslavičius, V. Melnykas, A. Lakas, Romas Michalauskas, Antanas Sakalas, dr. A. Šalkus, Jonas Simanas, E. Zakarienė, H. Sukauskas, J. Pareigienė, Antanas Šukaitis, R. Saulėnaitė, Vytautas Morkūnas, E. Jokubilienė, Almis Kuolas, Ignas Kriaučiūnas, Jonas Lelis, Vita Lapaitienė, I. Beržinskienė, P. Vaitkūnas, Vincas Stanislovaitis, V. Sapkus, R. C. Zander, S. G. Noreika, Emilis Veimeris, E. F. Daniliūnas, E. K. Daniliūnas, K. Martinkus, Juozas Liuima, Jonas Lesčius, Pranas Dovidaitis, Walter Mikšys, Audronė Našlėnaitė, R. L. Kuliavas, H. Kazlauskas, A. Grigonis, Kasperas Radvila, Jonas Poška, J. Stankaitis, O. Skrebūnienė, A. Urbonas, Andrius Sembrotas, J. Bendoraitis, Jonas Karka, Tėvai pranciškonai (St. Catharines, Ont.), Marija Gudjurgienė, Artūras Misiūnas, dr. A. D. Dickson, I. Ehlers (Mrs.), Antanas Vadeika, S. Urbantas, S. Starkutis, K. Šileika, Br. Putna, Jonas Virpša, Mečys Zubrickas, S. Bubulis, Monika Belaišienė, dr. S. Čepas, V. Laurinaitis, Jonas Matijošaitis, Ona Yurkienė, J. Valaitienė, David Yaeger, A. Urbonas, Juozas Samušis, V. Vaitkus, Tadas Tarvydas, Romas Pilipavičius, Vilius Stanaitis.

Nuoširdus ačiū visiems už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame ir tiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prie $19 prideda dar vieną dolerį ir padaro apvalų skaičių.

Prisidėkime savo aukomis prie kovojančios Lietuvos — aukokime Kanados lietuvių fondui.

Skirkime palikimus — Canadian Lithuanian Foundation. Kapitalas Lietuvai — nuošimčiai lietuvybės išlaikymui!

Pasirenkant laidotuvių namus

Brolių Brown laidotuvių namų ROSS CRAIG KOPLYČIA turi puikias patalpas pigiomis kainomis

- *Patirtis laidojant katalikų apeigomis*
- *Erdvūs, patogūs lankymo kambariai*
- *Jaukūs salionai su kava ir sausainiais*
- *Du erdvūs šešių durų "Cadillac" limuzinai, prieinami kiekvienai šeimai*
- *Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis, apdengtos specialia apsaugine medžiaga*
- *Baldakimas apeigoms kapinėse šeimos bei draugų apsaugai nuo blogo oro*
- *Kėdės šeimos nariams sėdėti apeigų metu kapinėse*
- *Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių*
- *Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeliantis laidotuvių kainos*
- *Pervežimas į bet kurią užmiestinę vietovę*
- *Erdvi autoaikštė*
- *Patogi, centrinė vieta*

Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

Ross Craig Chapel
Brown Bros. Funeral Homes
1357 Queen St. W. (at Lansdowne) Toronto
K. Neil Webster, Mgr. **Tel. (1-416) 532-4446**

Perkant ar parduodant namus skambinti **ANTANAS GENYS**
231-2839
Frank Barauskas Ltd. Realtor–3828 Bloor St.W., ISLINGTON

HOME *Taupyk laiką ir pinigus*
INCOME TAX
Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
2290 Bloor West, Toronto, Ontario, – *pigios kainos* **—**
telefonas 769-4558

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Š. m. gegužės 6, sekmadienį, 3 v.p.p.,
Toronto Lietuvių namuose
buvusi Sibiro kalinė
Elena Jociūtė *kalbės tema:*
"Pergyvenimai Sibire"
Visi kviečiami dalyvauti. Bus galima įsigyti autorės raštų.
Įėjimas — auka
Kultūrinė TL namų komisija

Advokatė
Violet S. Vingilis
Square One
4 Robert Speck Parkway,
Suite 230,
Mississauga, Ont. L4Z 1S1
Telefonas
(416) 272-3412

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **233-0303**

1984 metų ekskursijos:

VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai

Gegužės	24 – 1	Rugpjūčio	16 – 24
Birželio	21 – 29	Rugsėjo	6 – 14
Liepos	19 – 27	Spalio	4 – 12
Liepos	9 – 31	Vilnius ir Ryga	

Galima važiuoti 8 dienoms arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupes gegužės 24, liepos 19 ir rugsėjo 6 lydėsiu aš pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilius. ***Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.***

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Vilniaus krašto lietuvio
P. Česnulio
parašyta knyga apie ketverius metus trukusius pergyvenimus lenkų kalėjimuose yra išleista ir anglų kalba. Ji pavadinta
"In the Shade of the WHITE EAGLE".
Knyga verta kiekvienam paskaityti ir kitataučiam dovanoti. **Kaina — $15.00.** Visos pajamos eina Vilniaus krašto lietuvių sąjungos veiklai. Knyga užsakoma šiuo adresu: ***A. P. Česnulis, 70 Main St., Paris, Ont. N3L 1E6, Canada.***
Platindami šią knygą, parodykime pasauliui savo mylimo krašto kančias.
Victoria, B.C. ***D. Viskantienė***

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St.W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos **(416)231-4138**
namų **848-0234**

A. E. LePAGE
REAL ESTATE SERVICES
PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?
SKAMBINKITE
BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI
3630 Lawrence Ave. East 431-5462
Scarborough, Ont. M1G 1P6 445-9469

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais - 9 v. r. - 5 v. p. p.
Narys "Better Business" biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Neužmirškime lietuviškos spaudos!

Metinis "Tėviškės žiburių"

spaudos vakaras-balius

prisimenant 35-rių metų darbo sukaktį,

balandžio 28, Atvelykio šeštadienį, didžiojoje Anapilio salėje.

Ten pasidžiaugsime pavasariu, paremsime savąją spaudą ir pasigėrėsime koncertu šauniojo ***Klivlando lietuvių vyrų okteto****, vadovaujamo Ryto Babicko.*

Po koncertinės dalies *bus smagūs šokiai, lydimi gero orkestro, įvairių gėrimų bufetas, J. Bubulienės paruošti lietuviški valgiai, dvi loterijos – didžioji ir mažoji su vertingais laimikiais.*

Dalyvauti kviečiame visus — iš Toronto-Mississaugos, Hamiltono ir kitų vietovių — artimų bei tolimų. Susitiksime spaudos šventėje!

Rengėjai

Baliaus pradžia — 7 v.v., programos — 7.30 v.v.

Bilietai — $6.00 asmeniui. Studentams ir moksleiviams – $3.00. Stalai (po 10 asmenų) rezervuojami iš anksto "TŽ" administracijoje **tel. 275-4672.**

MONTREALQUE

Metinis kredito unijos "Litas" susirinkimas įvyko balandžio 14 d. Šv. Kazimiero par. salėje. Atsilankė 200 narių ir keliolika svečių. Pirmininkavo "Lito" valdybos pirm. A. Kličius. 1983 metai baigti su vienuolikos ir pusės mil. dol. balansu ir 128.000 dol. pelnu. Vasarą naujai atrementuotos "Lito" patalpos pritraukė apie 250 naujų narių, kurių dauguma yra iš artimos apylinkės nelietuvių kilmės kaimynai. Lietuviškoms organizacijoms bei institucijoms paskirta 5000 dol. Nuo gegužės pradžios yra įvedama skaitytuvų (kompiuterių) sistema.

Į kredito ir revizijos komisijas aklamacijos būdu perrinkti Justas Kibirkštis ir Robertas Bernotas. Į valdybą perrinkta Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė ir naujai išrinktas anksčiau ilgus metus buvęs "Lito" valdybos pirm. Juozas Bernotas. Po susirinkimo, trukusio dvi valandas, pasivaišinta šilta vakariene.

Auksinio amžiaus "Rūtos" klubas balandžio 12 d. surengė išvyką automobiliais į Mount St. Gregoire pasižiūrėti, kaip renkama klevų sula ir iš jos daromas sirupas. Dalyvavo 18 asmenų.

Kun. St. Kulbis, SJ., ilgesniam laikui išskrido į Europą. Aplankęs šventas vietas, grįš birželio mėnesį.

Petras Niaura, 82 m. amžiaus, mirė balandžio 11 d. Palaidotas balandžio 13 d. Cote des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, duktė su šeima bei kiti giminės.

Albinas Šilinis, 83 m. amžiaus, mirė balandžio 12 d. Jo kūnas sudegintas. Liko žmona ir sūnus. **B.S.**

Šv. Kazimiero parapijoje. — Verbų sekmadienis sutraukė daugiau parapijiečių velykinei išpažinčiai. Mišių metu kun. J. Kydikas pasakė pamokslą apie išpažintį, šeimą, maldą. Svetainėje buvo pasveikinta Kazimiera Žižiūnienė 75 m. sukakties proga. Visi buvo pavaišinti vynu, kava ir gimtadienio tortu. Jai sugiedota "Ilgiausių metų". Sveikinimą paruošė jos dukros Francis Engel ir Ona Šalkauskienė su šeimomis. K. Ž. yra muz. kompozitoriaus a.a. K. Žižiūno žmona. — Mirė Jonas Pališaitis, buvęs Sibiro kalinys, dabar gyvenęs Šiauliuose. Jo liūdi brolis Rapolas. — Velykų altoriui papuošti gėles aukoja K. Petrulienė. — Jonas Rastauskas (Russell) gydosi St. Michel ligoninėje. **Sk.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
certifikatus: min. $1,000.00		
1 metų	9.5 %	
Terminuotus indėlius:		
1 metų	9 %	
180 – 364 d.	8.5 %	
30 – 179 d.	8 %	
Trumpalaikius indėlius už $20,000 ar daugiau		
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	7.25%	
su drauda	7 %	
Čekių sąskaitos:	5 %	

Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki $10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00	4.00 – 8.00
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	2.00 – 6.00
Penktadieniais	10.00 – 6.00	

Sekmadieniais nuo spalio 15 iki gegužės 15
1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10.30 – 12.30

TORONTO

Anapilio žinios

— Priešvelykinėse ir velykinėse apeigose gausiai dalyvavo tikintieji, ypač Prisikėlimo pamaldose.

— Pirmoji Komunija — balandžio 29, sekmadienį, per 11 v.r. Mišias. Giedos Maironio mokyklos choras, vad. D. Viskontienės.

— Maironio mokyklos mokinių darbų paroda — balandžio 29, sekmadienį, Anapilio salėje.

— Pakrikštytas Audrius-Vaclovas, Audriaus ir Geraldine (Critchley) Plioplių sūnus.

— Anapilio salei koncertinio pianino vajaus komitetą sudaro: dr. A. Pacevičius, D. Garbaliauskienė, J. Govėdas ir S. Žiemelytė. Iki šiol vajui aukojo: $100.00 — dr. A.A. Valadkos, dr. A.S. Pacevičiai, J. Strazdas, M.R. Slapšiai, V. Paškuvienė, J.D. Petroniai, G. Kocienė, dr. S.A. Kazlauskai, G. Lapienė, dr. G.M. Skrinskai; $50.00 — S. Žiemelytė, J. Govėdas, R.V. Kvedarai, K. Manglicas, A. Grigaitis, V. Stankienė, D. Garbaliauskienė, P.V. Dalindos, V.A. Ramanauskai, S. Sinkienė, KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius, G.R. Paulioniai, R.J. Karasiejai, N.N.; $30.00 — J. Andrulis, G.V. Butkai; $25.00 — L. Kurpienė, A.M. Vaišvilai, D.T. Chornomaz, O.V. Narušiai, M. Andriuškevičius; $20.00 — Nek. Pr. Marijos seselės, dr. A. Barkauskas, P. Berneckas, A.S. Sakai, S.A. Sakai, H. Ulbikienė, G. Sagevičienė, A. Kazanavičienė, p.p. Baltaduoniai, I. Kairienė, F. Timukas, P. Melnykas; $13.00 — dr. J.H. Žmuidzinai; $10.00 — P. Genčiuvienė, A. Aperavičienė, J. Ažubalis, J. Vaitkus, E. Čuplinskas, D. Paškovičius, J. Rovas, V. Aušrotas, E. Miliauskas, P. Linkevičius; $5.00 — P. Vilutis, J. Pečiulienė, A. Jakimavičienė, A. Pažerūnas, E. Zakarževskienė, dr. K. Liutkus, A. Benotas, V. Ivanauskas.

— Mišios balandžio 29, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Barborą Rudvalienę ir jos sūnų a.a. Gediminą, 11 v.r. — už a.a. Adomą Urnavičių.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos Atvelykio sekmadienį, balandžio 29, įprastu laiku — 11.15 v.r. Laikys kun. P. Dilys.

— Šv. Rašto apmąstymo vakaras — balandžio 26, ketvirtadienį, 7 v.v., parapijos salėje.

— Parapijos biuletenio gegužės mėnesio laida bus dalinama bažnyčioje balandžio 29 d. po pamaldų.

A. a. Balio Radzevičiaus atminimui vietoj gėlių laidotuvėms paaukojo "TŽ" $15 Rūta Kuraitytė iš St. Catharines, Ont.

Prisimindami a.a. Sofiją Skripkienę, vietoje gėlių laidotuvėms aukojame "TŽ" $20 ir reiškiame užuojautą visai Skripkų šeimai —

Zita ir Pranas Sakalai

Kanadiečių spaudoje pasirodė nuotrauka "Lithuanians to Canada" iš 1948 m. (žiūr. šiame "TŽ" nr. 6 psl.). Ją išsiuntinėjo laikraščiams Milly Charon, knygos apie ateivius autorė bei redaktorė. Nuotrauka atsiųsta ir "TŽ". Jos siuntėja prašo atsiliepti tuos, kurie matomi toje nuotraukoje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Iškilmingai praėjo Velykų šventės. Kristaus karstą ir altorių Velykoms papuošė V. Siminkevičienė. Papuošimui aukojo: A. Domeikos $100, Gyvojo rožinio draugija $25, J. Ruslienė $20, L. V. Balaišiai $10, B. Dūdienė — 4 dideles žvakes, O. Vėlyvienė — lelijų.

— Balandžio 29, 11.30 v. Mišiose dalyvaus iš Niujorko Lietuvos vyčių grupė, kuri šešiais autobusais atvyksta į Torontą aplankyti lietuviškų institucijų.

— "Jieškau Tavo veido" knygos sutiktuvės buvo surengtos balandžio 16 d., dalyvaujant jos autoriui kun. A. Grausliui. Knygą išleido parapija savo veiklos 30-čio proga. Knyga gaunama par. kioske.

— Pirmoji Komunija — gegužės 6, sekmadienį, per 10.15 v.r. Mišias.

— Parapijos tarybos posėdis — balandžio 25 d., 7.30 v.v., Parodų salėje.

— Balandžio 18 d. palaidoti: a.a. Balys Radzevičius, 70 m. amžiaus, ir a.a. Petras Lelis, 80 m. amžiaus; balandžio 25 d. palaidotas a.a. Antanas Raslanas, 69 m. amžiaus.

— Parapijai aukojo: D. Radzevičienė $200, J. Lelis $150, G. Zabiela-Adomaitis $100, N. Fabricijienė $100, D. V. Šaltmirai $50, I. Čiurlienė $50, F. Jonynas $30; religinei Lietuvos šalpai: P. Gaidelis $50; "Share Life": J. Aleknevičius $50; klierikų fondui: B. Navalinskas $100, P. Gaidelis $50; vienuolynui: dr. J. dr. M. Uleckai $400, M. Yokubynienė $35. D. penktadienį Šv. Žemės šventų vietų išlaikymui surinkta $458.

— Mišios balandžio 29, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Kavaliauskų šeimos mirusius, 9.30 v.r. — už Igną ir Stefaniją Bieliauskus, 10.15 v.r. — už Karoliną Priščepionkienę, Stankevičių ir Yokubynų šeimų mirusius, 11.30 v.r. — Lietuvos vyčių intencija, 7 v.v. — už Sofiją Baškienę.

"Paramos" valdyba balandžio 17 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirm. H. Stepaitis, vicepirm. V. Aušrotas, ižd. D. Vaidila, sekr. E. Birgiolas, narys O. Delkus. Nutarta pakeisti palūkanas už ilgalaikius indėlius ir nejudomo turto paskolas. Pagal gautus prašymus paskirtos aukos: Religiniam pasaulio lietuvių katalikų kongresui — $2000, "Gintarui" ir "Atžalynui" kelionėms Europon ir taut. šokių šventėn — po $1,500, Tautinių šokių šventės lėšoms telkti komitetui — $1000, "Skautų aidui" — $100. Taip pat bus įteiktos dovanos Maironio mokyklos abiturientams — "Paramos" nariams.

A.a. Ciprijono Barakausko atminimui Vincas Paulionis paaukojo Tautos Fondui $30. Už auką dėkojame.

Tautos fondo atstovybė

"TV Guide" 1984 m. 4 nr. išspausdino ilgoką straipsnį apie žymųjį krepšinio žaidėją Leoną Rautinšą. Prie straipsnio pridėtos dvi spalvotos nuotraukos. Straipsnio autorius — Jonathan Gross.

Tradicinis "Tėviškės žiburių" spaudos balius — balandžio 28, šį šeštadienį, Anapilio salėje. Jame išgirsime šaunųjį vyrų oktetą iš Klivlando su nauja programa, dalyvausime dviejose loterijose, stiprinsimės žymiosios kulinarės J. Bubulienės pagamintais valgiais, gaivinsimės bufeto gėrimais, šoksime gero orkestro lydimi, susitiksime su daugeliu seniai matytų tautiečių. Didžiojoje loterijoje laimingieji gaus stambias dovanas — $500 dolerių, vertingų meno kūrinių — paveikslų, skulptūrų, keramikos kūrinių. Mažojoje loterijoje (su įėjimo bilietais) bus galima laimėti tradicinį S. Rakštienės tortą ir įvairių kitų dovanų. Dar yra ribotas skaičius vietų. Kreiptis į "TŽ" administraciją darbo valandomis asmeniškai arba telefonu 275-4672. Tikimasi, kad bilietų bus dar ir prie įėjimo. Bilietų kaina — $6, studentams — $3.

Dienos šviesos taupymo laikas prasideda balandžio 29 d., 2 v.r. Patartina šeštadienio vakare pasukti laikrodžių rodykles vieną valandą pirmyn.

Kanados lietuvių katalikų kunigų suvažiavimas — gegužės 2, trečiadienį, 10 v.r., Prisikėlimo par. patalpose.

KLK moterų dr-jos Lietuvos kankinių par. skyriaus susirinkimas gegužės 6 d. tuojau po 11 v. pamaldų Parodų salėje. Programoje — paskaita "Motina dabartinėje Lietuvoje". Be to, bus svarstomas skyriaus 35-čio minėjimas ir einamieji reikalai. Kviečiamos dalyvauti ne tik narės, bet ir viešnios. **Valdyba**

A. a. Liudviko Boruso atminimui Juozas ir Marytė Rybiai "TŽ" paaukojo $30, Eugenija Beržaitienė — $10.

Pagerbdama a.a. Bronių Jurėną, A. Katelienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20, kartu reikšdama užuojautą velionies žmonai, broliui ir seseriai Lietuvoje.

Š. m. balandžio 29, Atvelykio sekmadienį, Toronto Lietuvių namų Gedimino pilies menėje įvyks menininko-mėgėjo ***Petro Markuškio***

akmens darbų – skulptūrų, stalų, meniškų lempų ir laikrodžių

PARODA

Maloniai kviečiame atsilankyti ir pasigrožėti šio talentingo lietuvio darbais.

Paroda atidaryta sekmadienį nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Rengia LN moterų būrelis

"ATŽALYNAS" nuoširdžiai kviečia visuomenę į metinį pavasario KONCERTĄ-BALIŲ

1984 metų gegužės 5, šeštadienį, 7 valandą vakaro, Toronto Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo menėje

Programoje – *sol. Linda Marcinkutė, akompanuoja muz. Jonas Govedas, visos "Atžalyno" tautinių šokių grupės. Šilta vakarienė su vynu, bufetas su stipriais ir silpnais gėrimais, turtinga loterija bei kitos staigmenos. Šokiams gros "Les & The Music Masters".*

Stalai numeruoti – dešimt prie stalo; rezervuokite skambindami: V. Dauginis **533-1121** arba J. Vitkūnienė **621-8671.** Bilietai gaunami ir Lietuvių namuose popietės metu. Kaina – $15 suaugusiems, $10 studentams.

Remkime šokantį-dainuojantį jaunimą! ***Tėvų komitetas***

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS CHORISTAMS

repeticijos - trečiadieniais, 7.30 v.v.,

Prisikėlimo parapijos patalpose.

Visi prašomi dalyvauti, nes laiko nedaug beliko!

Chorvedžiai

34-tos Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės Toronte

Šeštadienis, balandžio 28

A. Krepšinis 9.00 v.r. – 6.00 v.v. sekančiose salėse:
Vyrų A – Kipling Coll. Institute, 380 The Westway
Vyrų B – Humber College, 205 Humber College Blvd.
Jaunių A – Humber College, 205 Hummber College Blvd.
Jaunių B – Martingrove Coll. Institute, 50 Winterton Dr.
Jaunių C – Martingrove Coll. Institute, 50 Winterton Dr.

B. Tinklinis 9.00 v.r. – 6.00 v.v. – Silverthorn Coll. Institute, 291 Mill Rd.

C. Ledo ritulys 8.45 v.r. – 6.00 v.v. – Meadowvale Four Rinks, 2160 Torquay Mews; No. 401 & Mississauga Rd.

D. Šachmatai 9.00 v.r. – 6.00 v.v. Toronto Lietuvių namai, 1573 Bloor St. West

E. Stalo tenisas – 9.00 v.r. – 6.00 v.v. – Toronto Table Tennis Centre, 944 Lawrence Ave. West

F. Susipažinimo vakaras-balius – visose trijose Prisikėlimo parapijos salėse 7.00 v.v. – 1.00 v.r. Prisikėlimo parapija, 1021 College St.

Programa: *sportininkų apdovanojimas, šilto ir šalto maisto bufetas, baras, šokiai, grojant Hamiltono orkestrui "Čigonai".* Įėjimo bilietas – $5.00.

Sekmadienis, balandžio 29

A. Krepšinio finalai: jaunių B – 10.30 v.r., vyrų B – 12.15 v.p.p., jaunių A – 2.00 v.p.p., vyrų A – 3.30 v.p.p., Humber College, 205 Humber College Blvd.

B. Tinklinio rungtynės 9.30 v.r. – 2.00 v.p.p., Silverthorn Coll. Institute, 291 Mill Rd.
Finalai: moterų – 10.30 v.r., vyrų – 12.00

C. Šachmatų finalai 9.00 v.r. – 6.00 v.v. Toronto Lietuvių namai, 1573 Bloor St. West

Sporto mėgėjus bei plačiąją visuomenę, kviečiame praleisti savaitgalį su sportininkais.

34-tų žaidynių komitetai

"Paramos" kredito kooperatyvui

Toronte reikalingas tarnautojas-ja,

kalbantis lietuviškai ir angliškai.

Pirmenybė turinčiam patyrimo banko ar buhalterijos darbe. Kreiptis į vedėją tel. ***532-1149*** *ar* ***532-8723.***

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. (416) 533-8008.

JIEŠKAU netoli Toronto Sunnybrook ligoninės kambario su galimybe virti nuo gegužės 14 d. iki rugsėjo 1 d. Skambinti tel. 545-5432 Hamiltone, Ont.

DIDELĖ NUOLAIDA vertikalinėm langų užuolaidom. Teirautis telefonu 626-5977, Oakvillės apylinkėje — 827-3446 vakarais ir savaitgaliais.

DIRBANČIAM VYRUI reikalingas vakarų Toronte butas. Skambinti tel. 769-1664.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 247-6405

Pianino technikas A. BRIČKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti **762-6128** Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

LIETUVĖ NAŠLĖ norėtų susitikti gyvenimo draugą apie 60 metų. Paslaptis garantuota. Rašyti "Tėviškės žiburių" adresu AUDRONĖ.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

REIKALINGAS-A dalinei tarnybai studentas-tė, mokantis greitai ir tiksliai rašyti mašinėle. Skambinti nuo 9 v.r.– 5 v.p.p. Vidai tel. 762-1777 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Anelė Gataveckienė tel. (416) 535-0164 arba Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496.